

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 131

וי"ך-שובה | יום הכפורים

שנת תשפ"ב לפ"ק

**לזכרון
עולם**

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

**האזרה
האודות**

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאִתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבֹא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת וַיִּלֶךְ

"וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" (דְּבָרִים ל.א. א.)

א.

(ח"א עה)

בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה יֵשׁ שְׁנֵי גִּוְנִים: 'מִחֲשָׁבָה'
'וַצֵּעְקָה'. וְהוּא בְּחִינַת 'מֹשֶׁה'
'וַדָּוִד'. כִּי ה'צֵעְקָה' בְּחִינַת (מְשָׁלִי א. ס):
'חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה'. וְב'מִחֲשָׁבָה' בְּחִינַת
(שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ז. ב): "חֲמוּקֵי יִרְכִיז".

ב'מֹשֶׁה' כְּתִיב (שְׁמוֹת ת. ח): "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה",
וּכְתִיב (דְּבָרִים ל.א. א.): "וַיִּלֶךְ"
'וַיְדַבֵּר' וְכו' - כְּלוּמַר: שֶׁהָיָה מְקַהֵל קְהִלוֹת
בְּרַבִּים. וְזֶה בְּחִינַת: "חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

וְב'דָּוִד' כְּתִיב (תְּהִלִּים סח, כז): "בְּמִקְהִלוֹת
בָּרְכוּ אֱלֹקִים", וְהוּא גַם־כֵּן:
"חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה".

"חֲזַקוּ וְאַמְצוּ" (דְּבָרִים ל.א. ו.) - "חֲזַק וְאַמֵץ"
(דְּבָרִים ל.א. ז.כג)

ב.

(ח"ב מח)

וְהַכֹּלֵל: אֲהוּבֵי אַחֵי, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד,
וְאַחֲזוּ עֲצָמָהּ בְּכָל הַפְּחוֹת לְשֹׂאֵר
קַיָּם בְּעִבּוּדָתָהּ.

וְצָרִיךְ לְהִיזֵת עֲקָשׁוֹן גָּדוֹל בְּעִבּוּד־תְּהַשֵּׁם,
לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, דִּהְיֵנוּ מְעַט

מְקַצָּת עֲבוּדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל, אַף אִם יַעֲבֹר עָלָיו
מָה.

וְזָכַר דְּבַר זֶה הֵיטֵב - כִּי תִצְטָרֵךְ לָזֶה מְאֹד,
כְּשֶׁתִּתְחִיל קַצָּת בְּעִבּוּד־תְּהַשֵּׁם. כִּי
צָרִיךְ עֲקָשְׁנוֹת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, לְהִיזֵת חֲזַק
וְאַמִּיץ, לְאַחֲזוּ עֲצָמוֹ, לְעִמּוֹד עַל עִמּוֹדוֹ, אַף
אִם מִפְּלִיךְ אוֹתוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם בְּכָל־פַּעַם.

וְשִׁמְעֵנוּ מְצַדִּיק אֱמֹתַי שֶׁאָמַר: שֶׁאֵלֹהֵי הָיָה
אוֹמֵר לוֹ אֶחָד, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה,
בַּעַת שֶׁעָסַק בְּעִבּוּד־תְּהַשֵּׁם בְּתַחֲלָתוֹ: "אַחֵי!
חֲזַק וְאַחֲזוּ עֲצָמָהּ!" - הֵייתִי רֵץ וּמְזַדְרֵז מְאֹד
בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ! - כִּי גַם עָלָיו עָבַר כָּל הַנֶּ"ל
(עֵינִן בְּפָנִים), וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ שׁוֹם הַתְּחַזְקוֹת
מִשׁוּם אָדָם.

עַל־כֵּן מִי שֶׁרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוּד־תְּהַשֵּׁם,
יִזְכֹּר זֹאת הֵיטֵב. וְחֲזַק עֲצָמָהּ מְאֹד,
וַעֲשֵׂה מַה שֶׁתּוּכַל בְּעִבּוּד־תְּהַשֵּׁם. וּבְרַבּוֹת
הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, תְּכַנֵּס לְבִטָּח בְּעִזָּרְתוֹ יִתְבָּרַךְ
לְתוֹךְ שְׁעָרֵי הַקִּדְשָׁה, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְלֹא
רַחֲמִים, וְרוּצָה בְּעִבּוּדָתָהּ מְאֹד.

ג.

(ח"ב קא)

עֲקָר כָּלֵל וְשָׂרֵשׁ וַיְסוּד שֶׁל כָּל הָעֲצוֹת
לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: הוּא רַק
אֱמִירַת תְּהִלִּים וְשִׁאֲרֵי תַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת
וְהַתְּבוּדוֹת לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ,
לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו שִׁיקְרָבָהוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה זֹכִיךְ לְנִצָּחַת הַמְּלַחְמָה - אִם
יִהְיֶה חֲזַק וְאַמִּיץ מְאֹד תְּמִיד לְהַעֲתִיר

וְלֹהֵת־פָּלֵל וְלֹהֵת־חַנּוּן לִפְנֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, יְהִי אִיךְ שִׁיְהִיָּה - אִז בּוֹדְאֵי יִנְצַח הַמְּלַחְמָה. אֲשֶׁרִי לֹא! - בְּךָ הִבְנֵנו מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

כִּי אֶף־עַל־פִּי שְׁנַמְצָאִים כַּמָּה עֲצוֹת טוֹבוֹת בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם מְלֵאִים עֲצוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַל־פִּירֵב קָשָׁה לְהֶאָדָם לְקַיֵּם הָעֲצָה בְּעֲצָמָה.

עַל־כֵּן הָעֶקֶר הוּא תְּפִלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת, יְהִי אִיךְ שִׁיְהִיָּה, עַל־כָּל־פְּנִיִם יִדְבֵר בְּפִיו בְּאִיזָה בְּחִינָה שֶׁהוּא, וַיִּבְקַשׁ מֵהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד: "שִׁיּוֹצִיא אוֹתוֹ מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר, וַיַּחְזִירָהוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת". וְאֵל יִתֵּן דָּמִי לֹא עַד שִׁיעֲנָהוּ.

וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא קוֹרָא וְצוֹעֵק לְהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ זֶה זְמַן רַב מְאֹד, וְעַדִּין הוּא רְחוֹק מְאֹד מְאֹד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אִם יְהִי חֶזֶק וְאַמִּיץ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, בּוֹדְאֵי סוּף כָּל סוּף יַעֲנֵהוּ הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ וַיִּקְרְבוּ לְעִבּוּדָתוֹ בְּאַמֶּת, בּוֹדְאֵי בְּלִי סַפֵּק, "רַק חֶזֶק וְאַמִּץ" (יהושע א, ז"ח).

וּכְבָּר מְבֹאֵר זֹאת בְּדְבָרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים. אִיךְ צְרִיכִין לְכַפֵּל וּלְשַׁנּוֹת זֹאת וּלְזַכֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מִיַּיִן חֲלִישׁוֹת וּבְלִבּוֹלִים עַל־זֶה בְּלִי שְׁעוֹר וְכוּ', עַל־כֵּן צְרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת אֲלֵפִים פְּעָמִים, כִּדֵּי שִׁיתְחַזֵּק וַיִּתְאַמֵּץ לְעַמֵּד עַל עַמּוּדוֹ, לְהִתְפַּלֵּל וְלֹהֵת־חַנּוּן לִפְנֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, שִׁיקְרִיבָהוּ לְעִבּוּדָתוֹ, יְהִי אִיךְ שִׁיְהִיָּה.

ד.

(שיחות־הַר"ן קכ)

עָנָה וְאָמַר: "חֶזֶקוּ וְאַמְצוּ" [וַיִּאֲמָץ לְבַבְכֶם] כָּל הַמִּיחָלִים לָהּ" (תהלים לא, כח), "כָּל

הַמִּיחָלִים" דִּיקָא. אֲפֹלוּ אִם אֵינְכֶם זוֹכִים לְשׁוּם קִדְשָׁה וְעִבּוּדָה חֲסִדוֹשְׁלוֹם, רַק 'מִיחָלִים' לְבַד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן "חֶזֶקוּ וְאַמְצוּ", וְאֵל תְּפִלוּ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, יְהִי אִיךְ שִׁיְהִיָּה.

וַיִּזְתַּר וַיִּזְתַּר מִזֶּה, צְרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְחַזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ: "לְבַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם". וְאֲפֹלוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא כִּמוֹ שֶׁהוּא, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִחַזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי אֶת חֲבֵרוֹ בְּקַל יוֹתֵר לְחַזֵּק, מִלְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, כִּי "אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר אֶת־עַצְמוֹ" (בְּרִכּוֹת ה:).

ה.

(אבנ"ה הַבְּרָזֵל, הַתְּקַרְבוֹת מוֹהֲרַנ"ת לְרַבְּנוּ ז"ל ג)

פְּעַם־אַחַת יָשַׁב עִם הַחֲסִידִים תְּלַמִּידֵי הָרַב מִבְּאַרְדִּיטְשׁוֹב בְּסַעֲדַת מְלוֹה־מְלָכָה, וְהִפִּילוּ גּוֹרֵל אֶת מִי לְשַׁלַּח לְקַנּוֹת 'בִּיַּיְגָל'. וְנִפְּל הַגּוֹרֵל עַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל.

וְהִלֵּךְ לְקַנּוֹת. וּבְאַמְצַע הַדֶּרֶךְ נִפֹּל עָלָיו מְרִירוֹת מַעֲנִין הָעֲלִיּוֹת וְהִירִידוֹת שֶׁהִיָּה רָגִיל בָּהֶם אֲפֹלוּ אַחַר הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְחֲסִידִים, וְנִכְנָסוּ בּוֹ הַרְהוּרֵי תִּשׁוּבָה: "וְכִי עַל זֶה נִבְרָא לִילְךָ לְקַנּוֹת בִּיַּיְגָל"?! - וְהִיָּה קָשָׁה עָלָיו לְהִתְחַזֵּק עַצְמוֹ.

וְהִלֵּךְ לְעֲזָרַת־נָשִׁים שֶׁל הַבֵּית־הַמְּדֻרָשׁ, וְהִתְחִיל לֹאמַר תְּהִלִּים, וְאָמַר עַד קֵאֵפִיטֵל נ', וּבְכָל פְּסוּק הַתְּגוּלָּל עַצְמוֹ בְּאַרְץ מִרְבַּח הַצֶּעֶר, עַד שִׁיַּגַּע וְנִפְּל לְאַרְץ.

וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם: "וְהִנֵּה סֵלֶם מְצַב אַרְצָה, וְרֵאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה" (בְּרֵאשִׁית כח, יב). וְהִתְחִיל לְעֲלוֹת עַל הַסֵּלֶם, וְעָלָה קֶצֶת וְנִפְּל. וְעָלָה עוֹד קֶצֶת, וְחָזַר וְנִפְּל. וְכֵן עוֹד הַפְּעָמִים.

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְכוּ', קִרְא אֶת יְהוֹשֻׁעַ,
וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֵהָל מוֹעֵד וְאַצְוֶנּוּ" (דברים לא, יד)

ז.

(ח"א ו, ביהבסוף)

עקר התשובה: פשיטמע בזיונו ידם
וישתק. פי 'תשובה' היא בחינת
'פתר', פי 'פתר' לשון 'המתנה' - כמו
שאמרו חז"ל (יומא לח: לט.): "הבא לטהר
מסיעין לו, משל לאחד שבא לקנות
אפרסמון, אומרים לו: 'המתן'". וזה בחינת
'פתר', כמו שכתוב (איוב לו, ב): "פתר לי זעיר
ואחור".

פי צריך לדעת שבא לטהר ולעשות
תשובה: שאף שהוא צריך למהר מאד
להמלט על נפשו לברח מתוך החושך - אף-
על-פי-כן, אל יבהלוהו רעיוניו בשרואה
רחוקו מתפלה ומכל הדברים שבקדשה.

פי ההכרח להמתין, עד שיזכה לתקון
גמור, ולילך בהדרגה, כפי אשר יורהו
הצדיקהאמת, פי אי אפשר לכנס בפעם
אחת אל הקדשה.

אבל קדם התשובה - פאלו עדין לא
נתהוה בעולם, ואזי בחינת 'אהי"ה'
בהסתרת-פנים ממנו, פי עדין אין לו 'הויה',
פי לא הכין את-עצמו למהוי בעולם.

והסתרת פני 'אהי"ה' גימטריא ד"ם' -
הינו 'שפיכות-דמים ובזיונות'.
פי עדין הדם שבחלל השמאלי שבלב, ששם
מדור היצירה, עדין הוא בתקף ועז,
ובשביל זה באין עליו 'בזיונות ושפיכות-
דמים'.

ותקון לזה: שיהפך 'דם' ל'דם' - שיהיה
מן השומעים הרפתם ואינם

ובכל-פעם כל מה שעלה יותר, הנפילה
היתה יותר גדולה. ושוב
עלה עד לרום המדרגות, ואז נפל ולא יכול
לעלות עוד.

ובא אחד בחלומו ואמר לו: "דראפע זיך
און האלט זיך!" [טפס והחזק מעמד - חזק
ואחו עצמך].

וזה היה ערך שנה קדם התקרבותו לרבנו
ז"ל. ואחר-כך שבא אל רבנו ז"ל,
הכיר בו שזהו האיש הנ"ל שאמר לו פנ"ל.

"הקהל את העם" (דברים לא, יב)

ו.

(ח"א כג)

יש חלוק בין באור שאדם מבאר בינו
לבין-עצמו, לבאור שמבאר לרבים.

פי כשדורש ברבים, וקדם הבאור מקשר
עצמו עם נשמותיהם ושופך שיחו
ותפלתו לפני השם-יתברך - בודאי: "הן אל
כביר לא ימאס" (איוב לו, ה).

אבל 'תפלת יחיד' - אפשר שמואסין
בתפלתו. וזה (דברים לא, יב): "הקהל
את העם". (עין בפנים באור הענין, ובאור הפסוק
בפרשת 'מי מריבה': "קח את המטה וקהל את העדה".
במדבר כ, ח).

מְשִׁיבִים, וְלֹא יִדְקְדַק עַל בְּזִיוֹן כְּבוֹדוֹ. וְכַשְּׁמַקִּים "דָּם לֹה" (תהלים לז, ז) - נְתַמְעֵט הַדָּם שֶׁבַחֲלָל הַשָּׁמַאֲלִי, וְזֶה בְּחִינַת 'זְבִיחַת הַיְצָר־הָרַע' - וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכָה לְכָבוֹד אֱלֹקֵי.

וְעַל־יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְּׁתִּיקָה, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'חִירִיק', כְּמוֹבֵא בְּתַקּוּנִים (תקוני־זהר ז. על שמות כד, י): "וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסְּפִיר", דָּא 'חִירִיק'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה סו, א): "וְהָאֶרֶץ הָדָם רַגְלָי". "הָדָם" - זֶה בְּחִינַת 'דְּמִימָה'. וְזֶה בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה־הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל תְּמוּנַת [הָאוֹת] אָל"ף.

וְנִקְדָּה־הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁעַל הָאֱל"ף - זֶה בְּחִינַת 'פְּתָר' - בְּחִינַת (יחזקאל א, כו): "וּמַמְעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ, אָבֵן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף" - "דְּמַתְכֶּסֶף לְעֵילָא מִוָּא"ו שֶׁבְּאֱל"ף, דְּמַתְקֵרִיא רְקִיעַ" (תקוני־זהר שם). וְהַנְּקֻדָּה הִיא 'כֶּסֶף דְּמַתְכֶּסֶף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלָּה יג): "בְּמַפְלָא מַמְדָּא אַל תְּדַרְשׁ, וּבְמַכְסָה מַמְדָּא אַל תַּחְקֹר".

וְהָיָא"ו שְׁבַתוֹף הָאֱל"ף - הוּא רְקִיעַ, שְׁמַיִם, אֲשֶׁר וּמַיִם - בְּחִינַת ה'בוֹשָׁה', "שֶׁנִּשְׁתַּנָּה פָּנָיו לְכַמֹּה גִּנּוּן" (בְּרִכּוֹת י:). וְזֶה בְּחִינַת רְקִיעַ, כְּלָלִיּוֹת הַגִּנּוּן.

וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה אָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַכֶּסֶף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל שם): "וְדְמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלַמְעָה" - כִּי "לִית אָדָם בְּלֹא אֱל"ף" (תקוני־זהר שם).

וְזֶה אוֹתִיּוֹת אָדָם, אֱל"ף דָּם. הֵינּוּ: עַל־יְדֵי "דָם לֹה", נַעֲשֶׂה אֱל"ף, וְנַעֲשֶׂה אָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַכֶּסֶף.

כִּי הָיָא"ו שְׁבַתוֹף הָאֱל"ף - הוּא רְקִיעַ, כְּלָלִיּוֹת הַגִּנּוּן, הֵינּוּ ה'בוֹשָׁה, כְּנ"ל. וְהַנְּקֻדָּה־הַתַּחְתּוֹנָה - הִיא הַשְּׁתִּיקָה וְהַדְּמִימָה כְּנ"ל. וְהַנְּקֻדָּה־הָעֲלִיּוֹנָה - הוּא 'כֶּסֶף דְּמַתְכֶּסֶף, בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה, כְּנ"ל.

וְאִז נַעֲשֶׂה יַחּוּד בֵּין 'חֶמְדָּה' לְלְבָנָה - שֶׁה'שָׁמַשׁ' מֵאִיר לְלְבָנָה, וְנַעֲשֶׂה יַחּוּד בֵּין 'מִשָּׁה' ו'יְהוֹשֻׁעַ'. כִּי "פָּנֵי מִשָּׁה כְּפָנֵי חֶמְדָּה" (בְּבֹא־פְתָרָא עה.). וְדָא 'נְקֻדָּה־הָעֲלִיּוֹנָה' - בְּחִינַת 'כֶּסֶף', בְּחִינַת 'מִשָּׁה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים פט, לז): "וְכֶסֶף כְּשָׁמַשׁ נִגְדֵי", בְּחִינַת: "וּמַמְעַל לָרְקִיעַ דְמוֹת כֶּסֶף".

וְהַנְּקֻדָּה־הַתַּחְתּוֹנָה - הִיא 'יְהוֹשֻׁעַ', בְּחִינַת 'לְבָנָה', בְּחִינַת: "וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת" - דָּא 'לְבָנָה'.

וְהָיָא"ו שְׁבַתוֹף הָאֱל"ף - הוּא רְקִיעַ, הוּא בְּחִינַת ה'אֵהֶל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת לג, יא): "וְיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהֶל", ו'אֵהֶל' הוּא רְקִיעַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מ, כב): "וַיִּמְתְּחֶם כָּאֵהֶל לְשֶׁבֶת".

וְזֶה פְּרוּשׁ (דְּבָרִים לא, יד): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ".

"מִשָּׁה" - הוּא נְקֻדָּה־הָעֲלִיּוֹנָה.

ו'יְהוֹשֻׁעַ' - הוּא נְקֻדָּה־הַתַּחְתּוֹנָה.

"וְהַתִּיַעֲבוּ בְּאֵהֶל" - זֶה בְּחִינַת רְקִיעַ, בְּחִינַת הָיָא"ו שְׁבַתוֹף הָאֱל"ף.

"וַאֲצֻנּוּ" - כִּי 'מִשָּׁה' הִיָּה צָרִיף אִז לְמִסַּר הַכֹּל ל'יְהוֹשֻׁעַ', "וַאֲיִן שְׁלִטוֹן בְּיוֹם הַמּוֹת" (קהלת ח, ח). כִּי בְּשַׁעַת הַסְּתַלְקוֹת

הצדיק, אין לו שליטה וכח להאיר ליהושע.
על־כן דיק: "ואצוננו", 'אני בעצמי' - פי
חזרה הממשלה להקדוש־ברוך־הוא.

ובכלל כל הענין - כלול בתמונת 'אל"ה',
שהוא 'נקדה־העליונה', ו'נקדה־
התחתונה' ו'א"ו' - ודוק מאד.

ה.

(חיי־מוהר"ן א"ב)

התורה "קרא את יהושע" בסימן ו',
אמר ב'שבת־שובה' שאחר
ראש־השנה בברסלב שנת תקס"ג, והוא
היה ראש־השנה הראשון לישיבתו פה
ולתקרבותי אליו.

גם דבר אחר שבת, מהתורה הנ"ל,
שמדברת שם מ'משה' ו'יהושע' ו'אהל־
מועד' - שהם בחינת 'נקדה־העליונה',
ו'נקדה־התחתונה', ו'א"ו'.

ואז אמר לי בזו־הלשון: "שבכל מקום
שמתועדין יחד רבי ותלמיד - נעשה
בחינה זאת, בחינת 'משה' ו'יהושע' ו'אהל
מועד'".

ט.

(באור־הלקוטים ח"א ו)

הכתוב "קרא את יהושע" (דברים לא, יד),
הוא ב'פרשת וילך', שהיתה
קריאת הפרשה הזאת בשבת הפטרת
ש'ו'ב'ה, אשר גלה השגתו הזאת: "שעקר
התשובה הוא ה'ב'ו'ש'ה בקשר נפלא
ונורא".

י.

(פוכבי־אור, חכמה־ובינה לט)

מחמת שעקר שלמות כל התקונים של
הרב, הוא על ידי התלמיד, פמוכן

בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו), בענין
הסוד של 'תמונת אל"ה', והאדם היושב על
הכסא.

ועין־שם היטב מה שמובא שם בענין
'מלחמת עמלק', שאף על פי
שגם היא עקרה נעשית על־ידי 'משה'
בעצמו. אבל באתגליא תלוייה המלחמה רק
בהתלמיד שהוא בחינת 'יהושע'. וידוע:
שהעקר של כל תלמידיו הקדושים היה
מוהרנ"ת ז"ל.

ולכן נראה בחוש: פי באתגליא היתה
עליו המלחמה פנים ואחור יותר
מעל רבנו ז"ל - פי בכל מיני מסירות
מסרוהו, ובכל מיני חרופים מקולות וקללות,
בפניו ובפני עיניו, חרפוהו וקללוהו, בתפיסה
תפסוהו, ומביתו גרשוהו, וגם רצו והשתדלו
להרגו ולהמיתו, אותו ואת כל אשר הפיר
אמתו, כנודע ומפרסם מהאגרות שנשלח
מהצורך להשמידם ולהרגם ולאבדם.

פי הוא היה התלמיד האמתי אשר נאכל
ונתהפך למהות רבו ממש כביכול,
ותכף בעת התקרבותו גלה אדמו"ר ז"ל את
התורה: "קרא את יהושע" - למען הודיע
על־ידו את ה'בקי בשוב', לכל המנחים
בשאלות־תחתית ומתחתיו וכו'.

יא.

(טובות־זכרונות לז)

רבנו ז"ל אמר למוהרנ"ת בפורים תקס"ג
במעדוועדיבקע: העקר שתזכר מה
שדברנו בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו)
מרבי ותלמיד.

ולעת־עתה תדע שאתה התלמיד, הגם
שברוך־השם יש לנו זקנים

ממך, גם-כן תלמידים מהגנים, אך מחמת
ש"יהושע בן נון נער" (שמות לג, יא), מחמת
זה "לא ימיש מתוך האהל" (שם).

"והסתרת פני מהם והיה לאכל" (דברים לא, יז)

יב.

(ח"א לא, ט)

לעתיד יתקיים (ישעיה ל, ט): "ולא יפנה עוד
מזריח, והיו עיניך ראות את
מזריח" - שאזי יתגלה בחינת 'פנים' - פי
עכשו "פני ה'" (דברים טז, טז; יחזקאל מא, כב),
מסתר בדרך הטבע, בהנהגת המזלות,
בבחינת (דברים לא, יז): "והסתרת פני מהם
והיו לאכל".

וזוה בחינת (יחזקאל מא, כב): "זה השלחן
אשר לפני ה'". "לפני דיקא - שיהיה
דיקא בבחינת 'פנים'.

וזוה מה ששאלו סבי דבי אתונא (בכורות
ח:): "אית לן בירא בדברא, עילה לה
למתא" [יש לנו בור במדבר - הכנס אותו לתוך העיר].

"בירא" - זה בחינת 'בר' ו'מזון', שהוא
בחוץ ולאחורי הקדשה, בבחינת:
"והסתרת פני מהם" וכו'.

"עילה לה למתא" - 'לפנים' - [למקו
ולמעלות לחמו ופרנסתו] שיהיה
בבחינת "להם הפנים".

יג.

(ח"א מז)

מי שמשקע ב'תאות-אכילה', בידוע
שהוא רחוק מ'אמת', ובידוע שדינים

שורין עליו. גם זה סימן על דלות. גם יבוא
לידי בזיונות ובושות וכו'.

ודע: מי שמשבר 'תאות-אכילה',
הקדוש-ברוך-הוא עושה על-ידו
'מופתים'.

פי אמרו חז"ל (ברכות כ:): "כתיב (דברים י, יז):
'אשר לא ישא פנים', וכתיב (במדבר ו, כו):
'ישא ד' פניו אליך'. אמר הקדוש-ברוך-
הוא: איך לא אשא להם פנים, אני אמרתי
(דברים ח, י): "ואכלת ושבעת וברכת", והם
מדקדקין על-עצמן בכזית ובכביצה".

נמצא: ש'נשיאות פנים' - הוא על-ידי
'שביר תאות-אכילה'.

אך להפך חסוּשִׁלּוּם: כאשר הם
משקעים ב'תאות-אכילה' - אזי
'הסתרת פנים' חסוּשִׁלּוּם.

וזוה פרוש (דברים לא, יז): "והסתרת פני,
והיה לאכל" - פרוש: על-ידי 'תאות
אכילה', אם הם משקעים בתאות אכילה -
אזי: "והסתרת פני" חסוּשִׁלּוּם, שהוא
מסתיר פנים.

יד.

(ח"א סז, ב)

צריך לראות: שיהיה 'פנים' אל ה'פבוד' -
פי על-ידי 'תאות-אכילה', אזי נפגם
ה'פבוד', ואין לו 'פנים'. פי 'שלחנו של
אדם' היא בחינת 'פתר מלכות' (יומא עב:
וברש"י), והוא בחינת 'פבוד', בבחינת (תהלים
כד): "מלך הפבוד", פי ה'פבוד' הוא בחינת
'מלכות'.

וכשפוגם באכילה - אזי נפגם ה'פבוד',
ואין לו 'פנים', בבחינת (דברים
לא, יז): "והסתרת פני, והיה לאכל" -

כי הקלפה קדמה לפרי, ומי שרוצה לאכל הפרי, צריך לשבר מקדם הקלפה. לכן קדם ההתגלות, מכרח הנפש לבוא בגלות, הינו במדותיהם, כדי לשברם, ולבוא אחר-כך להתגלות.

טז.

(ח"א נו, ג"ד)

יש שני הסתרות. וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת, גם-כן קשה מאד למצאו, אך אף-על-פי-כן פשה הוא נסתר ב'הסתרה' אחת, אפשר ליגע ולחתר עד שימצא אותו, מאחר שיודע שנסתר ממנו.

אבל פשהשם יתברך נסתר ב'הסתרה' תוך הסתרה, דהינו שההסתרה בעצמה נסתרת ממנו, שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו - אזי אי-אפשר כלל למצא אותו, מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך.

וזו בחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר" - דהינו: שאסתיר ההסתרה, שלא ידעו כלל שהשם יתברך נסתר. ואזי בודאי אינו יכול למצא אותו יתברך, מאחר שאינו יודע כלל שצריך לבקש אותו, כי אינו יודע כלל שנסתר ממנו, כי ההסתרה בעצמה נסתרת בנ"ל.

אבל באמת: אפלו בכל ההסתרות, ואפלו בה'הסתרה' שבתוך הסתרה, בודאי גם שם מלבש השם יתברך! - כי בודאי אין שום דבר שלא יהיה בו חיות השם יתברך, כי בלעדי חיותו לא היה לו קיום כלל. ועל-כן בודאי בכל הדברים, ובכל המעשים, ובכל המחשבות, מלבש שם השם יתברך בבני-כח. ואפלו אם חסו-שלום עושין דבר עברה שהוא שלא כרצון השם יתברך -

שעלידי 'תאות-אכילה' חסו-שלום, הוא 'הסתרת-פנים'.

אבל על-ידי מעוט אכילה, שמשבר 'תאות-אכילה', על-ידי-זה הוא 'נשיאות-פנים' - כמו שאמרו רז"ל (ברכות כ: על במדבר ו, כו): "ישא ה' פניו אליך וכו', וכי לא אשא פנים לישראל, שאני אמרתי (דברים ח, ט): 'ואכלת ושבעת וברכת', והם מדקדקין מפזית ועד כפיצה".

נמצא: שעלידי שבור 'תאות-אכילה' שמדקדקין מפזית ועד כפיצה - על-ידי-זה הוא 'נשיאות-פנים'. - וזה בחינות (יחזקאל מא, כב): "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'". "לפני ה'" דיקא - בחינת 'הארת פנים', על-ידי ה'שלחן', על-ידי 'אכילה בקדשה'.

"ואנכי הסתר אסתיר פני" (דברים לא, יח)

טז.

(ח"א לו, א)

זהו כלל: שכל נפש מישראל קדם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה, מנסין ומצדפים את הנפש בגלות של 'שבעים-לשון', הינו: בתאונתיהן.

ואזי היא ראמת שבעין קלין - כי 'התגלות' היא בחינת 'לדה', כי קדם התגלות של תורה, אזי היא בבחינת 'עבור', שהתורה היא נעלם ממנו, "בעצמים בבטן המלאה" (קהלת יא, ה), בבחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר" - הינו: בגלות, במדות הרעות של 'שבעים-לשון'.

עם-כְּלִיזָה בּוֹדְאֵי יֵשׁ שֵׁם חַיִּוֹת הַשָּׁמַיִם-
יִתְבָּרַךְ, אֲךָ שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם וּבְצַמְצוּם גְּדוֹל.

וְהַתּוֹרָה' הִיא הַחַיִּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר. נִמְצָא:
שֶׁבְכָל הַדְּבָרִים, וּבְכָל
הַמַּחֲשָׁבוֹת, אֶפְלוּ מַחֲשָׁבָה דְבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל
עֲבָרָה חֲסִידוֹשְׁלוֹם - יֵשׁ שֵׁם גַּם-כֵּן הַתְּלַבְּשׁוֹת
הַתּוֹרָה, אֲךָ שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם וּבְצַמְצוּם גְּדוֹל,
בְּבַחֲיִנַת 'הַסְּתָרוֹת' - כִּי "עֵבֶר וְשָׁנָה, נַעֲשֶׂה
לוֹ כְּהַתֵּר" (יומא פו:), דְּהֵינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי
הַעֲבֻרוֹת הוּא מְהַפֵּךְ דְּבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים,
וְעוֹשֶׂה צְרוּפִים אַחֲרֵים בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה
מֵאִסּוּר הֵתֵר.

נִמְצָא: שֶׁאֶפְלוּ בַּתּוֹךְ הַעֲבֻרוֹת, מְלַבֵּשׁ שֵׁם
חַיִּוֹת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ 'אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה', רַק שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם, שֶׁהַפֶּךְ הַצְּרוּפִים
שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵאִסּוּר הֵתֵר. - וְזֶה
בְּחִינַת 'הַסְּתָרָה אַחַת'.

וּכְשֶׁהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּהַסְּתָרָה
אַחַת, בְּחִינַת 'שֶׁנַּעֲשֶׂה
לוֹ כְּהַתֵּר' - גַּם-כֵּן קָשָׁה מְאֹד לְמַצְאוֹ -
מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר' - אֲבָל אֶפְשָׁר
לִיגַע וְלַחֲתוֹר עַד שֶׁיִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר
שְׁעַל-כְּלִיזָה פְּנִימִים יוֹדֵעַ 'שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר'.

עַל-כֵּן אֶפְשָׁר שֶׁיִּשְׁיב אֶל לְבוֹ זֶה בְּעַצְמוֹ
- דְּהֵינּוּ מַה שֶׁנִּפְלַ וְהַגִּיעַ לְבַחֲיִנַת
'נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר', וַיִּבְקֶשׁ וַיַּחֲתֹר עַד שֶׁיִּצְא
מִזֶּה.

אֲבָל דַּע: שֶׁיֵּשׁ עוֹד בְּחִינַת 'הַסְּתָרָה בַּתּוֹךְ
הַסְּתָרָה'. דְּהֵינּוּ: שֶׁהַסְּתָרָה בְּעַצְמָהּ
נִסְתָּרָת, שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל שֶׁהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ
נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, דְּהֵינּוּ שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל שֶׁנַּהַפֵּךְ
אֶצְלוֹ הָאִסּוּר לְהֵתֵר, רַק כָּל הַדְּבָרִים רָעִים
דּוֹמּוֹת לוֹ לְמִישׁוֹר גָּמוֹר חֲסִידוֹשְׁלוֹם.

הֵינּוּ: אִם אַחַר שֶׁעֲבַר וְשָׁנָה, עוֹשֶׂה יוֹתֵר
עֲבֻרוֹת חֲסִידוֹשְׁלוֹם - אֲזִי נִסְתָּר מִמֶּנּוּ
אֶפְלוּ זֹאת שֶׁיֹּדֵעַ: 'שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר', וְאֵינּוּ
יוֹדֵעַ כָּלֵל מִשּׁוּם גְּדוּד אִסּוּר, וְהַכֵּל יִשָּׁר
בְּעֵינָיו.

וּבִאֲמַת: גַּם בַּתּוֹךְ הַהַסְּתָרָה שֶׁבַּתּוֹךְ
הַהַסְּתָרָה, מְלַבֵּשׁ הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ,
דְּהֵינּוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי בְלַעֲדָיו אֵין חַיִּוֹת
לְשׁוֹם דָּבָר כִּנּוּ"ל - רַק שֶׁהַפֶּךְ דְּבָרֵי אֱלֻקִּים
חַיִּים לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנַּהַפֵּךְ אֶצְלוֹ מַחֲכָמוֹת
הַתּוֹרָה לְפִתְיּוֹת, שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל אֶפְלוּ זֶה
בְּעַצְמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר.

עַל-כֵּן צָרִיךְ לְגַלוֹת הַהַסְּתָרוֹת. וְזֶה עַל-
יְדֵי שֶׁמִּשְׁיָךְ 'אֲרִיכוֹת-יָמִים'
לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת'. וְעַל-
יְדֵי-זֶה הַדַּעַת יוֹכֵל לִידַע: שֶׁאֶפְלוּ בַּתּוֹךְ
הַהַסְּתָרָה בְּעַצְמָהּ, וְאֶפְלוּ בַּתּוֹךְ הַהַסְּתָרָה
שֶׁבַּתּוֹךְ הַסְּתָרָה, גַּם שֵׁם מְלַבֵּשׁ הַשָּׁמַיִם-
יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ הַתּוֹרָה.

וּכְמִזֶּה בְּעַצְמוֹ נִתְגַּלֵּין הַהַסְּתָרוֹת, וְנַעֲשֶׂה
מֵהֶם תּוֹרָה. וְאֶפְלוּ מ'הַסְּתָרָה
שֶׁבַּתּוֹךְ הַסְּתָרָה' נַעֲשֶׂה תּוֹרָה. כִּי בִאֲמַת גַּם
שֵׁם מְלַבֵּשׁ הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ תּוֹרָה. כִּי תִכַּף,
כְּשִׁיזְדַעִין שֶׁהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר שֵׁם,
נִתְהַפְּכָה ה'הַסְּתָרָה שֶׁבַּתּוֹךְ הַהַסְּתָרָה',
וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דַּעַת וְכוּ'.

וְדַע: שֶׁהַתּוֹרָה הַמְּלַבֵּשׁ תּוֹךְ ה'הַסְּתָרָה
שֶׁבַּתּוֹךְ הַסְּתָרָה' - הִיא 'תּוֹרָה גְּבוּהָ'
דִּיקָא, הֵינּוּ 'סְתָרֵי תּוֹרָה', "תּוֹרַת ה'" (תהלים)
א. ב) בְּעַצְמָהּ וְכוּ'.

[לְקוּוֹטֵי-תַּפְלוֹת ח"א נו: וְאֶפְלוּ בְּהַסְּתָרָה שֶׁבַּתּוֹךְ
הַסְּתָרָה, וְאֶפְלוּ בְּאֵלֶפֶי אֵלֶפֶים וְרַבֵּי רַבּוֹת הַסְּתָרוֹת עַד
אֵין קוֹץ, גַּם שֵׁם אַתָּה נִמְצָא, כִּי לִית אַתָּר פְּנוּי מִנֶּךָ].

"הִנֵּה שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם" (דְּבָרִים ל"א, טז)
– עֲנִינִי 'תַּחֲתֵית הַמֵּתִים' –

"מִנֵּינן שִׁתְּקוּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה מֵתִים, שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם" (סנהדרין ז:)

יז.

(ח"א נח, ב)

'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ', הִיָּה נִשְׁמָתוֹ כְּלוּל מִשְׁלֹשָׁה אָבוֹת' (תקוני-זהר קיב.).
 וְלַעֲתִיד בְּשַׁעַת הַתְּחִיָּה, יָקוּם מֹשֶׁה כְּלוּל מִשְׁלֹשָׁה אָבוֹת בְּמִקְדָּם, בְּחִינַת (קה"ל א, ט):
"מ'ה שִׁ'הָיָה ה'וּא שִׁ'הָיָה", בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"א, טז): **"הִנֵּה שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם" – שִׁיקוּם בַּתְּחִיָּה כְּלוּל מִשְׁלֹשָׁתָן.**

יח.

(ח"ב עב)

עֵקֶר הַתְּחִיָּה לְעֵתִיד, שִׁיעֲמָדוּ בַתְּחִיָּה וַיַּחֲיוּ חַיִּים נִצְחָיִים – יְהִיָּה רַק לְהַשְׁפָּלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד.

הֵינּוּ: שָׂרָק הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, יְהִיָּה נַחֲוֶה לְעֵתִיד וַיָּקוּם בַּתְּחִיָּה, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה כו, יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שִׁכְנֵי עָפָר", וְדַרְשׁוּ רַז"ל (סוֹטָה ה.): "מִי שֶׁנִּשְׁעֶשְׂה שָׁכֵן לְעָפָר בְּחַיָּיו".

כִּי 'תַּעֲנוּג עוֹלָם-הַבָּא' – אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׁיג עִכְשָׁו, מִחֲמַת שְׁאֲנוּ עִכְשָׁו בְּגָבוּל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר 'חַיִּים-נִצְחָיִים' שֶׁל לְעֵתִיד-לְבָא, בְּחִינַת תַּעֲנוּג עוֹלָם-הַבָּא – יְהִיָּה רַק לְהַשְׁפָּלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד.

כִּי 'שְׁפָלוֹת וְעֲנִיווֹת' הוּא בְּחִינַת 'בְּלָתִי גָבוּל', בְּחִינַת 'אִין' מִמֶּשׁ – וְעֵקֶר 'חַיִּים-נִצְחָיִים' שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא, הוּא רַק בְּבַחֲיִנַת 'בְּלָתִי גָבוּל'. וְכַפִּי שֶׁמְבַטֵּל וּמִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ בְּאִמָּת, יִזְכֶּה לַחַיּוֹת וּלְקַבֵּל הַתַּעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא.

יט.

(ח"ב פה)

הָעֵצָם לֹוִז שִׁישׁ בְּעֶרְףְּ אָדָם, שִׁישָׂאֵר אַחַר כְּלִיּוֹן הַגּוּף, מִמֵּנוּ יִתְחַדֵּשׁ בְּנֵן הַגּוּף בְּשַׁעַת 'תַּחֲתֵית-הַמֵּתִים' (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה כח, ג).

כ.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'תַּחֲתֵית הַמֵּתִים')

[א] הַמֵּשִׂיא בָתּוֹ לְתַלְמִיד-חֶכֶם, וְהַמְהַנְהוּ מִנְכָסָיו, וְהַעוֹשֶׂה פְּרָקַמְטִיא לְתַלְמִיד-חֶכֶם, זוֹכֶה לְתַחֲתֵית-הַמֵּתִים' (אָמוּנָה נג).

[ב] מִי שֶׁאִינוּ יָכוֹל לִישֹׁן, יַעֲלֶה עַל מַחְשַׁבְתּוֹ 'אָמוּנַת תַּחֲתֵית-הַמֵּתִים' (אָמוּנָה ח"ב יז; שְׁנָה ח"ב ד).

"פָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת" (דְּבָרִים ל"א, יט)
– מִצּוֹת 'פְּתִיבַת סֵפֶר-תּוֹרָה' –

אֶדְ-עַל-פִּי שֶׁהֵנִיחוּ לוֹ אָבוֹתַי לְאָדָם סֵפֶר-תּוֹרָה, מִצְוָה לְכַתֵּב מִשְׁלוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: וַעֲתָה כְּתַבּוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה" (סנהדרין כא:)

כ"א.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'פְּתִיבַת סֵפֶר-תּוֹרָה')

[א] לְכַתֵּב סֵפֶר-תּוֹרָה, מְסַגֵּל לְפָרְנֶסָה (מְמוֹן לז).

[ב] הַמְקִיִם סֵפֶר-תּוֹרָה שֶׁל אָבִיו בְּבֵיתוֹ, זוֹכֶה לְעֵשֶׂר (מְמוֹן נג).

כ"ב.

(חַיִּי-מוֹהָר"ן תַּעֲג)

מִצְוָה שִׁיכְתַּב כָּל אֶחָד סֵפֶר-תּוֹרָה לְעַצְמוֹ, שִׁיכְתַּב לוֹ סֵפֶר בַּתּוֹרָה – כָּל שָׁכֵן סֵת"ם [רֵאשִׁי תַבּוֹת: סֵפֶר-תּוֹרָה, תְּפִילִין, מִזְזוּזָה – רִצְחָה-לוֹמַר: שִׁיכְתַּב לוֹ 'סֵפֶר-תּוֹרָה']

כג.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים מט)

נִשְׁמַע פֶּעַם-אֶחָד מֵרַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ:
שֶׁהָיָה מִצְפָּה עַל ג' דְּבָרִים. וְאֶחָד
מֵהֶם: שֶׁתְּהִיָּה הַסְפָּר־תּוֹרָה כְּתוּבָה בְּסֵדֶר,
וְלֹא בְּתַקּוּן הַגָּ"ה שְׂאֲחֵר-בְּךָ (וְכַעֲיִן תְּפַלְּיִן
וּמְזוּזוֹת שֶׁהֵם פְּסוּלִים לְגִמְרֵי כְּשֶׁנִּכְתְּבִים שְׁלֹא כְּסֵדֶר).

"כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ" (דְּבָרִים לֹא, כֹּא)

כד.

(ח"א בהתחלת הספר)

לְכוּ חֲזוּ מִפְּעֻלֹת הַשֵּׁם, הַתְּגַלּוֹת נִפְלְאוֹ
מִסוּד גְּדֻלַּת הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאי ז"ל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִבְטִיחַ (שַׁבַּת קִלְחֵי):
"שְׁלֹא תִשְׁתַּבַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל-
יְדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לֹא, כֹּא): **"כִּי לֹא תִשְׁכַּח**
מִפִּי זִרְעוֹ". וְכַמְבָּאָר בְּזִהְרָה (נִשְׂא דף קכד):
"בְּהַאי חֲבוּרָא דְּאִיהוּ סִפְרֵי הַזִּהְרָה, יִפְקֹנוּן בֵּיה
מִן גְּלוּתָא".

וְעַתָּה בֵּא וְרֵאָה וְהִבֵּן נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שְׁלֵ
תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה.

כִּי עַל-בֶּן סָמַךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עֲצָמוֹ
עַל זֶה הַפְּסוּק: **"כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי**

זִרְעוֹ" - כִּי בְּזֶה הַפְּסוּק מְרַמֵּז וְנִסְתָּר סוּד
הַזֶּה: שְׁעַל-יְדֵי זִרְעוֹ שֶׁל 'יוֹחָאי', שֶׁהוּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, לֹא תִשְׁתַּבַּח הַתּוֹרָה - כִּי
סוּפֵי-תְבוּת "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ",
הֵם אוֹתִיּוֹת 'יוֹחָאי'.

וְזֶה שְׁמַרְמֵז וּמְגַלֵּה הַפְּסוּק: "כִּי לֹא
תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ" - 'מִפִּי זִרְעוֹ' דִּיקָא
שֶׁל זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׁמַרְמֵז וְנִסְתָּר בְּזֶה הַפְּסוּק,
שֶׁהוּא הַתְּנַא 'יוֹחָאי' - כִּי עַל-יְדוֹ לֹא
תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה, כִּי 'בְּזִהְרָה דָּא יִפְקֹנוּן מִן
גְּלוּתָא'.

כה.

(תני-מוהר"ן קפט)

בְּדַרְךָ בָּעֵת נִסִּיעַתוֹ לְאוּמִין, עָנָה וְאָמַר:
אֶפְעַל-פִּי-כֵן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר
לְיִשְׂרָאֵל תָּמִיד, וְאֵין דּוֹר יָתוּם.

וְכַמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי' (שַׁבַּת
קִלְחֵי): "כְּשֶׁאָמַר אֵיזָה תְּנַא "עֵתִידָה
תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּבַּח מִיִּשְׂרָאֵל, עָנָה רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְאָמַר "לֹאוֹ" - "כִּי "בְּזִהְרָה דָּא יִפְקֹנוּן מִן
גְּלוּתָא" (זִהְרָה נִשְׂא קכד):. "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי
זִרְעוֹ" (דְּבָרִים לֹא, כֹּא). וְעַמַּד עֲצָמוֹ עַל זֶה
הַפְּסוּק.

וְגַלְיָה אֵז הַסוּד הַנְּדַפֵּס בְּלִקוּטֵי א'
בְּתַחֲלָתוֹ, עֵינֵי-שָׁם מְגַדְלֵת רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי'.

שַׁבַּת שׁוֹבָה

א.

(חיי-מוהר"ן א"ב)

הַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" בְּסִימֵן ו'. אָמַר
בְּשַׁבַּת־תְּשׁוּבָה' שְׂאֵחַר רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה בְּבִרְסֻלְב שְׁנַת תַּקס"ג. וְהוּא הָיָה
רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה הָרֵאשׁוֹן לִישִׁיבָתוֹ פֶּה
וְלִהְתְּקַרְבוֹתֵי אֱלֹוִי.

וּבְשַׁעַת אַמִּירַת הַתּוֹרָה, לֹא דִבֶּר כָּל־
מַעֲנִין 'פְּנוֹת אֱלֹוִל', רַק אַחֲר־כֵּן
כְּשֶׁנֶּאמַר אַמִּירַת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, אַחַר
שֶׁהִתְפַּלֵּל עַרְבִית וְהִבְדִּיל, חֹזֵר וְדִבֶּר
מִהַתּוֹרָה הַזֹּאת כְּדַרְכּוֹ תָּמִיד.

וְאִז עָנָה וְאָמַר לְאֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים זְקֵנִים
שֶׁיִּשְׁבוּ אֲצֻלוֹ אִז שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים
מִתּוֹךְ סְדוּר הָאֲרִיז"ל: "תֹּאמְרוּ לִי אֵיךְ מִרְמֵז
בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְכָּל כָּל הַפְּנוֹת שֶׁל אֱלֹוִל!"

וְהַחֲרִישׁוּ וְלֹא עָנוּ - כִּי בְּאַמַת אִי־אֶפְשֶׁר
בְּשׁוּם אַפֶּן לְהִבִּין מַעֲצָמָן סוּד
הַפְּנוֹת שֶׁל אֱלֹוִל, אֵיךְ מִרְמְזִים בְּהַתּוֹרָה
הַנִּלְכָּל.

וְצָוָה לְהִבִּיא לְפָנָיו 'סְדוּר הָאֲרִיז"ל', וּפְתַח
אוֹתוֹ וְהִרְאָה לְפָנֵיהֶם הַפְּנוֹת שֶׁל
אֱלֹוִל!

וְאַחֲר־כֵּן פָּתַח פִּיו הַקְּדוֹשׁ וְהִנּוּרָא,
וְהִתְחִיל לְגַלּוֹת פְּלֹאוֹת: אֵיךְ כָּל
הַפְּנוֹת שֶׁל אֱלֹוִל, מִרְמְזִים שֶׁם בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה
וְנוֹרָא מְאֹד, כְּמִבְאָר מִזֶּה בְּסִפְר.

אָבֵל אִי־אֶפְשֶׁר לְצִיר בְּכַתֵּב - אֶת הַשְּׁעוֹר
שֶׁבֵלֵב, אֶת כָּל הַנְּעִימוֹת וְהַנְּפֹלְאוֹת

תָּמִים יָדַעִים שֶׁהִרְגַּשְׁתִּי אִז, בְּעַת שִׁזְכִּיתִי
לְשִׁמְעַ כָּל זֶה.

ב.

(חיי-מוהר"ן יב-יג-נט)

בְּהִיזְתוֹ בְּדֶרֶךְ, נִפְטָרָה בְּתוֹ הַקְּטָנָה מֵרַת
פִּינָא ז"ל. וּבְבוֹאוֹ לְבֵיתוֹ, הִעֲלִימוֹ
מִמֶּנּוּ וְלֹא הוֹדִיעוּ לוֹ כָּל־כּוֹ. וְגַם בְּדֶרֶךְ
קִדְּם כְּנִיסָתוֹ לְעִיר הִבִּינוּ מִדְּבָרָיו: "שֶׁהוּא
יֹדֵעַ בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּסְתַּלְקָה".

וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּכְנַס לְבֵיתוֹ שָׁאֵל וְחָקַר אֶת
בְּנֵי־בֵיתוֹ, וְהִעֲלִימוֹ מִמֶּנּוּ, וְלֹא
נָהַג אֲבָלוֹת כָּל־כּוֹ, וְלֹא נוֹדַע לוֹ מִפִּי אָדָם עַד
אַחַר רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה, וְאִז נָהַג שְׁעָה אַחַת אֲבָלוֹת
כְּדִינָא וְכוּ'.

וּבְשַׁבַּת־תְּשׁוּבָה שְׂאֵחְרָיו (שְׁנַת תַּקס"ה) -
הָיִינוּ מְסַפְּקִים אִם נִזְכָּה
שֶׁיִּכְנַס אֵלֵינוּ מִחֲדָרוֹ לִישֵׁב עִמָּנוּ בְּסַעֲדָה-
שְׁלִישִׁית לְגַלּוֹת לָנוּ תּוֹרָה - כִּי לֹא הָיָה דְרָכּוֹ
לִישֵׁב עִמָּנוּ בְּסַעֲדָה־שְׁלִישִׁית, כִּי אִם בְּעֵתִים
יְדוּעִים.

וְהָיִינוּ עוֹמְדִים וּמְצַפִּים סְמוּךְ לְחֲדָרוֹ.
וּבְתוֹךְ־כֵּן פָּתַח בְּתֵאֵם הַדְּלַת
מִחֲדָרוֹ בְּבִהְלָה גְּדוּלָה, וְכָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
עָמְדוּ שָׁם בְּסְמוּךְ, נָפַל עֲלֵיהֶם פַּחַד גְּדוּלָה,
וְנִבְהָלוּ וְנִשְׁתַּוְּמוּ מְאֹד.

וְקָרָא בְּתַחֲלָה שֶׁתְּבוֹא אֲצֻלוֹ בְּתוֹ הַגְּדוּלָה,
וְנִכְנַסָה תַּכְּף לְחֲדָרוֹ. וְהִתְחִיל לְדַבֵּר
עִמָּה מַעֲנִין פְּטִירַת בְּתוֹ הַקְּטָנָה ז"ל,
וְהִתְחִילָה שׁוֹב לְהִכְחִישׁ וְלִהְעֲלִים, וְאָמַר:

"הלא כבר אני יודע האמת!" - והכרחי להגיד לו בפרוש.

ולא נכנס מחמת זה לסעדה-שלישית, ונהג שעה אחת אכלות במוצאי-שבת.

אחר-כך נכנס אצלנו לביתו הגדול, ודבר עמנו בדרך. ואז שאל לאחד: "אם בכה בראש-השנה"?! - ואמר אז: "שעקר הבכיה פשהיא מחמת שמחה" - וגלה אז ענין הנפלא "בשמך יגילון כל

היום" (תהלים פט, יז), שהוא ראשי-תבות: 'בכי"ה' כמבאר בסמך קע"ה.

ג.

(שיחות-הר"ן קכו)

ליל מוצאי-שבת תשובה שנת תק"ע לפ"ק, דברו ממשית. כי היה מפרסם שאמרו: שבשנה זו יבוא. ודעתו לא היתה נוטה לזה.

הפטרות שבת שובה

"שובה ישראל עד ה' אלמקיך פי כשלת בעונך"
(הושע יד, ב)

א.

(ח"א כב, יא)

לעלות מדרגא לדרגא, צריך ירידה'
תחלה, שהיא המכשול. פי
לעתיד יהיה כלו תשובה, ועלידי ה'תשובה'
"זדונות נעשין זכיות" (יומא פז), ויהיה נעשה
מעברות ישראל תורה.

וזה (הושע יד, ב): "שובה ישראל וכו', פי
כשלת בעונך" - הינו: עלידי
ה'תשובה, יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת
'מכשלה', שהוא ה'תורה', בחינת (ישעיה ג, ו):
"והמכשלה הזאת תחת ידך", "אלו דברי'
תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן
נכשל בהם" (שבת קכ. חגיגה יד. גיטין מג).

"קחו עמכם דברים, ושובו אל ה', אמרו
אליו כל תשא עון וקח טוב" (הושע יד, ג)

"איני מבקש מכם אלא דברים"

(יומא פז: שמות דברה לח, ד)

ב.

(ח"א ד, ג)

אי-אפשר להשיב המלוכה להקדוש-
ברוך-הוא, אלא עלידי 'ודוי'
דברים לפני תלמיד-חכם, עלידי-זה מתקן
ומעלה בחינת 'מלכות' לשרשה.

וזהו פרוש (הושע יד, ג): "קחו עמכם
דברים" - זהו 'ודוי-דברים', זה

בחינת 'מלכות', כמו (סנהדרין ח.): "דבר אחד
לדור". 'דבר', לשון 'מנהיג' ו'מושל'.

"ושובו אל ה'" - שיתקנו ויעלו את
ה'דברים', את בחינת 'מלכות',
בחינת 'אלקים'. "אל ה'" - הינו: 'בה' אהלל
דבר, באלקים אהלל דבר" (תהלים נו, יא) -
הינו: שידע שכל מארעותיו כלם לטובתו,
ויברך על כל הדברים: 'הטוב והמטיב'."

ג.

(ח"א עח)

במה שפגם יתקן, הינו: 'ודוי-דברים', כמו
שאמר הכתוב (הושע יד, ג): "קחו
עמכם דברים" - שיתודה תמיד בכל לבו
"נכה פני ה'" (איכה ב, יט).

אזי: "ושובו אל ה'" (הושע שם) - שישבו
כל הדברים שפגם, אל שרשו. וזהו
בחינת 'יחוד קדש-א-ברוך-הוא ושכינתה' -
פי מיחד ה'דבור' שהוא בחינת ה'שכינה' -
"אל ה'"

ד.

(ח"א קעח)

עלידי 'ודוי-דברים' נתתקן עולם
הדבור, כמבאר במקום אחר (ח"א
עח הנ"ל). פי פגם החטא בנפש, והנפש הוא
בחינת ה'דבור' וכו', ועל-כן צריך להתודות
בדברים דוקא, לתקן ולבנות פגם הדבור,
כמו שכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים
ושובו אל ה'"

ועל-ידי שנתקן ונגנה הדבור על-ידי
'ודוי-דברים' - נעשה 'הוד
קדשא בריך הוא ושכינתה' וכו'.

ה.

(ח"ב, ב, ד)

יש דבור של תשובה, בחינת (הושע יד, ג):
"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

[לקוטי-עצות, תשובה כח: הינו: שצריך להרבות
בדבורים מאד, עד שישפך שיחו כמים לפני השם-יתברך,
שיזכר לתשובה באמת].

וזה בחינת (שמות ד, י): "גם מתמול" -
בחינת דבור של תשובה, כמו שכתוב
(תהלים צ, ג-ד): "ותאמר שובו בני אדם, כי
אלף שנים בעיניך כיום אתמול".

ו.

(ח"ב עט - דאשי-פרקים של רבנו ז"ל)

"קחו עמכם דברים ושובו" (הושע יד, ג).
"מאבני המקום" (בראשית שם), אבנים
אותיות (ספר יצירה). "מראשתיו" (בראשית שם),
מחשבה מברר הכל.

[באור מוהרנ"ת ז"ל: "וישכב במקום" (בראשית כח, יא).
ואיתא (תפוזי-הדר לר): "שתבת וישכב' הוא בחינת "יש
כ"ב" [אותיות] - הינו: כ"ב אתון דאורייתא, שמיהם כל
הדבורים.

וזה מרמז על תשובה, בחינת (הושע יד, ג): "קחו עמכם
דברים ושובו".

וזהו (בראשית שם): "מאבני המקום" - אבנים אותיות
(ספר יצירה). הינו: אותיות הדבורים, שהם בחינות
'תשובה, בחינת: "קחו עמכם דברים ושובו", כנ"ל.

וזהו (בראשית שם): "מראשתיו" - מחשבה מברר הכל.
כי עקר תקון התשובה, הוא על-ידי קדשת המחשבה,
שמבררת ומתקנת כל הפגמים, כי "כלם במחשבה
אתברו" (זהר פקודי רנד:).

ז.

(לקוטי-הלכות, קריאת-שמע ה, יח)

עקר ההתרחקות מהתשובה הוא, מחמת
שצריכין שאנו נתעורר לשוב אליו,
וההתעוררות פראוי קשה מאד וכו'.

אבל בפשידעים ומאמינים בהאמת,
שהשם-יתברך בוחר בזה בעצמו,
שיהיה רצוננו וחפצנו תמיד להתקרב אליו,
ושאין אנו צריכין רק לקח דברים ולשוב
אליו, כמו שכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם
דברים ושובו אל ה'", ודרשו רז"ל (יומא פו:
שמות-רבה לח, ד): "איני מבקש מכם אלא
דברים".

ובאמת גם הדבורים בעצמו ממנו יתברך,
רק שאנו צריכין להשתדל, לקח
אותם עמנו, ולדבר בהם לפניו יתברך.

וזהו: "קחו עמכם דברים" - "קחו"
דיקא - הינו: שהדברים כבר מוכנים
מאתו יתברך, והשם-יתברך מבקש: שנקח
אותם עמנו לשוב אליו על-ידי-זה, וכמו
שמפרש ומלמד אותנו שם איך נאמר לפניו,
כמו שכתוב שם: "אמרו אליו כל תשא
עון" וכו'.

וכי שידע כל זאת באמת - בודאי בקל
ישוב להשם-יתברך מכל מקום
שהוא, אפלו אם יעבר עליו מה - כי תמיד
יוכל לקח דבורים מאתו יתברך אם ירצה,
עד אשר סוף כל סוף ישוב אליו וירחמהו.

ח.

(לקוטי-הלכות, תד"ש ד)

"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע
יד, ג) - "עמכם" דיקא, במקום אשר
אתם שם, אפלו במקומות נמוכים ומגשמים

"אַרְפָּא מְשׁוּבָתְכֶם" (הושע יד, ה)

י
(ח"א עו)

אִי-אֶפְשֶׁר לְהִתְפַּלֵּל בְּשֹׁכֵל צַח, עַד שִׁישׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל חֲטָאֵיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, ז): **"וּמַל' ה' אֶת לְבַבְךָ"**. וְתִרְגְּמוּ: **"וַיַּעֲדֵי ה' יָת טַפְשׁוֹת לְבַבְךָ"**.

וּבְאִיזָה תִּשׁוּבָה' נֹאמַר? - בְּתִשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, שְׁלֵא יִשְׁאֵר שׁוֹם רֶשֶׁם כָּלֵל.

כְּמֹאמַר חֲז"ל (יומא פו): **"(כְּתִיב, יִרְמְיָה ג, כב) 'שׁוּבוּ בְּנֵי שׁוֹבְבִים' (וּכְתִיב, יִרְמְיָה שָׁם; הוֹשֵׁעַ יד, ה) 'אַרְפָּא מְשׁוּבָתְכֶם' - דְּקָשָׁה: 'שׁוֹבְבִים' מִשְׁמַע, דְּמַעְקָרָא בְּלֵא שׁוֹם רֶשֶׁם. וְ"אַרְפָּא" מִשְׁמַע, שִׁישְׁאֵר רֶשֶׁם. וּמִשְׁנֵי: "כָּאֵן מֵאֲהָבָה, כָּאֵן מִיִּרְאָה"**.

כִּי 'מֵאֲהָבָה' אֵין נִשְׁאֵר שׁוֹם רֶשֶׁם, וַיֵּשׁ לֹא 'שֹׁכֵל צַח,' וַיְכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּלֵי עֵיוֹן, וּבְכֹל יוֹם וַיּוֹם יְכּוֹל לְהִתְחַדֵּשׁ מֵחֵו.

"כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי ה', וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם, וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם" (הושע יד, י)

יא
(ח"א א)

עַל-יַדֵּי ה' תִּזְרָה,' נֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת-דְּקָדְשָׁה, וְאִזִּי נֹפֵל וְנִתְבַטַּל מְלֻכוּת-הַרְשָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, י): **"כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי ה', צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם, וּפְשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם".**

הֵינֵנו: עַל-יַדֵּי "דְּרָכֵי ה'", הֵינֵנו ה'תִּזְרָה' - עַל-יַדֵּי-זֶה הַצַּדִּיקִים שְׁדַבְּקִים

מֵאֵד, אֶף-עַל-פִּי-כֹךְ: "קָחוּ עִמָּכֶם" דִּיקָא - "דְּבָרִים".

וְעַל-יַדֵּי-זֶה: "תִּשׁוּבוּ אֶל ה'" - כִּי כָל זְמַן שִׁיְהִיָּה "עִמָּכֶם דְּבָרִים" - בְּוֹדֵאֵי יֵשׁ לָכֶם תִּקְוָה תְּמִיד לְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִדְרַשׁ (שְׁמוֹת-רַבָּה לוח, ד) עַל פְּסוּק זֶה: **"אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֶלֹא דְבָרִים".**

וְזֶהוּ (שָׁם שָׁם, ב): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֶלְקֵיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַעֲוֹנֶךָ" - שֶׁהַעֲוֹנוֹת יִהְיֶה נֶחֱשָׁבִין לְשִׁגְגוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יומא פו):

וְזֶהוּ: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים" - הֵינֵנו כְּנ"ל: שֶׁאֶפְלוּ בְּמִקְוֵמָכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם, תִּדְבְּרוּ דְּבוּרִים קְדוּשִׁים. וְנִתְהַפְּכִין הָעֲוֹנוֹת לְשִׁגְגוֹת.

וְאַחֲרֵי-כֵן בְּקַל מַעְלִין אוֹתָן לְטוֹב גְּמוּרָה, בְּכַח הַצַּדִּיק הַגְּמוּר. וְזֶהוּ: "אָמְרוּ אֱלֹו כָּל תִּשְׂא עֵוֹן וְקַח טוֹב" - שֶׁאַחֲרֵי-כֵן מִבְּקָשֵׁיךָ: שֶׁהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ יִשְׂא וַיִּסְלַח לָנוּ כָּל הָעֲוֹן לְגַמְרֵי, בְּבַחֲיִנּוֹת: **"כָּל תִּשְׂא עֵוֹן," שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "שֶׁפָּרוּשׁוֹ כְּמוֹ 'כָּל עֵוֹן תִּשְׂא'" - הֵינֵנו: שֶׁכָּל הָעֲוֹן יִשְׂא וַיִּמְחַל לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ: "וְקַח טוֹב" - שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לְטוֹב גְּמוּרָה.**

"וּנְשַׁלְמָה פָּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הושע יד, ג)

ט

(ח"א נה, ה)

"פָּרָה" (בַּמִּדְבָּר יט, ב) - זֶה בַּחֲיִנַּת תְּפִלָּה, בַּחֲיִנַּת (הוֹשֵׁעַ יד, ג): "וּנְשַׁלְמָה פָּרִים שְׁפִתֵינוּ".

יג.

(שיחות הר"ן קיח)

שָׁמַעְתִּי בְשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר בְּלִשׁוֹן תְּמָה: עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ קָשָׁה קִשְׁיוֹת הַרְבֵּה מְאֹד?! - מָה טוֹב וְנָעִים לְהָאִישׁ הַזֶּה שֶׁזֹּכֵה לְדַעַת שְׁלֵם, שֶׁיּוֹשֵׁב לוֹ וְרוֹאֶה וַיּוֹדַע שֶׁאֵינוֹ קָשָׁה שׁוֹם קִשְׁיָא כָּלֵל, וְהַכֵּל נָכוֹן וַיֵּשֶׁר - "כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה'"
(הושע יד, י).

וְכֵן אָנֹכִי שָׁמַעְתִּי פַּעַם אֶחָד שֶׁאָמַר: "עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ קָשָׁה קִשְׁיוֹת" וְכוּ'! - וְכוּנְתָנוּ הֵיחָד: כַּמְתְּלוּצֵץ מִזֶּה שֶׁקָּשָׁה לְקַצֵּת בְּנֵי הָעוֹלָם קִשְׁיוֹת הַרְבֵּה וְגִדּוּלוֹת עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם!

אָבֵל בְּאַמְתּוֹ, בּוֹדְאֵי אֲסוּר לְהַרְהֵר אַחֲרֵי דְרַכְיוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בּוֹדְאֵי "צַדִּיק ה' בְּכָל דְּרַכְיוֹ" וְכוּ' (תהלים קמה, יז). רַק שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְשַׁכַּל-אֲנוּשֵׁי, לְהַבִּין דְּרַכְיוֹ וְהַנְּהַגְתּוֹ אֶת הָעוֹלָם בְּשׁוֹם אַפֶּן.

יד.

(שיחות הר"ן רטז)

לְהַתְּרַחֵק מִחֻקֵּי הַתּוֹרָה וְלְהַתְּחַזֵּק בְּאַמוּנָה וְכוּ'. הַכֵּלֵל: שֶׁכָּל הָאֲזָהָרוֹת שֶׁל "מִשְׁלֵי" לְהַתְּרַחֵק מִ"אִשָּׁה זָרָה" - כּוֹנְנָתוֹ עַל 'חֻקְמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁנִּקְרָאָת "אִשָּׁה זָרָה", כִּנְגַד 'חֻקְמוֹת-הַתּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאָת "אִשָּׁת חֵיל" (מִשְׁלֵי לֹא, י) וְכוּ'. וְעַל קִטְבֵי מִשְׁלֵי זֶה סוּבֵב רַב סֵפֶר מִשְׁלֵי וְכוּ'.

וְכָל-מְקוֹם שֶׁקּוֹרָא "כְּסִיל" וּפְתִי הַמְּהַפְּכִים אֲרָחוֹת יִשְׂרָאֵל (מִשְׁלֵי ב), וְכוּ' צָא בְּזֶה - כָּל כּוֹנְנָתוֹ: עַל אֵלּוּ הַחֻקְמוֹת לְהַרְעוֹ, שֶׁנִּקְרָאוּ "כְּסִילִים וּפְתָאִים" וְכוּ'.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה - כִּי הֵם אוֹמְרִים בְּהַפֶּךְ מִמֶּשֶׁ, וּמְבִיאִים רְאִיָּה

בְּמַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה, הֵם נִתְחַזְּקִים וּמְקַבְּלִים כַּח עַל-יְדֵי-זֶה. "וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם" - בְּחִינַת 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה', בְּחִינַת הַיִּצְרָר-הָרַע, שֶׁנוֹפֵל וְנִכְנָע עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה.

יב.

(ח"א לו, ה)

הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי פָחוֹת: לְהַמִּית וְלְהַחֲיֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (יומא עב: קדושין ל: על דְּבָרִים יא, יח): "וְשִׁמְתֶם - זָכָה, נַעֲשִׂית לּוֹ סִם-חַיִּים" וְכוּ', וּכְתִיב (הושע יד, י): "יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה', צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם" וְכוּ'.

כִּי הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק, לְכָל-אֶחָד כְּפִי תְּפִיסָתוֹ. יֵשׁ אָדָם שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ נְשִׁמָּה חֲדָשָׁה מִהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, וַיֵּשׁ אָדָם שֶׁהוּא חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְהַפּוֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", הַכֵּל לְפִי הַכְּלִי שֶׁלוֹ, כְּפִי תְּפִיסָתוֹ, תְּפִיסַת הַמַּחֲיָן שֶׁלוֹ וְכוּ'.

וְזֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל: כִּי "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא" (איכה ג, לח), כִּי-אִם 'אֹר פֶּשׁוּט'. אֲדָּ לְפִי בְּחִינַת כְּלִי הַמְּקַבֵּל אֶת הָאוֹר, כִּי נִצְטִיֵר הָאוֹר בְּתוֹכוֹ. אִם הַכְּלִי הוּא בְּשִׁלְמוֹת - אֲזִי הוּא מְקַבֵּל בְּבְחִינַת "מְאוֹרוֹת מְלֹא". וְאִם חֲסִי-וְשָׁלוֹם הַכְּלִי אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת - אֲזִי הוּא מְקַבֵּל בְּבְחִינַת "מְאוֹרַת חֶסֶד וְאֱוִ" (בְּרַאשִׁית א, יד - הַקְּדָמַת הַזֶּהֱרֵר א: יא. יב: זֶהֱרֵר בְּרַאשִׁית יט: לג: וְעוֹד), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ג, לג): "מְאוֹרַת ה' בְּבֵית רִשְׁעִי".

וְזֶה הוּא: "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם" [וְכוּ'] - כִּי אֹר הַפֶּשׁוּט הַבָּא מִלְּעִיל, הוּא בְּחִינַת "קִמְצָ וְסִתִּים" (תְּקוּנַת-זֶהֱרֵר קכט:). אֲדָּ לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְּקַבְּלִים, הוּא בְּחִינַת 'צִירִי' - שֶׁנִּצְטִיֵר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי.

מ'משלי' דיקא, ומשאך 'בתביי-קדש',
לדרכיהם הרעים.

כי תורתנו הקדושה יש בה 'סם חיים' למי
שזוכה, ו"לא זכה, נעשית לו סם מות",
כמו שאמרו רז"ל (יומא עב:) על פסוק (דברים ה,
מד): "אשר שם משה", וכתוב (הושע יד, י): "כי
ישרים דרכי ה', צדיקים ילכו בם,
ופושעים יפשלו בם".

על-כן להמתקש לילך בדרכיהם הרעים
- לא יועילו רב הדברים. ולהחפץ
באמת - יספיקו דברינו אליו, לחזק נפשו
ודעתו, לעמד פעמוד ברזל נגדם, ולשפר
"מתלעות עול" (איוב כט, יז). והשם-יתברך
יגלה האמת במהרה, אמן בן יהי רצון.

טו.

(חיי-מוהר"ן תקצו)

"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את
זאת" (תהלים צב, ז). שאינם יודעים
ומבינים ענין זה הכסילים והבוערים, מה זה
עשה ה': "בפרח רשעים כמו עשב, ויציצו
כל פעלי און להשמדם עדי עד" (שם שם, ח) -
למה לו להפריחם ולהשמדם עדי עד?!

אבל באמת: "ישרים דרכי ה'" (הושע יד, י),
"ולא עולתה בוי" (תהלים שם, טז), רק
שאי-אפשר להבין זאת בשום שכל אנושי.

טז.

(ח"א יב, ב-ג)

אם יקשה לך: הלא תכף כשלומד
ה'למדך, ה'חודש' של ה'צדיק, ה'יה לו
לחזר בתשובה, ואיך מניח ה'תורה שבעל-
פה' את ה'למדך' לילך ברשעתו?!

תשובה על זה: שבשעה שהגיד הצדיק
ה'תורה שבעל-פה' - הגיד אותה

בבחינות (הושע יד, י): "צדיקים ילכו בם,
ופושעים יפשלו בם".

וזוה (בראשית כט, יב): "כי אחי אביה הוא" -
"ברמאות" (רש"י; בראשית-רבה ע, ג),
בבחינת: "ופושעים יפשלו בם". "וכי בך-
רבקה הוא" - "הכשרה" (שם), בבחינת:
"צדיקים ילכו בם".

ולא עוד: "ותרץ ותגד לאביה" - הינו זאת
הבחינה של "ופושעים יפשלו בם",
בא לו בנקל יותר, כמו שאמרו חז"ל (סוטה כא:
על משלי ח, יב): "אני חכמה שכנתי ערמה" -
"כי כשאדם לומד תורה, נכנס בו
ערמימיות".

וזוה: "ותרץ" - כאדם שרץ במהירות
ובנקל. "ותגד לאביה" - שה'תורה'
היא מגדת לה'למדך' 'ערמימיות'. - וזהו:
"ותרץ ותגד לאביה" - שה'ערמימיות' בא
בנקל ובמהירות יותר לאדם. כי ה'קדשה'
צריך סיוע מלעלל, כמו שאמרו (שבת קד.
עבודה-זרה נה.): "הבא לטהר מסייעין לו". אבל
ה'ערמימיות', 'פותרחין' - [הבא לטמא] "יש לו
פתחים הרבה" (שם), ובא לו בנקל.

ואם יקשה לך: אם התנא היה 'צדיק גמור'
- איך בא זה הדבר, שאומר תורתו
שיכול לסבל שני משמעות: 'משמעות טוב',
דהינו: "צדיקים ילכו בם", ומשמעות
להפוך, דהינו: "ופושעים יפשלו בם"?!

אבל דע: שה'תנא' היה 'צדיק גמור',
ותורתו זכה מבלי פסלת, ומה
שנראה בה משמעות ערמומיות, זה: כי כל
העולם מקבלים פרנסתם מ'שמאלה', כמו
שכתוב (משלי ג, טז): "משמאלה עשר וכבוד".
בשביל-זה נפל התנא בשעת אמירת תורתו,
לאיזה שגיאה דקה פחות-השערה, לבחינת

שְׁמֵאלָהּ - כְּדֵי שְׁעֲלֵי־יָזוּ, יִקְבַּל שְׁפַע וּפְרִנְסָתוֹ לְעוֹלָם, וְלֹהֲמִשִּׁיךְ לָהֶם עֶשֶׂר וְכְבוֹד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "מִשְׁמֵאלָהּ עֶשֶׂר וְכְבוֹד".

אָבֵל מֵצַד הַתְּנָא, אֵין נִפְתָּל וְעַקֵּשׁ.

וְעֲלִיָּזָה צְרִיךְ הַלְמָדוֹן לִידַע קָדָם לְמוֹדוֹ: "שְׁבַשְׁעָה שְׂיוֹשֵׁב לְלָמַד, "הַצְדִּיק שְׁבַגְרֵעָדוֹן צִיַּת לְקָלָה" (שִׁירֵה־שִׁירִים ח, יג; זֶהר לְיָלֶךְ צב). וְעֲלֵי־יָדֵי לְמוֹדוֹ, מִתְדַבֵּק רוּחַ הַתְּנָא בְרוּחוֹ. וַיִּתְיַשֵּׁב בְּדָבָר עִם 'רוּחַ הַתְּנָא': אֵיךְ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, לְחַדֵּשׁ יָמָיו שְׁעָבְרוּ בַחֲשָׁה, בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים קג, ה): "תִּתְחַדֵּשׁ כַּנְּשָׂר נְעוּרֵיכִי".

אָבֵל 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם שֶׁד יְהוּדִי' - אֵינוֹ רוֹאֶה כָּל אֱלֹהִים, וְחוֹשֵׁב וְאוֹמֵר: שְׁגָם הַתְּנָא' לֹא אָמַר תּוֹרָתוֹ אֶלָּא בְ'עֵרְמִימוּת', וְאֵין בָּהּ שׁוֹם צַד כְּשִׁרְוֹת, וְחוֹשֵׁב: "שֶׁהוּא אָחִיו בְּרַמָּאוֹת" - שְׁכָלוֹ רַמָּאוֹת חֲסִידוֹשְׁלוֹם, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְדוֹבֵר "עַל צְדִיק עָתָק בְּגֵאוּהָ וְבוֹז" (תְּהֵלִים לא, יט).

יז.

(ח"א לא, בסוף)

"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו" (חגיגה טו: מועד-קטן יז). כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵם פּוֹעֲלִים, כִּי הֵם הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר וְכוּ'. אֵךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּעֶצְמָן הֵם כְּגוֹלָם, וְאֵין לָהֶם שׁוֹם תְּנוּעָה וְחַיּוּת, וְאֵין לָהֶם שׁוֹם צִיּוֹר.

וְעֲלִיָּבֵן יֵשׁ לְהַתּוֹרָה שְׁנֵי כַחוֹת: "זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סִסְיָחִים" וְכוּ' (יוֹמָא עב). - כִּי כָּל אֶחָד לְפִי מָה שֶׁהוּא נִכְסָף, כִּי הוּא מְצִיר וּמְפָרֵשׁ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי בְּהַתּוֹרָה כָּלוּל אַחֲיוֹת טוֹב וְרַע, "וְצְדִיקִים יִלְכוּ בָם וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם" (הוֹשֵׁעַ יד, י).

הֵינוּ: כָּל אֶחָד לְפִי הַכְּסוּפִין שְׁלוֹ, שְׁמָהּ נַעֲשִׂים נַפְשׁוֹת, עַל־יְדִיָּזָה עוֹשֶׂה 'נְקֻדוֹת' לְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְנִצְטִירוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְנִתְפָּרְשׁוּ לְטוֹב, אוֹ לְהַפְּךְ חֲסִידוֹשְׁלוֹם. וְלְפִי מָה שְׁנִצְטִירוּ, כִּי הֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם.

וְעֲלִיָּבֵן 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' מְבַקְשִׁים לְהִצְטִיר מִפִּי צְדִיק שְׁמִדְבָר הַכְּסוּפִין דְּקֻדְשָׁה שְׁלוֹ, שְׁעֲלֵי־יָזָה מְקַבְּלִין הָאוֹתִיּוֹת, 'נְקֻדוֹת' - וְנִצְטִירוּ לְטוֹב.

וְזָהוּ: "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" - כִּי הֵרֵב צְרִיךְ גַּם כֵּן שִׁיְהִיָּה לוֹ שְׁנֵי כַחוֹת שְׂיֵשׁ לְהַתּוֹרָה: "סִסְיָחִים וְסִסְיָחִים" וְכוּ' - בְּאִפְּן שִׁיְהִיָּה אֶפְשָׁר לְהִמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו, לְקַבֵּל כְּרִצוֹנוֹ - "צְדִיקִים יִלְכוּ, וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ".

אם הוּא מְשִׁתַּוְקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - יוֹכֵל לְקַבֵּל מִהֵרֵב דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל לְעִבּוֹד אֶת הַשֵּׁם. וְאֵם לָאוּ, "וְטִינָא יֵשׁ בְּלִבּוֹ" (חַגִּיגָה שם) - יוֹכֵל גַּם־כֵּן לְמַצֵּא בְּהֵרֵב, דְּבַר שְׂיִקְצֹץ בְּנִטְיָעוֹת, וְיִכְפֹּר בְּכָל חֲסִידוֹשְׁלוֹם.

וְזָה בְּחִינַת (חַגִּיגָה יד:): "אֲרַבְעָה שְׁנִכְנְסוּ לְפָרְדִּים - רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם, כֵּן עֲזַאי הִצִּיץ וְנִפְגַּע, כֵּן זִמְאָה הִצִּיץ וְמָת, אַחֵר קִצִּץ בְּנִטְיָעוֹת".

וְאֵלוֹ הָ'אַרְבַּע בְּחִינּוֹת' - נִמְצְאִים בְּכָל בְּנֵי־אָדָם הַרוֹצִים לְכַנֵּס לְעִבּוּדַת־הַשֵּׁם, וְלִהְתַּקְרֵב לְהַצְדִּיק וְהֵרֵב שְׁבַדוֹר.

כִּי יֵשׁ מִי שְׁנִכְנַס וְנִתְקַרֵב לְהַצְדִּיק - וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדַת־הַשֵּׁם, לְפִי מִדְּרַגָּתוֹ וְעֵרְפוֹ, וְהוּא בְּחִינּוֹת צְדִיק, בְּחִינּוֹת "רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם".

וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת "הַצִּיץ וְמָת, הַצִּיץ וְנִפְגַּע" - הֵינוּ: שְׁנִתְלַהֵב לְבוֹ מְאֹד

י.ט.

(ח"א קנט)

בְּשֵׁהָאָדָם לומד, יוצאים הבלים ואדים מפיו. ואפלו אם לפעמים אינו מוציא דבור מפיו, על-כּל־זוּה בשעה שיושב על הספר ומעין, יוצאים הבלים ואדים ממנו. ויש בהם חמימות ולחות, בחינת 'אש ומים'.

וּכְשֵׁאִינָם יכולים לעלות אל המקום הצריך להם, כשאינו למודו עולה להשכינה - אזי בלילה מכה עליהם ה"גְּרָדִינִי נִימוּסִין שִׁיּוּצָאִין בְּלִילָה" (זהר מקץ דג), ונתפזרים באויר, ובני אדם שואבין מהאויר, ואזי שואב כל אחד מבחות התורות האלו שנתפזרו באויר.

וְכֵן באמת טל בגשמיות יש בו גם כן שני פחות - טוב ורע, להמית ולהחיות, ונעשה גם כן מהאדים העולים מן הארץ וכו'.

וּלְפִי מהות האדם שמגיע לו מהתורה הזאת, כן נעשה ממנה וכו' - 'ט"ל תורה', או להפך 'ל"ט מלאכות' וכו'.
"וצדיקים ילכו בהם" וכו' (הושע ד, י).

נ.

(ח"א קעא)

עַל־יָדֵי שנתעורר 'שכל חדש' בעבודת-השם, מה שלא היה נודע עד עתה, על-ידי-זוּה: "רבים מישני אדמת עפר יקיצו" (דניאל יב, ב).

אָדָּה: "אלה לחיי עולם, ואלה לחרפות ולדראון עולם" (שם). כי "צדיקים ילכו בהם" (הושע יד, י) - שעובדין עם זה השכל את השם-יתברך. "ופושעים יפּשלוּ בהם" - שאינם עובדין בזה את השם-יתברך, רק

מגדל האור וההתלהבות שהאיר בו הצדיק ביותר שאת למעלה ממדרגתו - ועל-ידי-זוּה יוכל למות.

וַיֵּשׁ מי שיוצא מדעתו - מחמת שעולה למעלה ממדרגתו, והוא בחינות "הציץ ונפגע".

אָדָּה על-כּל־פְּנִים - אפלו "הציץ ומת הציץ ונפגע", שניהם הם בחינות 'צדיק', ועליהם גם-כן נאמר: "צדיקים ילכו בהם" - רק שלא נכנסו ויצאו בשלום כמו רפי עקיבא'.

וַיֵּשׁ מי שמתקרב להצדיק - ומקצץ בנטיעות וכופר בכל-חס ושלו, והוא נקרא 'רשע', בחינות 'אחר'. וזה בודאי "טינא היתה בלבו" (שם טו:) על 'אחר'. ועל-כּן בהכרח שימצא בהצדיק את שלו, שימצא דבר שיקצץ בנטיעות על-ידו - ועל זה נאמר: "ופושעים יפּשלוּ בהם" - כי הרב בהכרח שיהיה לו שני הפחות אלו, כנ"ל.

י.ח.

(ח"א קט)

"יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה" וכו' (קהלת ח, יד). פרוש: 'הבל פה' היוצא מהגרון, מגנוחי דקננה, כל אחד לפי ערכו - "צדיקים ילכו, ופושעים יפּשלוּ" (הושע יד, י) - יש רשע כל ימיו, ומתאנח ונה על העבר. ויש חסוֹשֵׁלֹם צדיק מעקרו, ותוהא על הראשונות, ונה ומתאנח גם-כן.

וְהִנֵּה יש שני חבלים: 'חבל דקדשה', וכנגדו 'דטמאה'. והבחירה חפשית - מי שמקדש עצמו, מקשר עצמו ב'חבל דקדשה', ולהפך חסוֹשֵׁלֹם מי שטמא עצמו, מקשר עצמו ב'חבל דטמאה' וכו'.

שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מְבַזִּין וּמַחְרִפִּין אֶת הָעוֹלָם,
עַל שֶׁהֵם יוֹדְעִין מְזֵה הַשֹּׁכֵל הַחֲדָשׁ, וְהָעוֹלָם
אֵינָם יוֹדְעִין מְזֵה.

וּכְמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי: "לְחַרְפוֹת וּלְדַרְאוֹן
עוֹלָם" - הֵינּוּ: לְחַרְף וּלְבַזוֹת הָעוֹלָם,
כִּי אֵינָם מְשַׁתְּמָשִׁין עִם זֶה הַשֹּׁכֵל הַחֲדָשׁ, רַק
לְבַזוֹת וּלְחַרְף הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי שֶׁהֵם יוֹדְעִים
מְזֵה, וְהָעוֹלָם הֵם רִיקִים וְחֹסְרִים מְזֵה.

נא.

(ח"ב צא)

הַצְּדִיקִים־הָאֱמִתִּיִּים מְדַבְּרִים לְפַעְמִים
עִם רְשָׁעִים,
וּמְסַפְּרִים עִמָּהֶם מַעֲסָקֵי מַלְחָמוֹת, וּכְיוֹצֵא
בְּזֵה מַעֲסָקֵי הָעוֹלָם. אֲךָ הוּא מְלַבֵּשׁ בְּזֵה
הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי הוּא מְלַבֵּשׁ
אוֹר־הַתּוֹרָה בְּלְבוּשֵׁים שׁוֹנִים זֶה מְזֵה, עַד

שֶׁמְלַבֵּישׁוּ בְּדַבְּרִים הַלְלוּ, וְהָאוֹר־הַתּוֹרָה
מִתְלַבֵּשׁ בְּצִרוּפִים אַחֲרֵים.

כִּי אִם הָיָה הַצְּדִיק מְדַבֵּר תַּכְּף תּוֹרָה
בְּפְרוּשׁ עִם הַרְשָׁע - הָיָה יָכוֹל לְהַתְּפַקֵּר
יוֹתֵר, וְהָיָה נַעֲשֶׂה רְשָׁע יוֹתֵר - "כִּי
צְדִיקִים יִלְכוּ בָם, וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם" (הוֹשֵׁעַ
יד, י), כִּי "זָכָה, נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים. לֹא זָכָה,
נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם־מוֹת" (יוֹמָא עב:).

וְעַל־כֵּן אִם הָיוּ מַגְלִין לוֹ תּוֹרָה בְּמוֹת
שֶׁהֵיא, הָיָה מִתְּפַקֵּר יוֹתֵר, כִּי הָיָה
נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ סֵם־מוֹת חֲסוּשָׁלוֹם,
כִּי הוּא רְחוּק מִן הַתּוֹרָה. וְעַל־כֵּן צְרִיכִין
לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַתּוֹרָה בְּצִרוּפִים אַחֲרֵים.

יום הנפורים

"התלמיד-חכם גדול מפהן-גדול, כמו שפתוב:
'יקרה היא מפנינים'" (משלי ג, טו - הוריות יג.)

א.

(ח"א יג, ה)

כפי שכתבתי בפש, הוא נפש החכם שנתפסה, בבחינת (משלי ג, טו): "יקרה היא מפנינים", כמו שדרשו רז"ל (סוטה ד: הוריות יג.): "מפהן גדול שנכנס לפני ולפנים" - פי מחמת שנפש החכם הוא יקר, הוא נתפסה לפני ולפנים, וכל הנפשות נעשין לבושין אצלה.

וזהו: "ואיננו" - פי יהיו כל העונות נכללין ב'אין', הינו: ב'אין-סוף', ששם העונות נתהפכין לזכיות על-ידי התשובה, שזהו בחינות 'ירידה תכלית העליה'.

וזה (הושע יד, ב): "שובה ישראל וכו', פי כשלת בעונך" - הינו: על-ידי ה'תשובה', יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת 'מכשלה', שהוא ה'תורה', בחינת (ישעיה ג, ד): "והמכשלה הזאת תחת ירך", "אלו דברי-תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם" (שבת קכ. חגיגה יד. גיטין מג.).

ג.

(שיחות-הר"ן ג)

הפליג מאד בגדל מעלת התשובה. ואפלו בשנופלים מאד חסו-שלום, וכל אחד נפל למקום שנפל רחמנא-לצלך - אף-על-פי-כן אסור ליאש עצמו.

פי תשובה גבוה למעלה מן התורה, על-כן אין שום יאוש בעולם! - פי אם יזכה, יהיו נעשין מעוונותיו ענין אחר לגמרי, וכמו שאמרו חז"ל (יומא פו:): "שנתהפכין העוונות לזכיות". ויש בענין זה סתרי נסתרות.

רק הכלל: שמכל הנפילות והירידות שבעולם רחמנא-לצלך, יכולים לחזור אליו יתברך בנקל, פי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג). והעקר שהכל תלוי בו: שלא יהיה מיאש עצמו מלצעק אל השם, ולהתחנן ולהתפלל אליו יתברך תמיד.

"ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" (ירמיה נ, ב)
"זדונות נעשין זכיות" (יומא פו:)

ב.

(ח"א כב, יא)

לעלות מדרגא לדרגא, צריך 'ירידה' תחלה, שהיא ה'מכשול'.

וזה (ירמיה נ, ב): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו" - פי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועל-ידי ה'תשובה' "זדונות נעשין זכיות" (יומא פו:), ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה.

ועל-כן יבקשו אז העונות, פי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איד לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה.

ד.
(ח"ב פג)

"זדונות נעשין פזביות" (יומא פז:) - **שעל-**
ידי ה'בושה' ו'**שפיכות דמים'** -
השכינה מכסה דמהון באהבה, ונתהפכין
ה'זדונות' ל'זביות', ונתעלו הנשמות
הנפולות, שהן בחינת 'פשעים' - כי נתעלון
ונתהפכין ל'זביות' על-ידי 'פסוי דם'
באהבה'.

וזה בחינת (תהלים קיח, ה): **"מן המצר**
קראתי יי'ה", אותיות **'צמ"ר'** (טעמי-
המצות להאריז"ל, פרשת קדושים).

"ויאמר ה' סלחתי בדברך" (במדבר יד, כ)

ו.
(ח"א קעז)

"ויאמר יי' סלחתי בדברך" (במדבר יד, כ)
- ראשי-תבות: **'פוס"י'**.

"בדברך" - 'דב"ר' - ראשי-תבות:
"ד'שנת בשמן ראשי" (תהלים
כג, ה).

כי יש צדיקים אמתיים, שיש להם פח
בששותין יין לפעמים, למחל עוונות
על-ידי-זה. כי אמרו רז"ל (יומא עז:): **"יין, זכה**
נעשה ראש". וכשנעשה ראש' שהוא
בחינת 'מחין', על-ידי-זה הוא יכול לכפר
עוונות, כמו שכתוב (משלי טז, יד): **"ואיש חכם**
יכפרנה".

וזהו: **"ויאמר ה' סלחתי בדברך"** - כי
"דב"ר" הוא ראשי-תבות: **"ד'שנת**
בשמן ראשי", שהיא בחינת 'שלמות
המחין', בחינת (שמות ל, כה): **"שמן משחת**
קדש", בחינת (תהלים קלג, ב): **"בשמן הטוב**
על הראש".

וזה: **"ויאמר יי' סלחתי בדברך"** - שהוא
ראשי-תבות: **'פוס"י' כנ"ל**.

וזהו: **"סלחתי בדברך"** - שהסליחה
בד'ב"ר' דיקא. כפי בחינת **"דשנת**
בשמן ראשי" שאתה זוכה, הינו: כפי
ה'מחין' שזוכה הצדיק-האמת על-ידי
שתיית היין, כמו כן זוכה ל'סליחות

ה'לשון של זהורית' מלבין עוונותיהן (יומא פ"ו מ"ח)
"אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" (ישעיה א, יח)

ה.
(ח"א כט, ד-ה בסוף)

על-שם זה נקרא ברית: **"זהר הרקיע"**
(דניאל יב, ג; תקוני-זהר א.). כי 'קדם
התקון' - אזי ה'רקיע' הוא בבחינת (איוב כ,
כז): **"יגלו שמים עונו".** ו'אחר התקון' - אזי
'מזהיר' ומטהר את ה'רקיע', בבחינת (שבת
פ"ט ט"ג; יומא פ"ו מ"ח): **"לשון של זהורית"**
שהוא מלבין עוונותיהן של שם"ה לאוין,
בבחינת (ישעיה א, יח): **"אם יאדימו כתולע**
כצמר יהיו", ומשפיע לבנונית בהדמים של
שם"ה גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): **"בכל עת**
יהיו בגדיה לבנים".

ועל-כן על-ידי שבעה גלדי עינא' (תקוני-
זהר יג; קכח.), מתקנין בחינת (שופטים
טז, יט): **"שבע מחלפות ראשו"**, שהם
ה'שערות', בבחינת (דניאל ג, ט): **"ושער ראשה**
כעמר נקי", בבחינת **"לשון של זהורית"**,
שהוא מלבין האדמימות של השם"ה גידין,
בבחינת: **"אם יאדימו כתולע כצמר יהיו"**.

עוונות. פי עקר ה'סליחה' - על-ידי
החכמה והמחין הקדושים שמקבל,
בבחינת: "ואיש חכם יכפרנה" וכו'.

[לקוטי-הלכות, יום-הכפורים א, א: וכן שמעתי
סגנון פרוש זה בענין אחר, על-פי "סלחתי בדברך": "כפי
הדבור בן הסליחה" - מפי רבנו ז"ל (אולי הפונה לתורה קעז
הנ"ל)].

ז.

(ח"ב סו)

כשנתרצה הקדוש-ברוך-הוא לישראל
ביום-הכפורים ואמר:
"סלחתי בדברך" (במדבר יד, כ), אזי כביכול
נגדל "שמו יתברך המשתף בשמנו" (ירושלמי
תענית פ"ב). ואחר המחילה והסליחה שנעשה
ביום-הכפורים, נגדל שם ה'.

ועל-כן נצטוו תקף אחר יום-הכפורים
על 'שבת' כנ"ל, כי "שבת שמא
דקדשא-ברוך-הוא" (זהר יתרו פח:).

[לקוטי-עצות, מועדי ה' יום-כפור ד: על-ידי
שביוס-כפור נתרצה השם-יתברך לישראל וסולח
להם עונותיהם, על-ידי-זה ממילא הם נצולים מפל
הענשים ומפל הגזרות, שעל-ידי-זה עקר הגדלת שמו
יתברך].

"בעצם היום הזה, תענו את נפשתיכם"
(ויקרא כג, טז; טז, טז)
"ולו אחד בהם, זה יום הכפורים"
(תהלים קלט, טז; תנא-דבי-אליהו רבה פ"א)
"אחת בשנה" (שמות ל, י; ויקרא טז, לד)

ח.

(ח"א קעט)

כנגד כל מיני 'מחלקת', בגשמיות
וברוחניות, שאינו יכול להתפלל או
לעשות בעבודת-השם - צריך 'תענית'.

פי בבחינת ה'מחלקת' - הוא רצון אחר,
שעומדים עליו לבטל רצונו - וסגלת
ה'תענית' איתא בזהר (אחרי סח: על ויקרא כג, כט;
טז, כט): "בעצם היום הזה, תענו את
נפשתיכם" - "שמעלת התענית, לאכנעא
לבא לאדבקא רעותא דלבא לקדשא-ברוך-
הוא" - שעל-ידי ה'תענית', נכנע ונחלש
הלב, ונתבטל כל הרצונות האחרים שלו,
מפני רצון הקדוש-ברוך-הוא.

ועל-כן על-ידי-זה נתבטל ה'מחלקת',
שהוא בבחינת "רצונות אחרים
שלא כרצונו" (עיין אבות פ"ב מ"ד).

"ולו אחד בהם" (תהלים קלט, טז), "זה יום
הכפורים" (תנא-דבי-אליהו רבה פ"א),
שהוא תענית שמחיה כל הימים. פי 'יום-
הכפורים' הוא כללות כל הימים, ועליו
נאמר: "בעצם היום הזה, תענו את
נפשתיכם" - הינו הרצונות כנ"ל - פי 'נפש'
הוא בבחינת 'רצון'.

וזה: "בעצם היום הזה" - על-ידי פנימיות
ה'עצמיות' של היום שהוא כלול
מכל הימים - "תענו".

ועל-ידי ה'תענית' - נבנה קומת וחיית
ה'שמחה'. פי מעלת ה'תענית':
שמעורר ומחיה מתים - הינו: הימים
שעברו בחשך, ואין להם שום חיות וכו'. פי
כל יום הוא בריאה, ויש לו חיות עצמו מלבד
השפע, והוא מוצץ גם חיותו העצמי של
היום, עד שנשארו הימים הכלו פגרים מתים
וכו'. ועל-ידי ה'תענית', הוא מעורר ומחיה
הימים הכלו וכו' (עיין בפנים ובח"א סב).

[לקוטי-עצות, מועדי ה' יום-כפור א: 'יום-כפור'
הוא כלליות כל הימים, והוא מחיה כל הימים, והוא
מכניע הלב לדבק כל הרצונות להשם-יתברך לבד. ועל-

ידייזה נתבטל כל מיני 'מחלוקות' בגשמיות ורוחניות, ונעשה 'שלום', ועל-ידייזה נמשך ששון ושמחה.

"וביום צום פפור יחתמוך" (מוסף ל'מים-נוראים)

ט.

(ח"ב ה, יד)

ב'יום-כפור' הוא גמר תקון ה'חותם דקדשה', בבחינת (מוסף ל'מים-נוראים): **"וביום צום פפור יחתמוך"** - שהוא בחינת 'תקון הברית', תקון 'התנוצצות המחין', בחינת 'תפלין' - הפך 'חותם דסטרא-אחרא'.

שב'עשרת-ימי-תשובה' נעשה בחינת 'תקון התפלין', וב'יום-הכפורים' אז הוא גמר תקונם - כי אז נגמר גמר תקון 'חותם דקדשה'.

"סלח נא לעון העם הזה" (במדבר יד, יט)

י.

(ח"ב ז, יא)

כפי ה'סלח נא' שפועלין ביום-הכפורים, שעל-ידייזה נתתקן פגם 'הרבן-הבית' - פן זוכין לקדשת הנפה, בחינת 'הנפת הבית-המקדש'.

כי משה-רבנו בקש (במדבר יד, יט): **"סלח נא"** - **"על חטא המרגלים שגרמו הרבן בית-המקדש"** (תענית כט. סוטה לה. סנהדרין קד:).

ובזמן שבית-המקדש היה קיים - היינו נקיים מעוונות, כי **"תמיד של שחר**

היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום" (רש"י ישעיה א, כא).

כי ישראל עם קדוש, לפי גדל רוחניותם ודקותם, אין יכולין לשא עליהם המשא של עון אפלו יום אחד. על-כן אנו צריכין ה'בית-המקדש' שיכפר עלינו בכל יום.

ומעת אשר הרב בית-מקדשנו - אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו.

ומשה-רבנו עליו-השלום שידע כל זאת - על-כן מסר נפשו על ישראל, ובקש (במדבר שם): "סלח נא לעון העם הזה" וכו' - כי ידע: שבזה החטא, תלוי הרבן-הבית.

ובשזכה לפעל בקשתו - מזה נעשה בחינת 'הנפת-הבית', בחינת 'הנפה' - הפך 'הרבן-הבית'.

וכן כל אחד כפי מה שזוכה לפעל בקשת "סלח נא" ביום-הכפורים, שעל-ידייזה נתתקן פגם 'הרבן-הבית' - כמזכר נעשה בחינת 'הנפת-הבית', בחינת 'הנפה'.

"מחיתי נעב פשעיה ונענן חטאתיה" (ישעיה מד, כב)

יא.

(ח"ב ה, ו)

ה'עוון', הוא בחינת 'עון' שמחשיך 'אור השמש' שעל-ידיה הרפואה.

וזוה בחינת ה'חולאת' - כי עקר ה'חולאת' באה מ'עוונות'.

"ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים"
(אבות פ"ה מ"ה)

ז.

(ח"ב קיז)

מה שמבלבל את האדם בשנכנס לקדשה גבוהה, בגון כשמתקרב לצדיק האמת וכיוצא, אזי דיקא יקרה לו מקרה בלתי טהור הסוֹשְׁלוֹם. כבר מבאר מזה במקום אחר (ח"א עב).

ובאמת אדרבא: מחמת שנתקרב לקדשה גבוה מאד, מחמת זה נזדמן לו, ואין לו להתרעם כלל על-זה, כי אדרבא מחמת זה נתגרה בו היצר הרע.

ועל-כן חשבו רז"ל לנס גדול (אבות פ"ה מ"ה): "מה שלא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים" - כי מחמת שנכנס הכהן הגדול ביום הכפורים לקדשה גבוה כזו לפני ולפנים - היה בודאי עליו קטרוגים והתגרות הרבה, שמשם נמשך היצר הרע. על-כן נחשב לנס, מה שנצול הכהן הגדול ממקרה ביום הכפורים.

ועתה ראה והבן: איך יבלבל את האדם ענין הנ"ל - וכי יש לו להתרעם על שלא היה לו נס כמו לכהן הגדול ביום הכפורים!?

עקר נס חנכה - על ידי ראש השנה ויום נפור

טו.

(לקוטי הלכות, ראש חדש ז, יא)

עקר המשכת הנס והישועה של חנכה בכל דור, הוא על ידי קדשת ראש השנה ויום נפור, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל.

ועל-ידי ה'תפלה' - נתפרין ה'עונות', כי היא במקום 'קרבן'.

וכשנתפרין ה'עונות' - זה בחינת ש'העננים' פלים והולכים, בבחינת (ישעיה מד, כב): "מחיתי כעב פשעיה וכענן הטאתיה" וכו'.

ואזי הוא בחינת זריחת השמש, שמשם ה'רפואה'.

- אימת יום הכפורים -

יב.

(ח"ב מז)

הצדיק האמת, יש לו אימה גדולה כשאומר תורה, יותר מאימת ראש השנה ויום הכפורים.

- יום הכפורים הוא למעלה מהזמן -

יג.

(ח"ב עט)

תשובה, ובחינת למעלה מהזמן, דהינו בטול הזמנים - הם בחינת אחת. ועל-ידי-זה זוכין לשמע הקול דקדשה, ולהכניע הקול דסטרא אחרא.

וכן מבאר בהאלף בית החדש (ספר המדות, תשובה א), וזה לשונו: "יום שהאדם עושה תשובה, הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן, וכן יום הכפורים הוא למעלה מהזמן". נמצא מבאר: ש'תשובה' הוא למעלה מהזמן.

הִינוּ: עַל־יְדֵי הַכְּשָׁרִים הַשְּׁבִים בַּתְּשׁוּבָה עַל
'פָּנִים אֲמוֹנֵת־חֲכָמִים' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבֵּן
סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה, שְׁזֶה הַתְּקוּן נַעֲשֶׂה
בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה וְנִגְמָר בְּיוֹם־כַּפּוּר (עֵינ־שָׁם).

יוֹם־כַּפּוּר נִקְבַּע לְמַחִילָה וְלִסְלִיחָה, עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־
הַבְּרִית' שְׁנַעֲשֶׂה בוֹ - כִּי אֵז נִמּוּל אַבְרָהָם אָבִינוּ

טז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, יוֹם־הַכַּפּוּרִים א, א)

יוֹם־כַּפּוּר נִקְבַּע לְמַחִילָה וְלִסְלִיחָה, עַל־
יְדֵי 'תְּקוּן־הַבְּרִית' שְׁנַעֲשֶׂה בוֹ,
כִּי "בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוּל אַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית
יז, כו). וְהוּא הָיָה רֵאשׁוֹן לְתְּקוּן־הַבְּרִית, כִּי
לְאַבְרָהָם נִתְּנָה בְּרֵאשׁוֹנָה בְּרִית־מִילָה.
וּמַחֲמַת שְׁנַעֲשֶׂה בְּיוֹם זֶה (פְּרֻקֵי־דְבָרֵי־אֱלִיעֶזֶר כט).
עַל־כֵּן נִקְבַּע יוֹם הַזֶּה לְדוֹרוֹת לְיוֹם־כַּפּוּר
וְסְלִיחָה - כִּי עַל יְדֵי 'תְּקוּן־הַבְּרִית' נִתְּלַבֵּן
הָעוֹנוֹת (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א כט).

וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַז"ל (יוֹמָא פה:): "עֲצוּמוֹ שֶׁל
יוֹם מְכַפֵּר" בַּחֲנִינָת: "בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה
נִמּוּל אַבְרָהָם" פֶּנ"ל.

וְזֶה הוּא בַּחֲנִינָת בְּגָדִים לְבָנִים שְׁלוּבֵשִׁין
בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים, וְכֵן "כָּל עֲבוֹדַת הַיּוֹם
בְּבִגְדֵי לְבָן" (מַסֶּכֶת יוֹמָא), כִּי עַל יְדֵי 'תְּקוּן־
הַבְּרִית', נַעֲשִׂין בַּחֲנִינָת 'בְּגָדִים לְבָנִים' (לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן שָׁם).

וְזֶה פְרוּשׁ (בַּמְדָּבָר יד, כ): "סְלַחְתִּי כַּדְבָרְךָ" -
"כַּדְבָרְךָ" דִּיקָא, כִּפִּי תְּקוּן הַדְּבִיר כֵּן
הַסְּלִיחָה, כִּי 'תְּקוּן־הַדְּבִיר' הוּא גַם־כֵּן בַּחֲנִינָת
'תְּקוּן־הַבְּרִית' (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן שָׁם).

וְעַל־כֵּן כָּל עֲבוֹדוֹת יוֹם־הַכַּפּוּרִים בְּכַהֲן־
גָּדוֹל - כִּי ה'פְּהָנִים' הֵם בְּבַחֲנִינָת

'שְׁמִירַת־הַבְּרִית' (עֵין זֶהר פִּנְחָס רכ:), כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לג, י): "יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב
וְתוֹרַתְךָ כּוֹ' כִּי שָׁמְרוּ כּוֹ' וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ" -
וְעַל־כֵּן מְזַהְרִים עַל 'קְדֻשַׁת־הַבְּרִית' בְּיֹתֵר.

וְעַל־כֵּן עֲבוֹדוֹת יוֹם־הַכַּפּוּרִים כְּדִי לְכַפֵּר
עוֹנוֹת, אֵינָה כְּשֶׁרָה אֶלָּא בוֹ - כִּי
הוּא יָכוֹל לְהָרִים הַדַּעַת עַל־יְדֵי 'קְדֻשַׁת־
הַבְּרִית', לְהַמְשִׁיךְ לְבִגְנוּיַת לְהַלְבִּין עוֹנוֹת.

ח' יְמֵי חֲנֻכָּה, פֶּנְגֵד ח' הַזְּאוֹת שֶׁל יוֹם־הַכַּפּוּרִים

יז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, חֲנֻכָּה ג, ג)

שְׁמַעְתִּי: שְׁשִׁמוּנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, הֵם כְּפִנְגֵד
שְׁמוּנָה הַזְּאוֹת שֶׁל הַכַּהֲן־גָּדוֹל
בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים.

כָּל הַשְּׁנוּיִים שֶׁבָּאָדָם וְזִמְן וּמְקוֹם - נִכְלָלִים יַחַד
- עַל־יְדֵי הַכַּהֲן־גָּדוֹל שֶׁכָּלוּל מִכָּל יִשְׂרָאֵל,
שֶׁנִּכְנַס בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים שֶׁכָּלוּל מִכָּל יְמֵי הַשָּׁנָה,
'לְפָנַי וְלִפְנֵי' שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם

יח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּרֵכוֹת־הָרֵאִיָּה
וּשְׁאָר בְּרֵכוֹת־פְּרָטִיּוֹת ד, ו)

בְּמְקוֹם הָאָבִן־שֶׁתִּיָּה נִכְנַס הַכַּהֲן־הַגָּדוֹל
בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים, שֶׁהוּא יוֹם אֶחָד
בַּשָּׁנָה שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים קלט, טז): "יְמֵים יִצְרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם" -
"זֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים" (תְּנַאֲדֵבִי־אֱלִיהוּרְבָּה פ"א). כִּי
יוֹם־הַכַּפּוּרִים כָּלוּל מִכָּל יְמֵי הַשָּׁנָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה (ח"א קעט).

"וְהִנֵּה נֶעַר בִּכְהָ, וַתַּחְמַל עָלָיו" (שְׁמוֹת ב, ו)
- הָאֶתְרוּג וְהַסֶּפֶה, הֵם נִפְי הַבְּכִיָּה בְיָמִים נִזְרָאִים -

יט.

(שיחות ה'ר"ן פז)

לְפִי בַחֲנִינַת ה'יָמִים־נִזְרָאִים, רָאוּי שְׂיִהְיֶה
לָנוּ אֶתְרוּג נָאָה.

כִּי אָמְרִי אֲנָשִׁי: "כָּל נֶעַר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה
נָאָה!" - וְהָאֶתְרוּג' הוּא בַחֲנִינַת 'אִשָּׁה',
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּזֵהָר (תַּקּוּנֵי־זֵהָר כ.ט. נו:)
שְׂהָאֶתְרוּג' הוּא בַחֲנִינַת (שִׁירֵה־שִׁירִים ד, ז):
"כִּלְדַּי יָפֵה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּדִי".

וּב'יָמִים־נִזְרָאִים, 'יִשְׂרָאֵל' הֵם בַּבְּחִינַת
'נֶעַר', כִּי אֲזִי הֵם
בַּבְּחִינַת: "וְהִנֵּה נֶעַר בִּכְהָ" (שְׁמוֹת ב, ו). מִיָּד:
'וַתַּחְמַל עָלָיו' (שָׁם), כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּתַקּוּנֵי
(תַּקּוּנֵי־זֵהָר כו:), וְעַל־כֵּן רָאוּי שְׂיִהְיֶה לְיִשְׂרָאֵל
'אֶתְרוּג נָאָה'.

וּמִי שְׁבוּכָה בְיִזְתֵּר, וְנִכְנָס בְיִזְתֵּר בַּבְּחִינַת
'נֶעַר בּוּכָה' - רָאוּי שְׂיִהְיֶה לוֹ 'אֶתְרוּג
נָאָה' בְיִזְתֵּר וְכוּ' וְכוּ'.

וְזֶה בַחֲנִינַת 'סֶפֶה', "כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֵּהוּ" (הוֹשֵׁעַ יא, א). 'אֶהְבֵּה' זֶה
בַּחֲנִינַת 'יָמִין', בַּחֲנִינַת "הַבּוֹק יָד יָמִין", בַּחֲנִינַת
'סֶפֶה' (זֵהָר פִּנְחָס רִיד: פִּרְיֵעֵץ־חַיִּים, חַג הַסְּפֹת פ"א).
וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יָדֵי בַחֲנִינַת "נֶעַר יִשְׂרָאֵל",
בַּחֲנִינַת "נֶעַר בּוּכָה" כַּנ"ל.

וְהוּא כּוֹלל וּמַחְבֵּר כָּל יָמֵי הַשָּׁנָה, שְׁכוּלל
כָּל שְׁנוּיֵי הַזְּמַן. וּמַחְבֵּר אוֹתָם
וְכוּלְלָם יַחַד בְּאֶחָד בְּמָקוֹם הָאֶבְנֵי־שֶׁתִּיָּה,
שְׁכוּלל כָּל שְׁנוּיֵי הַמְּקוֹמוֹת בְּיַחַד.

וְכַל־זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יָדֵי הַכַּהֲנֵי־הַגְּדוֹל,
שֶׁהוּא הַמַּבְחָר מִכָּל יִשְׂרָאֵל,
שְׁמֻדָתוֹ שְׁלוֹם וְאַחֲדוּת, בַּחֲנִינַת 'אֶהְרֵן' שְׂהִיָּה
הַכַּהֲנֵי־הַגְּדוֹל הָרֵאשׁוֹן שְׂהִיָּה אוֹהֵב שְׁלוֹם
וְרוֹדֵף שְׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן עַל־יָדֵי הַכַּהֲנֵי־הַגְּדוֹל בְּיוֹם־
הַכַּפּוּרִים - נִכְלָלִין בּוֹ כָּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם. כִּי בְיוֹם־הַכַּפּוּרִים
כָּל יִשְׂרָאֵל מְרַצֵּין וּמְפִיִּסִין זֶה אֶת זֶה, וְהֵם
כֻּלָּם בְּאַהֲבָה וְאַחֲדוּת אֶחָד.

וְאִז נִכְלָלִין כָּל הַשְּׁנוּיִים שְׁבִ'אָדָם ו'זְמַן'
ו'מָקוֹם' - נִכְלָלִים יַחַד עַל־יָדֵי הַכַּהֲנֵי־
הַגְּדוֹל שְׁכוּלל כָּל בְּנֵי־אָדָם - כִּי הוּא כָּלוּל
מִכָּל יִשְׂרָאֵל. שְׁנִכְנַס בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים -
שֶׁהוּא יוֹם שְׁכָלוּל מִכָּל הַיָּמִים. לְפָנָי
וּלְפָנָיִם לְמָקוֹם הָאֶבְנֵי־שֶׁתִּיָּה - שֶׁהוּא מָקוֹם
שְׁכָלוּל מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שְׁבַע־זֻלָּם.

וְאִז נִכְלָלִים כָּל הַשְּׁנוּיִים יַחַד בְּרַצוֹן אֶחָד
- וְהַכָּל עַל־יָדֵי הַתַּעֲנִיַת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
יוֹם־הַכַּפּוּרִים, שְׁעָלָיו נֶאֱמָר (וַיִּקְרָא כג, כט):
"בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה" וְכוּ', "לֹא־כִלְלָא כְּלָא
גּוּפָא וְנַפְשָׁא" וְכוּ', וְיֵהָא רַעוּתָא דִּילְהוֹן
בְּקַדְשָׁא־בְּרִידָהוּא" וְכוּ' (זֵהָר אַחֲרֵי סח:)
- כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל.

– בשנה זו יהיה חלשות רחמנא-לצלן –

נ.

(שיחות-ה"ן קפו)

פעם-אחת בעשרת-ימית-שובה אמר:
"שבשנה זו יהיה חלשות
רחמנא-לצלן" (בשנת תקס"ז)!

וכשיצא מהמרחץ בערב יום-הפפורים,
אמר: שהוא ממשש בראשו של
עצמו אם הוא חי (הינו: מחמת הפחד שרואה
חלשות גדולת רחמנא-לצלן)! – וכן היה, שבאותה
השנה היה חלשות גדולת רחמנא-לצלן.

[ימי-מוהרנ"ת ח"א טז: פי באותו העת היו חלשות מצויות מאד בסביבותינו. וכבר אמר רבנו ז"ל בין פסה לעשור בשנה זאת (תקס"ז): "שהולכים חלשות גדולת בעולם". וכן בערב יום-הפפורים כשיצא מהמקנה, ענה ואמר להאיש שהלך עמו מהמרחץ לביתו: "שהוא אוהז בראשו וממשש בו אם הוא חי". כונתו: שמרגיש כל-כך צער העולם מהחלשות שנמשכו בעולם רחמנא-לצלן, עד שאינו יודע אם הוא חי.

וכן הנה, שתכף אחר יום-הפפורים בעת נסיעתי למאהלוב, ראיתי במקומות שעברתי שם: שהיו מטלים על ערש ד"י רחמנא-לצלן וכו' וכו'.

– המקוה של ערב יום-הפפורים –

נא.

(שיחות-ה"ן רח"ז)

פעם-אחת בא לפניו בערב יום-
הפפורים, איש אחד מאנשיו
שנחלש באותן הימים, וספר לפניו צערו
וחלשתו. ועמד שם עוד אחד מאותו העיר
של זה האיש הנ"ל שהיה אוהבו, ואמר לפני
רבנו ז"ל: שחולאתו הכבידה עליו בשביל
שהלך היום למקוה לטביל!"

ענה רבנו ז"ל ואמר: "למה אתם תולים
הכבדת החולאת במצוות, טוב וראוי
יותר שתתלו בעברות!"

וז"ה היה בערב יום-פפור האחרון של קדם
הסתלקותו הקדוש באומאן.

– התורה חותם בתוך חותם –
 ואמר קצת מאיזה סליחה של יום-פפורים

נב.

(חיי-מוהר"ן יג-נט)

וזכינו אחר-כך ביום שני (בעשרת-ימית-שובה
שנת תקס"ה) שגלה לנו אז התורה
"חותם בתוך חותם" שבסימן כ"ב.

והתורה הזאת נאמרה פתאם – פי בתחלה
ישב ודבר עמנו בדרךכו, ומקדם
צוה לאיש אחד: להביא לו שמן ופתילה
לתקן לו נר של שמן-זית, והדליק הנר.

ואז סמוך להחללקה, דבר עמנו באימה
גדולה, ובתוך-כך צוה להביא לפניו
'סליחה' [ספר סליחות], והביאו לפניו ופתחה,
ואמר קצת מאיזה סליחה של יום-פפורים
וכו'.

בתוך-כך התחיל לדבר "מהגן עדן
והגיהנם שהם בזה העולם" וכו'
(נמצא בתורה הנ"ל), ונכנס מענין לענין, עד
שגמר כל התורה "חותם בתוך חותם" הנ"ל
וכו'.

המעשה שספר רבנו ז"ל
בערב יום-כפור אחר הכפרות

נג.

(חיי-מוהר"ן צה)

בערב יום-כפור אחר הכפרות, ספר רבנו
ז"ל מעשה: שראה שהלך ביער
אחד, והיער היה גדול בלי קץ וסוף, ורצה
לשוב אל עקבו, ובא אליו אחד ואמר לו:
שבזה היער אי-אפשר לבוא לסופו וקצו, כי
היער הזה הוא בלי קץ וסוף, וכל הפלים
שבעולם פלם נעשו מזה היער, והראה לו
דרך איך שיצא מזה היער.

אחר-כך בא לנהר אחד, ורצה להגיע
לסוף הנהר, ובא אליו שוב אחד,
ואמר לו גם-כן: שבזה הנהר אי-אפשר לבוא
לסופו, כי זה הנהר אין לו קצה וסוף, וכל
בני-העולם שותין מאלו המים של זה הנהר.
והראה לו גם-כן דרך וכו'.

אחר-כך בא אל רחם אחת שהיתה
עומדת על אותו הנהר, ובא
אליו גם-כן אחד ואמר לו: שזאת הרחם
טוחנת טחינה על כל העולם בלו.

ואחר-כך חזר ובא אל היער הנ"ל, וראה
שם נפח אחד שקורין
'קאויל', שישב שם ביער ועשה מלאכתו.
ואמרו לו: שזה הנפח עושה פלים בשביל
כל העולם בלו. - והדברים סתומים מאד.

ואמר אז: שהעולם מספרין מעשה, ואני
ראיתי מעשה. - השם-יתברך יזכנו
להבין דבריו הקדושים הנוראים.

- בכל יום-כפור מקריבין אחד לקרבן -

נד.

(חיי-מוהר"ן פד, בהשמטות)

וארא בחלום: שהיה יום-הכפורים, וזה
היה פשוט אצלי: שבכל יום-כפור
מקריבין אחד לקרבן, שהכהן-הגדול
מקריב אותו (ראה תוספות מנחות קי.). ובקשו
אחד לקרבן, ונתרציתי אני להיות לקרבן.
ואמרו לי: שאכתב על-עצמי זה בכתב,
והיבתי על-עצמי זה בכתב.

אחר-כך פשרצו להקריב, חזרתי בי,
והייתי רוצה להתחבא. אך

ראיתי: שכל ההמון סביבי, ואיך אפשר
להתחבא. ורציתי לצאת מן העיר. והייתי
יוצא והולך מן העיר, ובתוך יציאתי, חזרתי
ובאתי לתוך העיר. והנה אני מסתפל:
שחזרתי ובאתי לתוך העיר. והייתי רוצה
להתחבא בין פאלק מאסקוויטער [אנשי
מוסקבה]. וחשבתי: שאם יבואו כל העולם
ויבקשו מהם שינתנו אותי, בודאי ימסרו אותי
לידם.

ונמצא אחד שנתרצה להיות קרבן
במקומי, אך אה-על-פי-כן
מתירא על להבא. ולא נכתב בסדר, גם חסר
הסיום.

ובפי ששמענו: היה זה שנתרצה להיות
קרבן במקומו, הרב מבארדיטשוב
ז"ל, כי נסתלק אז (כ"ד תשרי תק"ע). וזה
שאמר: "מתירא אני על להבא!" כי גם הוא
נסתלק בשנה האחרת, אחר פטירת הרב
מבארדיטשוב ז"ל (י"ח תשרי תקע"א).

– הבעלי-תפלות ביום-הכפורים –

– הנגון של "ונתנה תקף" –

כה.

(חיי-מוהר"ן קיד)

ויהי היום, התפלל אחד נעילה לפני העמוד ביום-כפור שלא ברצון רבנו ז"ל (בזלאטיפאליע שנת תקס"א), ונשתקל מלולו באמצע התפלה, ולא היה יכול לפתח פיו בשום אופן, עד שהכרח להסתלק בחרפה גדולה. ועמד אחר תחתיו.

ואחר-כך במוצאי יום-הכפורים, אמר רבנו ז"ל דברי צחות נאה פדרפו, על ענין הבעלי-תפלה של אותו יום-כפור: שהוא "מטבע של אברהם אבינו, זקן וזקנה מצד אחד, בחור ובתולה מצד אחד" (בבא-קמא צז:).

פי בתחלה התפלל חותנו של הבעל נעילה הנ"ל, ואחר-כך חתנו הנ"ל, ושניהם התפללו בשביל נשותיהם, כדי להתפבד בעיניהם וכו'.

ואמר אז: שהוא היה רוצה לעסק אז בתפלתו אודות ה'פריפינאציע' (מה שהאדונים לקחו המזיגה מיד המוכסנים), ואם אתם יודעים איך הסמ"ך מ"ם עומד פנגד דבר שבקדשה, ואיך הוא מתגבר למנע ולבלבל, ובא זה ועמד להתפלל, ודחיתי אותו.

ומחמת-זה התרעם על רבנו ז"ל, האיש הזה הנ"ל, והלך ונסע לקהלת קדש שפאליע, והלשין על רבנו ז"ל וכו' וכו'.

כו.

(חיי-מוהר"ן תסו)

ליל שבת-חזון תקס"ט, שספרו לפניו מגדל הצרות וממיתות משנות שמתו בני-אדם באוסטרהא רחמנא-לצלן בשעת השרפה שהיתה שם בערב-שבת-קדש העבר.

אמר: לא אחד שסובל צרות קשות על-ידי הנגון. הינו הנגון שמימינן בסוף "ונתנה תקף", שקדם מנגנין בנגון הידוע: "מי ינוח, ומי ינוע", ומסימין בנגון: "מי ישפל, ומי ירום", ואחר-כך מסימין בנגון לבד בלי תבות, קדם שמתחילין "ותשובה ותפלה וצדקה", בידוע להעולם.

ואתו הנגון הנמשך אחר הסיום "ומי ירום" - הוא מורה גם-כן על איזה גזרות חסוֹשֶׁלֹום. פי בתחלה הוא מפרש בפרוש פמה גזרות: "מי ינוח מי ישפל", ואומרים בנגון הידוע. ואחר-כך נמשך הנגון לבד בלי תבות, כמסים ברמז השאר בנגון לבד בלי תבות בפרוש. ומזה הנגון באים גזרות חסוֹשֶׁלֹום שאינם מפרשים בפרוש בפיוט 'ונתנה תקף', רק החזן מרמזן בנגון לבד כנ"ל. והענין מבאר לבקי בנגונים של ימים-הנוראים.

– התפלות של ימים הנוראים –

כז.

(חיי-מוהר"ן תסז)

פעם-אחת היה משיח בענין התפלות של ימים הנוראים. אמר:

– השרפה בברסלב, יום-כפור תקס"ז –

נט.

(חיי-מוהר"ן קנא; ימי-מוהרנ"ת ח"א יג)

באותו יום-כפור (שנת תקס"ז), היתה השרפה רחמנא-לצלן פה ברסלב בעת תפלות 'כל נדרי', בשעה שהתחיל החזן הפיוטים שאחר ערבית שהיא 'יעלה' וכו'. ונתפזרנו בלנו להציל ביתו ורכושו, ונתבלבלה התפלה.

רק אחר גמר השרפה בליכה, נתקבצו כמו מנין, וגם רבנו ז"ל היה עמנו, וגמרנו הפיוטים.

ואז במוצאי יום-כפור אמר רבנו ז"ל: שבאותו יום-כפור רצה לפעל דבר אצל השם-יתברך (הינו שרצה: "שהשם-יתברך יחזר ויאמר לו התורה, כמו לפני משה רבנו עליו-השלו"ם" [השקטות]), והיו לו כמה טענות על-זה, שאלו היו נכתבים, היו נכתבים כמה בוגן [גליונות], ועשיתי לי סדר גדול על הנ"ל, אך על-ידי השרפה נתבלבל הדבר.

וגם אחר שבא מלעמבערג (בפיץ שנת תקס"ח) דבר מענין זה, והיה מובן מדבריו: שמאז שרצה ביום-כפור לפעל זאת, מחמת זה יש עליו קטרוג גדול למעלה. ושהחולאת והיסורין שהיו לו, ושיש לו עדין, הוא מחמת זה. ואמר: אה-על-פי שפונתי בודאי לשם-שמים, אה-על-פי-כן וכו'. – ואה-על-פי שידע שהיסורין והחולאת שלו הוא מחמת הנ"ל, אה-על-פי-כן אינו מתחרט בלבנו.

ואמר אחר-כך במוצאי יום הכפורים: שרבי שמואל יצחק שהוא בעת הרב בטשעהרין, הודיע לו מקדם השרפה שיהיה.

שבתחלה הבעל-תפלה מתחיל "המלך!" – ואזי הוא הולך מקדם, והעולם הולכים אחריו. פי הוא אומר תחלה, והעולם אומרים אחריו, וכן מתנהג עוד להלן יותר.

ואחר-כך הוא מסתכל בעצמו: "מי אנכי לילך ולהקדים לפני העולם!" – ועל-כן אחר-כך הוא מתנהג להפך: שהעולם אומרים תחלה, ואחר-כך הבעל-תפלה, כגון "מלך עליון, אמיץ המנשא", וכן "אתה הוא אלמינו בשמים ובארץ", וכן "ונתנה תקף", וכן בכל התפלות – שבכלם העולם אומרים הפיוטים והחרוזים קדם להבעל-תפלה, והבעל-תפלה אחריהם. – ובתחלה היה להפך, כי הוא מסתכל בעצמו וכו'.

הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב יום-כפור לעת-ערב

כת.

(חיי-מוהר"ן סכז)

ואמר: שבכל עת הקבוצ שהיא צריך לומר תורה לפני אנשיו, אזי ממש הרעש והפחד שיש על כלל-ישראל בערב יום-כפור לעת-ערב בעת שהולכין לבית-הכנסת – ממש פחד ורעש זה נופל עליו, באותו השבת או יום-טוב שהוא צריך לומר תורה ברבים.

בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים בְּשַׁנַּת תַּקס"ז הַנִּזְכָּר
בְּשַׁעַת אֲמִירַת כָּל נְדָרָי,
 אַחַר שֶׁהִתְחִיל הַשְּׁלִיחַ־צַבּוּר הַפְּזוּמוֹנִים
 וְהַפְּלִיחוֹת שְׂאֵחַר תְּפִלַּת שְׂמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה -
 הָיָה שֶׁרָפָה גְדוּלָה פֶּה קֹהֵל־תִּקְדֵּשׁ בְּרֶסֶלֶב -
 וְנִשְׁרָפוּ בְּפֹה וּכְפֹה בְּתִים גְּדוּלִים, וְהָיָה רַעַשׁ
 גְּדוֹל מְאֹד וְנִתְבַּלְבַּל הַתְּפִלָּה, כִּי כָּלם בְּרָחוּ
 לְמַלְט נַפְשָׁם וּבֵיתָם. אָבֵל בֵּיתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל
 לֹא נִשְׂרַף אִזְּ בְּאוֹתָהּ שֶׁרָפָה.

אַחַר גָּמַר הַשֶּׁרָפָה בְּאוֹתָהּ הַלְּיָלָה שֶׁל יוֹם־
 הַכַּפּוּרִים, הָיָה פֶּחַד וְרַעַשׁ גְּדוֹל
 מִבְּנֵי־חַיִל שֶׁבָּאוּ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ שְׁלָנוּ. וְהָיוּ
 בְּפֹה אֲנָשִׁים בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ וּבַחוּץ, הִכָּה
 וּפְצוּעַ, שִׁילְכוּ לְהַשְׁקִיט הָאֵשׁ וּלְכַבּוֹת הָאֵשׁ
 הַנִּשְׂאָר. וְהָיָה לָנוּ צַעַר וּפֶחַד גְּדוֹל.

5.

(חיי־מוֹהַר"ן תַּקמ"ז)

בַּעַת שֶׁהָיְתָה הַשֶּׁרָפָה פֶּה פַּעַם־אַחַת
בְּשַׁבָּת (לִיל שַׁבַּת רֵאשִׁי־חֹדֶשׁ אֵייר תַּק"ע -
 חיי־מוֹהַר"ן קפ"ה), וּפַעַם־אַחַת בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים
 (תַּקס"ז - חיי־מוֹהַר"ן קנ"א), הָיָה רְצוֹנוֹ: שֶׁנִּקַּל
 מְאֹד בְּעֵינָיו הַצֵּלַת מְמוֹנָו, וְלִבְלִי לְהַחְמִיר
בְּזָה כָּלֵל (פְּשׁוּט דְרְצוֹנוֹ־לּוֹמַר: בְּאִפְסָן הַמִּתְרַע עַל־פִּי דִין
 בְּלִי חֲמֻדוֹת יִתְרוֹת).

וְאַחַר יוֹם־כַּפּוּר דִּבֶּר מְזָה, וְאָמַר: "שִׁישׁ
בְּפֹה שׁוֹ"ת [שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת] שֶׁמִּקְלִין
 וּמִתִּירִין הַרְבֵּה בְּזָה". וְאָמַר: "שִׁאִין רְאוּי
 לְהַחְמִיר בְּעֵינָיו בְּזָה".

וְאָמַר: זֶה אֲנִי יוֹדֵעַ מִכֶּבֶר - שִׁישׁ אֲנָשִׁים
 שֶׁבְּשִׁבִיל חֲמָרָא אַחַת מִבְּטָלִין
 הַרְבֵּה מְאֹד מֵעֲבוֹדַת־הַשֵּׁם, בְּמַעַט הַכֹּל. כִּי
 הֲלֹא בְּפֹה הָאָדָם מֵיִגַּע עֲצָמוֹ בְּשִׁבִיל חֲפָצָיו
 וּמְמוֹנָו, וְנוֹסֵעַ לְדַרְכִּים, וּמִבְּטֵל עֲצָמוֹ הַרְבֵּה

מִתּוֹרָה וְתַפְלָה וְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יָמִים הַרְבֵּה,
 בְּשִׁבִיל לְהַרְוִיחַ מְמוֹן, וְאַחֲר־כֵּן בְּשִׁבִיל
 חֲמָרָא אַחַת, יֵאבֵד הַכֹּל חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, וְיִצְטָרֵךְ
 שְׁנִיַּת לְבַטֵּל עֲצָמוֹ הַרְבֵּה וְכוּ'.

עַרְב יוֹם־הַכַּפּוּרִים הָאֲחֵרוֹן
 לַחַיִּי רַבֵּנוּ ז"ל שְׁנַת תַּקע"א

לא.

(ימי־מוֹהַרנ"ת ח"א נד־נה)

בְּעַרְב יוֹם־הַכַּפּוּרִים [הָאֲחֵרוֹן לַחַיִּי רַבֵּנוּ ז"ל
 בְּשַׁנַּת תַּקע"א - תַּשַּׁע יָמִים לִפְנֵי הַסְּתַלְקוּתוֹ
 הַקְּדוּשׁ] נִכְנַסְנוּ אֵלָיו, וּבִרְךְ אֹתָנוּ כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד בְּדַרְבּוֹ תָּמִיד. אָבֵל הָיָה אִזְּ מְאִים קֶצֶת,
 וְנִפְּלֵ אִימָה וּבּוֹשָׁה גְּדוּלָה לְכֹל מִי שֶׁנִּכְנַס
 אֵלָיו לְהַתְבַּרֵךְ.

וְאִי־אֶפְשֶׁר לְצִיר נוֹרְאוֹת הַדֶּרֶת קִדְשַׁת
 פְּנֵיו הַמְּאִירִים אִזְּ בְּעַרְב יוֹם־
 הַכַּפּוּרִים כִּשְׁנִכְנַסְנוּ אֵלָיו לְהַתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁרִינוּ
 שֶׁזְּכִינוּ אִזְּ לְקַבֵּל בְּרַכְתּוֹ, הִיא הַבְּרַכָּה
 שֶׁקִּבְּלָנוּ מִמֶּנּוּ קִדְּם הַסְּתַלְקוּתוֹ.

אַחֲר־כֵּן בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים לֹא נִכְנַס
 לְהַתְפַּלֵּל עִמָּנוּ יַחַד כְּדַרְבּוֹ
 תָּמִיד, רַק הַתְּפִלָּל בְּחֻדְרוֹ וְכוּ'. - קִדְּם נְעִילָה
 לֹא יִדְעָנוּ מִי יִתְפַּלֵּל נְעִילָה, וְאִמְרָנוּ לְשֶׁאֵל
 אוֹתוֹ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, וְנִתְעוֹרְרָתִי בְּעֲצָמִי לִילְךְ
 אֵלָיו לְשֶׁאֵלוֹ, בְּדִי לְזַכּוֹת לְקַבֵּל פְּנֵיו הַנּוֹרְאוֹת
 אִזְּ. וְאָמַר רַבִּי נִפְתָּלִי: שָׁגַם הוּא רוֹצֵה לִילְךְ
 בְּשִׁבִיל כּוֹנֵה זוּ.

וְהִלְכָנוּ שְׁנִינוּ יַחַד, וּבֵאֵנוּ אֵלָיו, וְנִכְנַסְנוּ
 לְחֻדְרוֹ בְּאִימָה וּבִירְאָה, כִּי תָּמִיד
 בְּכָל עֵת שֶׁרְצִינוּ לְכַנֵּס אֵלָיו נִפְּל עֲלֵינוּ יִרְאָה
 וּבּוֹשָׁה, וּמַחְמַת זֶה הָיָה תָּמִיד קֶשֶׁה עֲלֵינוּ

כי 'יסוד המדבר' הוא 'האדם', ומקח האדם במכירתו לא יעלה במקח הפוס, שהוא מ'יסוד החי' הנמוך מה'מדבר' בנודע, שנמצא סוס שנותנים במחירו כמה אלפים רי"ב (רובל פסו).

ומקח ה'צומח' יעלה עוד יותר, כי נמצאים שושנים ופרחים שמביאים ממדינות רחוקות שאין ערך כלל למחירים לשנים.

וב'יסוד ה'דומם' נמצאים אבנים טובות ויקרות העולם עוד יותר, ורואים אנו את הטוב והאלקות שנמצא בהם, מפקדת התורה על הפהן-גדול, שבכל-עת בניסתו לבית-המקדש, יהיה לבוש בחשן ואפוד שיהיה נתונים בהם כמה אבנים טובות.

ואחר הדברים האלה, נכנס מוהרנ"ת ז"ל בדרבו הקדושה מענין לענין, עד שהתחיל לדבר בהתעוררות גדול בשלהבת אש נוראה, וצעק בקולו הקדוש בזה הלשון: ואף-על-פי-כן נמצא גבוה מעל גבוה, קדשה נעלמה ונסתרה, קדש-הקדשים, שהפהן-הגדול פשהיה צריך לכנס לשם, היה צריך להפשיט כל הבגדים היקרים, רק "בתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו וכו'" (ויקרא טז, ד) - ואמר את הפסוק הזה בנגון של הקורא ביום-כפור.

ורבי מאיר יהודה ז"ל מברסלב היה רגיל גם-כן לספר, כי גם הוא נכנס אז אל בית מורנו מוהרנ"ת. ובבואו על הפתח, והיה נשמע מרחוק את הדברים האלה יוצאים מפיו הקדוש כלפי אש, ונשאר עומד על עמדו ומקומו, ונרא ללכת יותר להתקרב אל השלחן.

מאד תחלת הכניסה לחדרו, ובפרט בעת הזאת ביום-הכפורים סמוך לנעילה, סמוך להסתלקותו.

כשנכנסנו לחדרו, ועמדנו על הפתח בבהלה ובאימה, שאל בקצור: "על מה באנו?! - ענינו ואמרנו ביראה: "מי יתפלל נעילה?! - ותכף הטח בידו עלינו, כאומר: "לכו לכו, אין לי עתה עסק בזה, עשו לכם מה שתמצאו!"

אחר-כך במוצאי יום-הכפורים נכנסנו אליו עם העולם, והיה חלוש מאד, ולא הראה פנים שזחקות.

ביום שאחר יום-הכפורים, הוא יום שלישי בשבת בבקר, נכנסו אליו העולם, והיה בדיחא דעתה. ודבר עם העולם בפנים שזחקות וכו'. ואנשי טפליק עמדו אז לפניו, וחזק אותם הרבה, וכן דבר עם כלנו באהבה ובשמחה.

- ערב יום-כפור האחרון אצל מוהרנ"ת ז"ל -
"בתנת בד קדש ילבש, ומכנסי
בד יהיו על בשרו" (ויקרא טז, ד)

לב.

(ימי-התלאות, הקדמה)

ידידנו המפלא הרב עקיבא זאב מנעמירוב, היה רגיל לספר מעצם התעוררות שראה ממורנו מוהרנ"ת בערב יום-כפור האחרון. כי דבר אז בעת סעודת ערב יום-כפור, מענין הד' יסודות, דומם צומח חי מדבר.

ואמר: הלא אנחנו רואים: כל מה שהמדרגה נמוכה יותר, נמצא בו טוב יותר.

וְהָיָה עַל שַׁבַּת שְׁלֹפְנֵי פְטִירָתוֹ, בָּא אֱלֹוֹ
 שְׁנִית רַבִּי עֲקִיבָא זָאב, וּבְלִיל־שַׁבַּת
 אַחַר הַסְּעוּדָה דִּבֵּר עוֹד הַפְּעַם מ'עֲבוֹדַת
 הַפְּהֵן-הַגְּדוֹל מ'יוֹם-כַּפּוּרִים, בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוֹל
 וְנוֹרָא, וְהַזְכִּיר אֲזִי כַּמָּה תְבוֹת מֵהַפְּטִיט
 שְׁפָסְדֵר הָעֲבוֹדָה: "נִכְנַס לְמָקוֹם שְׁנִכְנַס,
 וְעָמַד בְּמָקוֹם שְׁעָמַד!" - וְעוֹד כַּמָּה תְבוֹת.

וּבְשַׁבוּעַ שְׁאַחַר זֶה - נִפְטַר וַיֵּצֵאָה נִשְׁמָתוֹ
 בְּאַלְהָ הַתְבוֹת: "חֲנוּן הַמְּרַבָּה
 לְסַלְחָ!" - בַּיּוֹם הָעֵשִׂירִי לְחֹדֶשׁ טִבַּת. [כַּמּוּבָא
 בְּעֵלִים-לְתַרּוּפָה, בְּמִכְתָּב הַסְּתַלְקוֹת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל:
 "וְאַחַר-כֵּן לֹא דִבֵּר עִמָּנוּ יוֹתֵר, רַק שָׁמַעְנוּ שְׁאָמַר 'יְבָרְכֵךָ,
 וְיִבְרַכְתָּ הַמַּפִּיל, וְחֲנוּן הַמְּרַבָּה לְסַלְחָ, וְיִמְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת"
 [וכו'].

וְהַמּוֹבָן מְכַלְזָה: כִּי נִמְצָא בּוֹ מִצַּד
 נִשְׁמָתוֹ גַּם כָּל הַסְּלִיחָה וְהַכַּפָּרָה
 שֶׁל יוֹם הָעֵשִׂירִי מֵעֲשֶׂר־יְמֵי-תְשׁוּבָה, הוּא
 'יוֹם-כַּפּוּרִים!' - כִּי הִרְבָּה הִרְבָּה 'בְּעֵלֵי-
 תְשׁוּבָה' שְׁבוּדָאֵי נִתְכַּפַּר לָהֶם עוֹזוֹתֵיהֶם,
 נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי דְבוּרֵיו וְסַפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁהַשָּׂאִיר אַחֲרָיו כַּמּוּבָא.

וְלוֹיֵלָא דְמִסְתַּפִּינָא (יֵרֵאתִי), הִיִּיתִי אֹמֵר:
 שְׂזַחְוֹ שְׁגַם שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ גִּימְטְרִיָּה
 מְכוּן מִמֶּשׁ מִסְפָּר מִנֵּן הַתְבוֹת "חֲנוּן
 הַמְּרַבָּה לְסַלְחָ".

וְזֶה אֲשֶׁר גַּם אֲדַמּוּ"ר הִנְחֵל נוֹבַע מְקוֹר
 חֻקָּה מוֹהֲרַנְ"ן ז"ל, סָמַךְ יָדוֹ עָלָיו,
 וְאָמַר עָלָיו: "שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מִמָּנוּ יוֹתֵר מִכָּלֶם!"
 כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר.

וְעַל-זֶה זָכָה לְחַבֵּר סֵפֶר 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת'
 הַקְּדוּשׁ, וְתַפְלוּתֵיו הַמְּעוֹרְרִים
 וּמְחַזְקִים כָּל אִישׁ מְגֹדוֹל וְעַד קָטָן, לְהַטּוֹתוֹ
 לְטוֹב לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

[פּוֹכְבֵי-אוֹר, חֻקָּה-וּבִינָה לֹט: כֹּאֲשֶׁר נִרְאָה וְנוֹדַע לְכָל
 מִבֵּיט וּמִסְתַּכֵּל בְּסַפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁמֵרְבָּה
 לְדַבֵּר מִכָּל הַמִּדּוֹת טוֹבוֹת וְיִשְׁרוֹת, אֲבָל עֵקֶר וְרֵב דְּבָרָיו
 יִסּוּבְבוּ עַל עֵינָיו 'הַתְּחִזְקוֹת', לְחֻזֵק וּלְאִמּוּץ כָּל הַנְּחַשְׁלִים
 וְהַעֲפִיפִים וְהַיַּגְעִים, אֲשֶׁר עָמְלַק רוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, לְבַל
 יִתְנַאֲשׂוּ עִצְמָם מִן הַרְחָמִים, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ חֲנוּן וְרַב
 לְסַלְחָ, וּכְאֲשֶׁר נִשְׁמַע וְנִרְאָה גַּם בְּעַת יְצִיאַת נִשְׁמָתוֹ
 הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַד נִשְׁמִיחָה הָאֲחֵרוֹנָה, כָּפַל וְשָׁלַשׁ: "חֲנוּן
 הַמְּרַבָּה לְסַלְחָ", פְּעָמִים אִין מִסְפָּר].

- מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְפָנֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ -
 "הַפְּהֵן הַגְּדוֹל שְׁנִכְנַס לְפָנָי וּלְפָנֵים, עָמַד בְּמָקוֹם
 שְׁעָמַד, וְנִכְנַס בְּמָקוֹם שְׁנִכְנַס" (יוֹמָא פ"ה מ"ג-ד)
 רָאָה לְפָנָי מִי אֶתָּה נִכְנַס, אַחַת וְאַחַת" וְכוּ'
 (סֵדֶר-הָעֲבוֹדָה מוֹסַף יוֹם-כַּפּוּרִים)
 - "חֲנוּן הַמְּרַבָּה לְסַלְחָ" -

לג.

(עֵלִים-לְתַרּוּפָה, מִכְתָּב הַסְּתַלְקוֹת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל)
 וּבְלִיל־שַׁבַּת (פְּרֻשַׁת מִקָּץ, לְפָנֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ)
 אַחַר שֶׁהִלֵּךְ מֵהַשְּׁלֵחַן, דִּבֵּר
 מֵעֵינָן הָעֲבוֹדָה שֶׁל יוֹם-הַכַּפּוּרִים, וְהוֹצִיא
 מִפִּיו הַקְּדוּשׁ אֵשׁ שְׁלֵהֶבֶת, וְאָמַר ה'עֲבוֹדָה'
 וְכוּ', [הִנְסַח שֶׁל הָעֵבֶדָה מִתַּפְּלַת מוֹסַף יוֹם-הַכַּפּוּרִים]:
 "הַפְּהֵן הַגְּדוֹל שְׁנִכְנַס לְפָנָי וּלְפָנֵים, עָמַד
 בְּמָקוֹם שְׁעָמַד, וְנִכְנַס בְּמָקוֹם שְׁנִכְנַס (יוֹמָא
 פ"ה מ"ג-ד), רָאָה לְפָנָי מִי אֶתָּה נִכְנַס, אַחַת
 וְאַחַת" וְכוּ' (סֵדֶר הָעֲבוֹדָה בְּמוֹסַף לְיוֹם-כַּפּוּרִים).
 ו"הַתְּלַמִּיד-חֻקָּם גְּדוֹל מִכַּהֲנֵן-גְּדוֹל, כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב: 'יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים'" (מְשָׁלִי ג, טו -
 הַרְיֹוֹת יג).

לד.

(עֵלִים-לְתַרּוּפָה, מִכְתָּב הַסְּתַלְקוֹת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל)
 וְאַחַר-כֵּן (בְּלִיל־שַׁבַּת פְּרֻשַׁת וַיִּגַּשׁ, שְׁעָה וְחֻצֵי
 לְפָנֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ) לֹא דִבֵּר עִמָּנוּ
 יוֹתֵר, רַק שָׁמַעְנוּ שְׁאָמַר: 'יְבָרְכֵךָ, וְיִבְרַכְתָּ

"כיושב בסתר לחלות פני מלך, מראה כהן"
(מוסף יום-כפור)

לז.

(שיח-שופי-קדש ח"ב רסד)

בתחלת התקרבותו של מוהרנ"ת לרבנו, שלח אותו רבנו לרבי אהרן, באמרו אליו: "לך נא וראה מה שלום אהרל'ע שלי" [גיי זעה וואס מאכט מיין אהרל'ע]. כשנכנס אליו מוהרנ"ת, פגש אותו כשהוא יושב בדבקות עם עינים בוכיות להשם-יתברך.

כשהזר ושאלו רבנו לשלמו, ענהו מוהרנ"ת: "שפגש אותו בוכה!" - המליץ עליו רבינו את הנאמר ביום-הכפורים בשבח כהן-הגדול (מוסף ליום-הכפורים): "כיושב בסתר לחלות פני מלך, מראה כהן".

והינו: שהכהן-הגדול בעת שנכנס לקים עבודתו לפני ולפנים, ביום המיוחד בשנה, ובמקום המקדש ביותר, ובהקריבו את קרבן הקטרת המעלה מכל הקרבנות, היו דומות פניו, כזה היושב בסתר ומחלה פני מלכו של עולם! - כלומר: שהיושב בסתר ומתבודד, גדול יותר.

בליל יום-כפור, נופלת יראה אימה בכל העולם, עד שאפלו הדגים שבמים רועדים מפחד!

לז.

(שיח-שופי-קדש ח"ב תקנח)

כשספרו למוהרנ"ת, שהרב מבארדיטשוב אמר: "שבליל כל-נדרי, היינו בליל יום-כפור, נופלת יראה

המפיל, ו'חנון המרבה לסלח' ו'מקדש השבת' וכו'.

[חכמה-ותבונה, דף יא: בליל-השבת שבגמר החנכה, והוא השבת האחרון שהיתה לו בימי היי הקדושים, עסק אז מוהרנ"ת ז"ל בתפלת יום-הכפורים, שהוא בפעלת הסלח נא השיד לזה, ואהר-קף נגש ונתעלה ונסתלק במאור רבו ביום ו' פרשת ויגש, ויצאה נשמתו ב"ח'גיון' המרבה לסלח" שבמספר שמו הקדוש, כי "חנון המרבה לסלח" עולה כמספר שמו "נתן"].

"זהבים מעביר ולבנים לובט, שעבודת היום בבגדי לבן"
(מוסף סדר-העבודה יום-כפור)

לה.

(שיח-שופי-קדש ח"ב תרסד)

מוהרנ"ת ז"ל דבר פעם בערב יום-כפור דבורים נלהבים, והזכיר מה שאומרים בפיוט של מוסף בסדר העבודה: "זהבים מעביר ולבנים לובט, שעבודת היום בבגדי לבן!"

ויבאר בזה: שפשנכנסים לפני ולפנים, שמרמז על אחר פטירתו של אדם, שאז פושטים ממנו כל 'בגדי הזהב' ואפלו את החשן עם האבנים טובות, כי כל אלו הדברים אינם נכנסים עם האדם בעת שנכנסים לפני ולפנים. ורק נשאר 'בגדי הלבן' המרמזים על המעשים-טובים האמתיים.

- תודה לקל, שאחר ראש השנה בא יום כפור -

מ.

(אבני הברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל סד; שיח שרפי קדש ח"ב תרסה)

מוהרנ"ת ז"ל נענה ואמר פעם, לענין המניעות שיש לכל אחד מאנ"ש מבני ביתו בענין הנסיעה לקבוץ על ראש השנה באומאן: "א דאנק גאט, אז נאך ראש השנה קומט יום כפור" [תודה לקל, שאחר ראש השנה בא יום כפור], ואז נשארים אנ"ש בביתם ומשלימים בני הבית וסולחים אחד לשני, ועל ידי זה חוזר השלום למקומו. ואמר זאת לרבי יצחק בנו, שהיה לו מניעות גדולות מבני ביתו בענין זה.

הספור מהחרם בוילנא בליל יום כפור, ומוהרנ"ת מחזקו

מא.

(שיח שרפי קדש ח"ב תשפה)

אחר שדבר פעם מוהרנ"ת ז"ל מגדל ענין חיוב ההתחזקות, שצריך האדם להתחזק ולהמשיך לכסוף ולהשתוקק לזכות לטוב פראוי, אף אם יעבור עליו מה, ומגדל הענין שגלה ואמר רבנו: "שאיך שום יאוש בעולם כולל וכלל".

פנה אליו אחד מהשומעים ומשאלתו בפיו: היות שלפנים היה דר בעיר וילנא, ושם בבית הכנסת הגדול שבפניה, היו כמה וכמה ספרי תורות מעוטרים בכתרי תורה עשויים מזהב, וכן עוד תכשיטי תורה יקרים שהיו שוים הון רב,

אימה בכל העולם, עד שאפלו הדגים שבמים רועדים מפחד! - הפטיר על זה ואמר: "אם כן כמה כבר צריכים לרעד, כשאיך רועדים" [ויפיל דארף מען שוין ציטערן, אז ס'ציטערט זיך נישט].

"למען נחדל מעשק ידינו" (תפלת נעילה)

לח.

(שיח שרפי קדש ח"ב תרוז)

פעם בתפלת נעילה של יום כפור בעת שאמר מוהרנ"ת את התבות: "למען נחדל מעשק ידינו!" - אמרה בשאנה גדולה.

ולאחר התפלה אמר לו רבנו: "אין הדבר קשה כל כך!" - כי כפי צעקתו היה נראה שאין תקוה לשוב מעשק ידינו - ופיסו רבנו בכך.

- הענין שלי הוא יום כפור -

לט.

(שיח שרפי קדש ח"ב תרסב)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "ענין רבנו הוא ראש השנה, והענין שלי הוא יום כפור!" [דעם רעבינ'ס זאך איז ראש השנה, מין זאך איז יום כפור]. והיו מאנ"ש שנסעו ובאו אליו על יום כפור, אולם ללא רעש ופרסום.

"אתה יודע רזי עולם" (תפלת ודוי)

מב.

(אבנ"ה ברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל טו)

פעם אחת היה ישן רבי נחמן מטולטשין ז"ל בחדר מוהרנ"ת, ושמע שמוהרנ"ת אמר אז תקון חצות, ואמר: "אתה יודע רזי עולם!" - דו ווייסט דעם סוד פונעם רבין, ווי דער רבי איז א סוד ביי דער וועלט!" [אתה יודע את הסוד של הרבי, איך שהרבי הוא סוד אצל אנשי העולם], ואוהי קרבת לרבי כזה!

והתחיל לבקש להשם יתברך: "שיצית רבנו ז"ל, ויתקרב אליו באמת!"

- השמחה במוצאי יום הכפורים -

"עצומו של יום הכפורים מכפר" (יומא פה: פרייתות ז:)

מג.

(באור הלכותים, השמטות בסוף הספר)

מוהרנ"ת ז"ל היה אומר על השמחה שבאה במוצאי יום כפור: שאצלו עקר החרטה הוא, עד שיהיה בטוח מכאן והלאה על הענין שלא יבא עוד ליד הטא, כי מה שעבר אין והעקר על להבא. - ואם כן מהו השמחה כל כך במוצאי יום כפור?!

אמר הרב רבי אברהם ז"ל: כי באמת ביום כפור "עצומו של יום מכפר, לחד מאן דאמר. ולא ידך מאן דאמר, דוקא בתשובה מכפר" (יומא פה: פרייתות ז:). - וזמר אמר חדא וזמר אמר חדא ולא פליגי. כי מהו עצומו של יום, שאז מאיר אור היובל, בינה עלאה, בחינת תשובה עלאה שבא

גבאי בית הכנסת היו שומרים מאד על המקום, והיו מציבים שומרים לשמר עליהם.

אולם בליל יום כפור התרשלו בשמירת המקום, כי מחמת אימת יום הדין הנורא, לא עלה על לבם שיהיו שום בר ישראל לגנוב ולשדוד את דברי הכסף והזהב העוטרם את ספרי התורה. - אולם כמה גנבים שהרגישו בזה, בחרו לעצמם לפרוץ ולשדוד את דברי הזהב דוקא בליל זה.

למחרת פשהגועו המתפללים לבית הכנסת, והרגישו במעשה נפשע זה, הזדעזעו לנפשם מאד, שיעיז בר ישראל לגנוב את תכשיטי ספרי התורות בליל יום הכפורים הנורא? - כי הבינו שיד ישראל היתה במעל זה.

דנו רבני העיר בדבר, והכריזו חרם נורא, הן על הגנבים, והן על היודע מי גנבם, שיהיו מוחרמים משני העולמות.

והמשיך הלה ואמר למוהרנ"ת: אני לא גנבתי, אולם יודע הייתי מי היו הגנבים. ועתה עבר כבר זמן רב, וכבר אחזני היאוש לגמרי, אולם עתה מחמת ששמעתי דבריכם הנלהבים בענין ההתחזקות, שואל אני אתכם לעצה ותקון.

לא ידוע מה יעץ וצוה עליו מוהרנ"ת, אולם סדר לו דרך תשובה פראוי לו.

מִלְמַעְלָה לְכָל־אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל וּמֵעוֹרְרִים לְתִשׁוּבָה. נִמְצָא שֶׁהוּא מְכַפֵּר, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה תִּשׁוּבָה.

אָכֵן שְׂצָרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה גְמוּרָה עַד שֶׁלֹּא יִחְטָא עוֹד, וְזֶהוּ גַם־כֵּן עַל־יְדֵי 'קִדְשֵׁת יוֹם־כַּפּוּר', עַל־כֵּן אִזּוּ מֵאִיר בְּחִינַת יוֹבֵל, בְּחִינַת כְּלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד כַּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימֵן ז', בְּחִינַת 'דַּעַת' הַמְצִיל אֶת הָאָדָם מִהֶעֱבְרוֹת וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי הָאָרֶת הַדַּעַת שְׁבִיּוֹם־כַּפּוּר, בְּחִינַת שְׁנַת הַיּוֹבֵל - נִצּוֹל הָאָדָם מִהֶעֱבְרוֹת תְּמִיד, כִּי "אֵין אָדָם חוֹטֵא אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת" (סוֹטָה ג.), עַל־כֵּן בְּאֵמֶת רְאוּי לְשִׁמּוּחַ בְּמוֹצָאי יוֹם־כַּפּוּר, עַל־יְדֵי הָאָרֶת הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ הָאִמְתִּי לְנִצּוּחַ.

עֲשֶׂרָה בְּנֵי הַקְּבוּץ שֶׁל הַבַּעַל־תַּפְּלָה, עֲשֶׂרֶת יְמֵי תִּשׁוּבָה

מד.

(בַּאוּרֵי־הַלְקוּטִים, הַשְּׁמֹטוֹת בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

"דְּרִשׁוּ ה' בַּהֲמֻצְאוֹ" (ישעיה נה, ו), "אלו עֲשֶׂרֶת־יְמֵי־תִּשׁוּבָה שֶׁבֵּין רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה לְיוֹם־הַכַּפּוּרִים" (ראש־הַשָּׁנָה יח. יְבָמוֹת מט: קה.) - וְאִזּוּ הַזְּמַן שֶׁנִּמְצָאִים עֲשֶׂרָה בְּנֵי הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַבַּעַל־תַּפְּלָה שֶׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ ז"ל בְּמַעֲשֵׂה י"ב.

כִּי 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא נֶגֶד 'מֵדַת הַדִּין' - נֶגֶד ה'גְבוּר' שֶׁהֵלֵךְ לְכַבֵּשׁ מְדִינוֹת, וְלֹא הָיָה רוּצָה בִּי־אִם 'הַכְּנַעַה' וְכוּ' וְהָיָה מְנִיחָם, וְאִם לֹא הָיָה מְחַרְיָבָם וְכוּ'. וְזֶה כְּפִנַת הַפְּתוּב (ויקרא כו, מא): "אוּ אִזּוּ יִכְנַע לְבָבָם הָעָרֶל וְאִזּוּ יִרְצוּ אֶת עוֹנָם".

מה.

(סֵפֶר־הַמִּדּוֹת - עֲנִינֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים)

[א] 'הַמְתַּקְתֶּהֱדִינִים', הוּא עַל־יְדֵי ה'גְּזֵרֶל' כְּמוֹ 'לְעִזְאֹזֶל' (הַמְתַּקְתֶּדִין צד).

(פְּרוֹשׁ הַדְּבָר, שְׁמַעְתִּי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ: שִׁיקַח שְׁנֵי מִטְבַּעוֹת וְיִפִּיל עֲלֵיהֶם גְּזֵרֶל, "גְּזֵרֶל אֶחָד לֵה' וְגְזֵרֶל אֶחָד לְעִזְאֹזֶל" (ויקרא טז, ח). וְהַמִּטְבַּע שֶׁעָלָה עֲלֵיהָ הַגְּזֵרֶל לֵה', יִתֵּן אוֹתָהּ לְצַדִּיקָה. וְהַשְּׁנִיָּה שֶׁעָלָה עֲלֵיהָ הַגְּזֵרֶל לְעִזְאֹזֶל, יִשְׁלִיךְ אוֹתָהּ לְאַבּוּד. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתַּק הַדִּינִים).

[ב] מִי שֶׁשְּׁעֲרוֹתָיו מְרַבִּים שֶׁלֹּא עַל־פִּי הַטְּבַע, זֶה עָלוּל לְנִזְקִים הַרְבֵּה וְלַפְּגָעִים רַעִים מִהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא - סְגָלָתוֹ: שִׁיקְרָא הַפְּרָשָׁה שֶׁקוֹרִין בְּיוֹם־כַּפּוּרִים (ויקרא טז, כב) (טְבַע ח"ב ב; סְגָלָה ח"ב ו).

[זהר אַחֲרֵי נז: תַּאנָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהַאי יוֹמָא דְכַפּוּרִי, אֲתַתְּקֵן לְמַקְרִי פְּרִשְׁתָּא דָּא, לְכַפְּרָא לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, בְּגִין דָּא, סְדָרָא דִּיּוֹמָא דָּא, הִכָּא אֲתַסְדֵּר, וּבְגִין דְּמִיתַתְּהוֹן דְּבִנֵּי אַחֲרֵי, מְכַפְּרָא עַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ'].

[ג] יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תִּשׁוּבָה, הוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, וּמַעְלָה כָּל הַיָּמִים לְמַעְלָה מִהַזְּמַן. וְכֵן 'יוֹם־הַכַּפּוּרִים' הוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן (תִּשׁוּבָה ח"ב א).

מו.

(סֵפֶר־הַמִּדּוֹת - עֲנִינֵי 'מַחִילַת עֲוֹנוֹת')

[א] עַל־יְדֵי 'אַמוּנָה', הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לָךְ עַל כָּל עוֹוֹנוֹתֶיךָ (אַמוּנָה לג).

[ב] 'מְזַבַּח', מְזִיחַ גְּזֵרוֹת רָעוֹת וּמְכַפֵּר עֲוֹנוֹת וּמְזִין וּמְחַבֵּב" (עַל־פִּי כְּתוּבוֹת יג), וְהַ"שְׁלַחַן דְּיוֹמָה לְמְזַבַּח" (עַל־פִּי בְּרִכּוֹת נה. חֲגִיגָה כז. מְנַחֹת צז). (אֲכִילָה ז).

[ג] עַל־יְדֵי 'מַחִילַת עוֹוֹנוֹת', תִּזְכֶּה לְ"בֵר־לְבָב" (תְּהִלִּים כד, ד) (הַרְהוּרִים ח"א כא).

[ד] כְּשֶׁמְבַטֵּל 'הַרְהוּרֵי עֲבוּדֵה־זָרָה', עַל־יְדֵי־זֶה מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹוֹנוֹתָיו (הַרְהוּרִים ח"ב זט).

[ה] אין אדם עוֹלָה לְגִדְלָה אֶל־אִם־כֶּן מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו (הַתְּנַשְׁאוֹת ח"א ו).
 •

[ו] מי שְׁמַקְשֶׁר תָּמִיד בִּירְאֵת־הַשֵּׁם, וְאִינוֹ שָׂכוּחַ מִמֶּנּוּ, מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו (יִרְאַה כ).
 •

[ז] הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל הַצְּדִיקִים (צְדִיק קלג).
 •

[ח] עַל יְדֵי הַפְּרָנְסָה שֶׁמִּפְּרָנְסִין אֶת הַצְּדִיק, נִמְחָל לָהֶם כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ (יְבָמוֹת צ):
 "הַכֹּהֲנִים אוֹכְלִים, וּבְעֵלִים מִתְּכַפְּרִים" (צְדִיק רט).
 •

[ט] הָעוֹשֶׂה דְּבַר עֲבָרָה, וּמִתְחַרֵּט בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו" (תְּשׁוּבָה כו).
 •

[י] הַנּוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּאִמוּנָה, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו (תְּשׁוּבָה כז).
 •

[יא] עַל־יְדֵי תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשׂוּעָה, יִמְחָל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (תְּשׁוּבָה עט).
 •

[יב] הַבּוֹכָה וּמִתְאַבֵּל עַל אָדָם כָּשֶׁר, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו (תְּשׁוּבָה פח).
 •

[יג] הָעוֹנָה "אָמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא" בְּכָל כַּחוֹ, אֶפְלוּ יֵשׁ בּוֹ שֶׁמֶץ שֶׁל עֲבוּדָה־זָרָה, מוֹחֲלִין לוֹ (תְּשׁוּבָה פח).
 •

[יד] עַל־יְדֵי תְּשׁוּבַת יְחִיד, מוֹחֲלִין לוֹ וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ" (תְּשׁוּבָה צו).
 •

[טו] 'בְּעַל־תְּשׁוּבָה' יִתְפַּלֵּל עַל הַגְּשָׁם, וְעַל־יְדֵי־יָזָה מְכַפְּרִין לוֹ עַל עֲוֹנוֹתָיו (תְּשׁוּבָה קא).
 •

[טז] מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל יִשְׂרָאֵל - הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו (תְּפִלָּה טג).
 •

ודוי ביום הכפורים

על-ידי 'תשובה' זוכה ל'כבוד השם'. 'ולבו רחק ממני' (שם).

ואפלו אם יודע שעשה 'תשובה-שלמה' - אף-על-פי-כן צריך לעשות 'תשובה' על 'תשובה הראשונה'.

כי מתחלה פשעה תשובה, עשה לפי השגתו, ואחר-כך בודאי מפיר ומשיג יותר את השם-יתברך. נמצא: לפי השגתו שמשגיג עכשו, בודאי השגתו הראשונה הוא בבחינת 'גשמיות', נמצא: שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה, על שהתגשם את רוממות אלקותו.

ג.

(ח"א עח)

במה שפגם יתקן, הינו: 'ודוי דברים', כמו שאמר הכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים" - שיתודה תמיד בכל לבו "נכה פני ה'" (איכה ב, יט).

אזי: "ושובו אל ה'" (הושע שם), שישובו כל הדברים שפגם, אל שרשו.

וזהו בחינת 'יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה' - כי מיחד ה'דבור' שהוא בחינת ה'שכינה', אל ה'.

ד.

(ח"א קעח)

דע: כי צריך דוקא 'ודוי דברים', כי צריך לפרט את החטא, וצריך להתודות בדברים בכל-פעם על כל מה שעשה. ויש לזה מניעות רבות. לפעמים נשכח מאתו

א.

(ח"א ד, ה)

על-ידי 'ודוי-דברים', יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם, ונעשה מהם הדבור של הודוי. כי הדבור יוצא מעצמותיו, כמו שכתוב (תהלים לה, י): "כל עצמותי תאמרנה". ומחריב הבנין והצורה הרע, ובונה מהם 'מלכות-דקדשה', ומעלה ה'מלכות' מהספרא-אחרא.

ב.

(ח"א ו, ג)

וצריך לאחז תמיד במדת התשובה, כי "מי יאמר זביתי לבי טהרתי מחטאתי" (משלי כ, ט). כי בשעה שאדם אומר: "חטאתי, עויתי, פשעתי", אפלו זה אי-אפשר לומר ב'בר-לבב' (תהלים כד, ד) בלי פנייה.

וזהו: "מי יאמר זביתי לבי, טהרתי מחטאתי". הינו: מי יוכל לומר שלבו זך וטהור מפניות, אפלו בשעה שאומר: 'חטאתי' וכו'.

וזהו: "מי יאמר וכו': טהרתי מחטאתי" - הינו: שיהיה טהור מן ה'חטאתי, עויתי, פשעתי' שאמר - כי גם אז אינו זך וטהור בלי פניות.

נמצא: שצריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה, הינו: על "חטאתי, עויתי, פשעתי" שאמר, כי עליו נאמר (ישעיה כט, יג): "בשפתיו כבדוני", כי

החטא. ויש שזוכר את החטא, ויכבד עליו מאד וקשה לו להוציא הדבור להתודות, ועוד מניעות רבות.

והתקון לזה: לשמח הרבה בשמחה של מצוה - כגון חתנה של מצוה, או שאר מצוה בשמחה. שיתגבר לשמח בשמחה גדולה, עד שירקד הרבה מחמת שמחה. ועל-ידי-זה זוכה להתודות בדבורים, ועל-ידי-זה יתקן פנים הטאיו.

כי 'שמחה' הוא קומה שלמה מרמ"ח אברים ושם"ה גידים. ועל-כן כששמח או מרקד, צריך לראות שיעבר בכל השמחה, מראש ועד עקב.

כי לפעמים השמחה רק ברגליו, ולפעמים בלב, או בהמחין וכו'. אך עקר השמחה, שיעבר בכל הקומה שיש בהשמחה. וצריך לזה מצוות רבות, כי שרש נקודות כל המצוות היא השמחה וכו'.

ועל-כן אם פגם באיזה מצוה, עשה או לא-תעשה - אזי כששמח ועובר והולך בקומת השמחה, אזי כשפוגע בזה האיבר שהוא פגג אותה מצוה שעבר, אי-אפשר לו לשמח שם, מחמת שפגם שם באותה המצוה שנקדטה שמחה, ואדרבא, יש לו דאגה' שהוא הפך השמחה וכו', ועל-כן על-ידי-זה מרגיש ונזכר החטא שעשה מקדם.

אך על-ידי רבוי המצוות וכו' - נתבטל הדאגה של החטא המונעת השמחה, כי רבוי אור השמחה של רבוי מצוות שלו, מבטל המניעות של החטא. ואזי יכול להתודות.

ועל-ידי 'יהודי דברים' - נתתקן עולם הדבור, כמבאר במקום אחר (ח"א עה), כי פגם החטא בנפש, וה'נפש' הוא בחינת ה'דבור' וכו'. ועל-כן צריך להתודות בדבורים דוקא, לתקן ולבנות פגם הדבור, כמו שפיתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

ועל-ידי שנתקן ונבנה הדבור על-ידי 'יהודי דברים', נעשה 'יהוד קדשא בריך הוא ושכינתה' וכו'.

וזה (ישעיה נא, ג): "ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה" - הינו: שנמצא בתוך ה'ששון ושמחה' - 'תודה', בחינת 'יהודי דברים', ו'קול זמרה'.

ה.

(ספר-המדות - עניני 'יהודי')

[א] על-ידי 'יהודי-דברים' גורמין: שהקדושי-ברוך-הוא מזמין מלפדי-תינוקות שלומדים באמונה (דרך ח"ב א; ויהודי-דברים ח"ב א).

[ב] על-ידי 'יהודי-דברים', זוכה ל'התנשאות' (התנשאות ח"ב יא; ויהודי-דברים ח"ב ג).

[ג] על-ידי 'יהודי', תצליח (הצלחה טו).

[ד] על-ידי 'יהודי-דברים', גורמין שנתקנים הדרךים ממכשולות (ויהודי-דברים ח"ב ב).

[ה] מי שאינו מתודה על עונותיו, מורא בא עליו (ויהודי-דברים ח"ב ד).

[ו] על-ידי 'יהודי', יתבטל מעליך מהשבות שונאיה (מריבה לג).

[ז] הקדושי-ברוך-הוא נתפיש על-ידי 'יהודי', ודומה כאלו בנה מזבח והקריב קרבן (תשובה צז).

מפְטִיר יוֹנָה

"וַיְקַם יוֹנָה לְבָרַח תְּרִשִׁישָׁה" (יוֹנָה א, ג)

א.

(ח"א לז, ו)

ה'נְבִיאִים', יְנִיקְתֶּם מִבְּחִינַת 'כְּרִבִים',
בְּחִינַת תִּינוּקוֹת, בְּחִינַת הַבֶּל
שְׁאִין בּוֹ חֹטָא, בְּחִינַת 'אוֹרָא דְאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל', שְׁשֵׁם מְקַבְּלִין 'רוּחֵהֲקַדְשִׁי',
כַּמּוּבָא בְּזִהְרָה (לְךָ-לְךָ פַּה. עַל יוֹנָה א, ג): "וַיְקַם
יוֹנָה לְבָרַח תְּרִשִׁישָׁה".

(כֹּל אַנּוּן נְבִיאִים דְּהוּוּ בְּהוּוּ זְמַנָּא, לֹא נִטְלוּ נְבוּאָה אֶלְיָא
בְּאַתְרָה פְּדִקְאֶמְרָן. וּבְגִין כִּד 'יוֹנָה' הוּוּ עֵרַק לְבַר מְאַרְעָא
קְדִישָׁא, דְּלֹא יִתְגַּלִּי עֲלֵיהּ נְבוּאָה, וְלֹא יִהְיֶה בְּשִׁלְיַהּ וְתֵא
דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא. וּבְזִהְרָה שֵׁם פִּד: "וְוַי לְמֵאן דְּאֶסְתַּתֵּר
מִקַּמִּי קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְכוּ', וְהוּא אֲתִי לְמַעַרְק
מִקַּמִּיה").

ג.

(שיחות-ה'ר"ן שב)

פַּעַם-אַחַת עֲמַדְתִּי לְפָנָיו, וְהוּא ז"ל הָיָה
מְנַח עַל מִטָּתוֹ, וְנִזְרְקוּ
דְּבוּרִים אֵלָיו מִתּוֹךְ פִּיּוֹ הַקְּדוּשׁ, וְאָמַר בְּזוֹ
הַלְשׁוֹן: "הָעֵקֶר הוּא: מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי"
(יוֹנָה ב, ג) (דְּעַר עֵיקֶר אִיז: "מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי").

ד.

(חיי-מוה"ר"ן רעא)

וְאַפְלוּ הַצְּעָקָה "מִבְּטָן שְׂאוֹל" (יוֹנָה ב, ג),
גַּם-כֵּן אִינוּ נֹאבְד. וְכִמּוּ שְׂאִיתָא
בְּזִהְרָה-הַקְּדוּשׁ (נח סט: עַל תְּהִלִּים פט, י): "בְּשׂוֹא
גִלְיוֹ אֲתָה תִּשְׁבַּחֶם' - שְׂמַח שְׂהָאֲדָם מְנַשָּׂא
עַצְמוֹ וּמִמְשִׁיךְ עַצְמוֹ לְאִיזָה מְדַרְגָּה, אֲחֵי-
עַל-פִּי שְׂאִינוּ מְגִיעַ אֵלֵיהּ, זֶה בְּעַצְמוֹ
שְׂמִתִּינֵעַ וְרוּדָף לְהַשִּׁיג וּלְגַלוֹת לְאִיזָה
קְדִשָׁה, הִיא שְׂבַחָא דִּילָהּ וַיְקַרָּא דִּילָהּ".

ה.

(עלים-לתרופה, ה התצוה תקצ"ב)

כִּי בּוֹדְאִי צְרִיךְ כָּל-אַחַד לְקַיֵּם מַה
שְׂהִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל: "לְחַזֵּק עַצְמוֹ
תְּמִיד". וְאָמַר בְּפִירוּשׁ (שיחות ה'ר"ן שב):
"שְׂהֵעֵקֶר הוּא "מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי"!

וְכָל-אַחַד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּל-כַּף, עַד
שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאֵלּוֹ עָלְיוֹ לֹא
נֹאמַר זֹאת, כְּאֵלּוֹ יֵרֵד יוֹתֵר מִבְּטָן שְׂאוֹל'
חֲסִינְשְׁלוּם, וְכֵאלּוֹ אֵין בְּכַחוֹ לְצַעֵק עוֹד,
וְכֵאלּוֹ כְּבָר צַעֵק הֲרַבָּה מְאֹד וְאִינוּ מוֹעִיל לוֹ,
וְעוֹד דְּחִיּוֹת הֲרַבָּה כְּאֵלּוֹ וְכֵאלּוֹ.

"מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי שְׂמַעְתָּ קוֹלִי" (יוֹנָה ב, ג)

ב.

(ח"ב עח)

אַפְלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה
לְגַמְרִי, חֲסִינְשְׁלוּם רַחֲמָנָא-לְצַלָּן,
אַפְלוּ אִם מְנַח בְּשְׂאוֹל-תְּחִתּוֹת רַחֲמָנָא-
לְצַלָּן, אֲחֵי-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִתְיַאֵשׁ עַצְמוֹ,
וַיְקַיֵּם: "מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֵתִי" (יוֹנָה ב, ג).
וַיִּחְזִיק עַצְמוֹ בְּמַה שְׂיֻכַּל וְכוּ', וְהָעֵקֶר: לְחַזֵּק
עַצְמוֹ בְּכָל מַה שְׂאֵפְשֵׁר, כִּי אֵין שׁוּם יְאוּשׁ
בְּעוֹלָם כָּלָל (קִיין יְאוּשׁ אִיז גְּאֲרִנִּישׁט פֶּאֲרַהֲאֲנִידוּ).

ובאמת לא כן הוא - כי אני יודע האמת:
 "שהוא ז"ל כיון בכל דבריו גם
 עליך בפרוש, ועל כל אחד ואחד" וכו'.

ג.

(ספר המדות, דרך יא)

תפלה של 'יונה הנביא' (יונה ב, ביי), היא
 סגולה לומר על הים.

ד.

(שבחי הר"ן ח"ב טו)

ונתעורר עוד הפעם רוח-סערה גדולה,
 והביא הספינה אחר שני מעות-
 לעת לארץ-הקדושה, לספר ירושלים,
 לעיר-הקדש יפו. ורצה רבנו ז"ל לירד שם
 מהספינה, ללכת אל ירושלים וכו'. ומאת ה'
 היתה סבה, ולא הניחוחו הישמעאלים
 שיכנס אליהם וכו'. ונשאר רבנו ז"ל על
 הספינה.

והיה בדעת הקפיטן [הקברניט] להתעבב
 שם עם הספינה, להיות עומד לפוש
 איזה ימים. ואז היה שני ימים קדם ראש-
 השנה. אך הספינה לא יכלה לעמד שם
 מחמת גלי הים שרצו להפכה, ולא הועיל

שום עצה ותחבולה לזה. והיה הדבר לפלא
 גדול בעיני הקפיטן [הקברניט]. ושאל: "מה
 זה, ועל מה זה?"!

והשיבו החכמים של הספרדים: "שקבלה
 בידם איש מפי איש: שבזה
 המקום נשלך 'יונה בן אמתי הנביא'!" (בעת
 הסערה). - ולא יכלה הספינה לעמד שם
 אותה הלילה, והכרחו לזוז עם הספינה
 משם.

והלכו משם, ובאו בערב ליל זכור
 ברית, לעיר-הקדש 'חיפה' וכו'
 וכו'.

ואז נכנס רבנו הקדוש ז"ל לארץ-
 הקדושה, ובא אל המקום אשר נכסף
 אליו והשתוקק אליו בהשתוקקות וכסופין
 וגעגועים גדולים מאד מאד, ומסר נפשו
 אלפים ורבבות פעמים בשביל זה, והשליך
 נפשו מנגד עבור זה וכו' וכו'.

מִחְרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים

א.

(ח"ב סו)

זֶה שְׁקוּרֵינּוּ הָעוֹלָם אֶת 'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים': "שֵׁם ה'" - כִּי אַחַר 'יוֹם-הַכַּפּוּרִים', אֵז נִתְגַּלָּה בְּחִינַת "שֵׁם ה'".

וְזֶה שֶׁנִּצְטוּוּ תַּכְּפָה לְ'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים' עַל שַׁבַּת - כִּי "לְמִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים נִתְרַצָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל וְהִזְהִירָם עַל מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וְאָזִי הִקְהִילָם מִשָּׁה וְהִזְהִירָם עַל שַׁבַּת, בְּדִי שֶׁלֹּא יִטְעוּ לֹאמֹר שֶׁמְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן דוֹחָה שַׁבַּת" (רש"י שְׁמוֹת לז, א"ב).

נִמְצָא: שֶׁתַּכְּפָה לְ'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים' הִזְהִירוּ עַל 'שַׁבַּת'. וְ"שַׁבַּת שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא" (זֶהר וְתָרוּ פח:) - כִּי אֵז אַחַר 'יוֹם-הַכַּפּוּרִים', נִתְגַּלָּה בְּחִינַת "שֵׁם ה'".

כִּי כְּשֶׁמַּעֲנִישִׁין אֶת אֶחָד, עוֹקְרִין אוֹתוֹ מִשְׁרֵשׁ חֵיותוֹ וְכוּ', וְהַשֵּׁם הוּא ה'חַיּוּת', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׂמוֹ", וְ"שְׂמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ כְּבִיכּוֹל" (ירושלמי תַּעֲנִית פ"ב).

וְעַל-כֵּן כְּשֵׁיִשׁ לְיִשְׂרָאֵל אֵיזָה עֲנָשׁ חִס-וְשָׁלוֹם, נוֹגַע אֶת-עַצְמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל. וְכְשֵׁיִשׁ לָהֶם צָרָה חִס-וְשָׁלוֹם, לֹא צָר כְּבִיכּוֹל, כִּי "בְּכָל צָרָתָם לֹא צָר" (ישעיה סג, יט), כִּי הֵם "חֶלֶק אֵלֹהִים מִמַּעַל" (איוב לא, ב). נִמְצָא: כְּשֵׁיִעֲנִישׁ אוֹתָם, נוֹגַע אֶת-עַצְמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל.

נִמְצָא: כְּשֶׁנִּתְרַצָּה הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים וְאָמַר: "סִלַּחְתִּי כְּדָבָרְךָ" (בַּמִּדְבָּר יד, כ) - אָזִי כְּבִיכּוֹל, נִגְדַל שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ הַמִּשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ. - וְעַל-כֵּן נִצְטוּוּ תַּכְּפָה 'אַחַר יוֹם-הַכַּפּוּרִים' עַל 'שַׁבַּת' כִּי "שַׁבַּת שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא" כִּי כֵּן.

וְעַל-כֵּן קוֹרִין 'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים': "שֵׁם ה'" - כִּי אַחַר הַמַּחִילָה וְהַסְּלִיחָה שֶׁנַּעֲשָׂה בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים, נִגְדַל שֵׁם ה'.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי ה' יוֹם-כַּפּוּר ד: מַה שְׁקוּרִין מִחְרַת יוֹם-כַּפּוּר 'שֵׁם הַשֵּׁם!' - כִּי אֵז אַחַר יוֹם-הַכַּפּוּרִים, הוּא עֶקֶר הַגְּדֻלַּת שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי שְׁבִיּוֹם-כַּפּוּר נִתְרַצָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל וְסוֹלַח לָהֶם עוֹנוֹתֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא הֵם נִצְוִלִים מִכָּל הָעֲנָשִׁים וּמִכָּל הַגְּזֵרוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַגְּדֻלַּת שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ].

[תַּיִי-מוֹהֲרֵן נט; יְמֵי-מוֹהֲרַנִּית ח"א לט: (הַתּוֹרָה הַגְּדוּלָה) סִימָן ס"ו "הַצְּדִיק מְכַרָּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה", נֶאֱמַר בֵּין יוֹם-כַּפּוּר לְסִכּוֹת תַּק"ע - וּמְבַאֵר שֶׁם הָעֲנָן מַה שְׁקוּרִין 'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים': "שֵׁם ה'".

וּבְאוֹתוֹ הַלִּילָה שֶׁהִבְאֵתִי לְפָנָיו הַתּוֹרָה מַעֲנִין 'מִחְרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים' שֶׁנִּקְרָא "שֵׁם ה'", אֵז נִסְתַּלַּק הָרֵב הַצְּדִיק מִבְּאֲרֵיטְשׁוּבָה ז"ל, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא מְקַשֶּׁרֶת וּמְחַבֶּרֶת עִם הַתּוֹרָה 'בְּרֵאשִׁית' הַסְּמוּכָה אֵתְרִיו (ח"ב סו), וְאֵז רְאִיתִי וְהִבְנֵיתִי נִפְלְאוֹת הַשֵּׁם, אִיךְ הַכֵּל גְּלוּי לְפָנָיו, וְהַכֵּל מְבַאֵר בְּתוֹרָתוֹ].

ב.

(שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"ג קעג)

כְּשֶׁסָּפְרוּ לְפָנָיו מוֹהֲרַנִּית ז"ל מִגְדֹּל עֲבוֹדוֹתָיו הַנְּשָׁגָבוֹת וְהִגְיָעוֹת שֶׁל רַבֵּי שְׂמוּאֵל אֵיזִיק תַּלְמִיד רַבְּנוֹ ז"ל,

בְּאוֹקְרֵינָא "שֵׁם ה'", כְּפִי הַמְּבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב
 (סו).

[אִים הָאֵט דְּעֵר רַבִּי גְּעֵפִירְט אוֹיפֵן שאַרְף פֿון דָּעם
 שְׁנוּעֵרְד, און אִיז בֵּיגֵעֶשְׁטאַנְען! - אוֹנֵז הָאֵט דְּעֵר רַבִּי
 זְכָרוֹנוֹ-לְבָרְכָה גְּעֵלְעֵרְנֵט: "אַז מ'דאַוּנֵט נִישֵׁט יוֹם-כְּפוּר,
 דאַוּנֵט מֵעַן גְּאָט־נְאָמֵען].

שְׁעַבַּד אֶת הַשֵּׁם בְּכַחוֹת עֲצוּמוֹת לְאִין-שְׁעוֹר,
 עַד שְׁאָמַר פֶּעַם: "אֱלוֹ יִדְעָתִי שְׁלֹמֶתְךָ
 אֶקְרָא קְרִיאַת-שְׁמַע בְּהַיּוֹם - הַרִי שְׁמוּטָב לִי
 לְהַנִּיחַ רֵאשִׁי עַל הַחֶרֶב, שְׁיִקְטְעוּ אוֹתוֹ!"

הַפְּטִיר מוֹהַר"ן ז"ל וְאָמַר: "אוֹתוֹ
 הַדְרִיךְ רַבֵּנוּ בְּחַד הַחֶרֶב וְעַמֵּד בּוֹ!
 - וְאוֹתָנוּ לְמִד רַבֵּנוּ: "שָׂאֵם לֹא זָכִינוּ
 וְהַתְּפִלָּנוּ הֵיטֵב בְּיוֹם-כְּפוּר, מִתְּפִלָּלִים
 הֵיטֵב בְּ"שֵׁם ה'"! (מִתְחַרֵּת-יוֹם-כְּפוּר הִיָּה נִקְרָא

לקוטי תפלות – ליום הכפורים

– יום הכפורים | ודוי ביום הכפורים –

רחם עלינו, וזכנו לקבל יום הגדול והנורא הזה פראוי, ולשוב בתשובה שלמה באמת, באפן שתסלח ותמחל ותכפר לנו על כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו העצומים והרבים והכבדים יותר מחול הים.

ותעזרנו בזכות עצם קדשת היום הקדוש הזה, ובזכות התענית

הקדוש של יום הנורא הזה, יום צום הכפורים, שנזכה על-ידי-זה להכניע אצלנו כל הרצונות אליה תתברך, להכניע ולשבר ולבטל כל מיני רצונות שלנו כנגד רצונך, עד שלא יהיה לנו שום רצון ולא שום תאוה כנגד רצונך כלל, באפן שנזכה להיות כרצונך תמיד, ולבלי לסור מרצונך ימין ושמאל.

ועל-ידי-זה נזכה, שאתה ברחמיך תבטל רצון אחרים מפני

רצוננו, ויתבטל מאתנו כל מיני מחלקת שבעולם, הן מחלקת מבני העולם, הן מחלקת שבעצמי, אשר עתה "אין שלום בעצמי מפני חטאתי", וכל מה שאני רוצה לעשות איזה דבר שבקדשה יש לי מניעות רבות ועצומות בלי שעור, ועקר הוא מניעות המח והלב.

והכל אזכה לבטל על-ידי התענית הקדוש של יום-הכפורים הכלול

יום הכפורים

א [א] לקוטי-תפלות ח"א קג

(על-פי לקוטי-מוהר"ך ח"א קעט, 'תענית מבטל מחלקת')

וזכני ברחמיך הרבים, לקבל יום-הכפורים הקדוש, בקדשה גדולה ובשמחה רבה וחדוה עצומה.

ואזכה לקיים כל החמשה ענויים ביום-הכפורים בתכלית השלמות פראוי, ולהתפלל כל החמשה תפלות ביום-הכפורים בכונה עצומה ונוראה.

ולתהודות בכל מיני ודוים, ולהתחרט על העבר

בחרטה גמורה, ולעזב באמת דרכי הרע ומחשבותי הרעות והמבלבלות, ולקבל עלי בקבלה חזקה ונכונה לבל אשוב עוד לכסלה, ולבל אעשה עוד הרע בעיניך פאשר עשיתי, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת בשמחה ביראה ואהבה, ולבכות הרבה מתוך שמחה.

מלא רחמים, זכני לקדשת יום-הכפורים האים והנורא והנשגב מאד, כי הוא יום זה גדול וקדוש ונורא ואים ואדיר, יום אחד בשנה, אשר בחרת בו לעמך, לסלח עונותיהם ולכפר פשעיהם ביום הנורא הזה.

מִכָּל הַיָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "גְּלָמִי רְאוּ עֵינַיְךָ וְעַל סַפְרְךָ כָּל־מִן יִכְתְּבוּ, יָמִים יִצְרוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה: "זֶה יוֹם-הַכְּפוּרִים".

רַחֵם עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת בְּכָל הַשָּׁנָה, וּבְפֶרֶט בְּיוֹם-הַכְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ.

וְעֲזָרְנוּ לְהִתְעַנּוֹת הַתְּעַנִּית שֶׁל יוֹם-הַכְּפוּרִים בְּקִדְשָׁה נִוְרָאָה וְעֲצוּמָה, וּבְשִׂמְחָה וְחִדּוּה רַבָּה בְּאֵמֶת, בְּאִפְּן שְׂאֵזְפָה עַל-יְדֵי-זֶה לְקַדֵּשׁ עֲצָמֵי מַעֲתָה, וְלִידַע אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנּוּן הַתְּעַנִּיּוֹת בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, וְלִהְיוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאֵמֶת, לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ וְלֹא אֶכְלֵם וְלֹא אֶכְשֵׁל לְעוֹלָם וָעֶד.

מִלֵּא רַחֲמִים, אֶתָּה יוֹדֵעַ כִּמָּה יָמִים מֵתִים וּפְגָרִים מִמָּשׁ, הַמִּנְחִים בְּמָקוֹם שְׂמִנְחִים, עַל-יְדֵי רַבּוּי וְעֲצָם פְּשָׁעֵי הָעֲצוּמִים וְהָרַבִּים מְאֹד מְאֹד, שְׁעֲשִׂיתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

אַתָּה יוֹדֵעַ אִיךָ הוֹצֵאתִי חַיִּוֹת מֵיָמִים הַרְבֵּה, בְּאִכְזָרִיּוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וְלֹא דִי שֶׁלֹּא הוֹסַפְתִּי עַל הַיָּמִים חַיִּוֹת מְלֻמְעָלָה עַל-יְדֵי תוֹרָה וְעִבּוּדָה, אִף גַּם הוֹצֵאתִי מֵהֶם עֲצָם חַיִּוֹת לְגַמְרִי, עַל-יְדֵי רַבּוּי עֲוֹנוֹתֵי שְׁעֲשִׂיתִי בָהֶם, אֲשֶׁר תִּקְוֶן כָּל אֵלֹהֵי הַיָּמִים הַמֵּתִים, הוּא עַל-יְדֵי תְעַנִּיּוֹת הַרְבֵּה, כְּאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקָּדוֹשִׁים.

רַחֵם עָלֵי, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וּבְחַסְדֶּיךָ הַנּוֹרָאִים וְהַנּוֹפְלָאִים, שְׂאֵזְפָה בְּכַח הַתְּעַנִּית הַקָּדוֹשׁ שֶׁל יוֹם-הַכְּפוּרִים, וּבְכַח שֶׁל כָּל הַתְּעַנִּיּוֹת שֶׁתִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִתְעַנּוֹת בְּחַיִּי, שְׂאֵזְפָה עַל-יְדֵם לְתַקֵּן כָּל אֵלֹהֵי הַיָּמִים הַמֵּתִים.

וְאֲזַכֶּה לְהִתְעַנּוֹת הַרְבֵּה כָּל-כָּף, עַד שְׂאֵצְטָרֶךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם כַּח שֶׁל יָמֵי הַיְּנִיקָה, בְּכַח הַחֶלֶב שֶׁיִּנְקָתִי מִמָּעֵי אֲמִי, בְּאִפְּן שְׂאֵזְפָה לְהַחִיּוֹת וְלְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר עָבְרוּ עָלַי מִיּוֹם הַיּוֹתֵי עַד הַנֵּה.

וְאֲזַכֶּה בְּיוֹם צֵאתִי מִן הָעוֹלָם, לְבֹא וּלְכַנֵּס לְפָנֶיךָ עִם כָּל הַיָּמִים שֶׁל כָּל יָמֵי חַיִּי בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, וְיִהְיוּ כָּל הַיָּמִים שְׁלֵמִים וְקָדוֹשִׁים וְטָהוּרִים וּמְתַקְנִים בְּתַכְלִית הַתְּקוּן כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב, וְלֹא אֵיעוֹל בְּכִסּוּפָא קַמָּךְ.

🌀 [ב] לקוטי-תפילות ח"ב ה 🌀

(על-פי לקוטי-מוזקרת ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

וּתְזַכְּנוּ לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת בְּעִשְׂרֵת-יָמֵי-תִשׁוּבָה, לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר שִׁחַתְתִּי. וְנִזְכֶּה אֲז לְתַקֵּן פְּגָם-הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת, לְתַקֵּן תְּקוּן הַחוֹתֵם-דְּקִדְשָׁה.

עַד שְׁנִזְכֶּה בְּיוֹם הַקָּדוֹשׁ, בְּיוֹם צוּם הַכְּפוּרִים, יוֹם גְּדוֹל וְנוֹרָא, שֶׁבַת שְׁבִתוֹן, יוֹם מְחִילַת חַטָּא וְסְלִיחַת עוֹן וְכִפְּרַת פָּשַׁע, לְגַמֵּר בּוֹ גְּמַר תְּקוּן הַחוֹתֵם-דְּקִדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת.

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ, לְקַבֵּל יוֹם צוֹם
הַכְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא
מְאֹד, בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה, וּבְשִׁלְמוֹת
גְּדוֹל.

וְנִזְכָּה לְשׁוּב אֲזוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
וּלְבִכּוֹת מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ
בְּשִׂמְךָ הַגְּדוֹל, וּלְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ בְּכָל מִינֵי
וְדוּוּיִים, וּלְפָרֵט כָּל חַטָּאתֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ לְפָנֶיךָ, וּלְהַתְּחַרֵּט עֲלֵיהֶם
בְּחִרְטָה גְּדוֹלָה מֵעֲמָקָא דְּלִבָּא בְּאֵמֶת
גְּמוּרָה, וְלַעֲזֹב אוֹתָם עֲזִיבָה גְּמוּרָה.

וְלְקַבֵּל עֲלֵינוּ בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, שְׁלֵא
לַעֲשׂוֹתָם עוֹד בְּשׁוּם אַפֵּן, וְלֵא
נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה, אִם אֲוֶן פָּעַלְנוּ לֹא
נֹסִיף.

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּמְחַל וְתִסְלַח
וְתִכַּפֵּר לָנוּ, עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ
וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ שְׂחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ
וְשָׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ, וְתִתְקַן בְּרַחֲמֶיךָ כָּל
הַחֻטְמוֹת דְּקִדְשָׁהּ, וְתָשִׂים אוֹתָנוּ עִמָּךְ
בֵּית יִשְׂרָאֵל "כַּחוֹתֶם עַל לִבְךָ, כַּחוֹתֶם עַל
זְרוּעֶךָ", וְתַחַתְּמֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרָכִים
וְלְשָׁלוֹם, לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים שְׁנִזְכָּה
לַעֲשׂוֹת בָּהֶם רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת, וְתַחַתְּמֵנוּ
בְּסַפְרָן שֶׁל צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים.

לְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
וְתַעֲבִיר אֲשֵׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.

"סֶלַח נָא לַעֲוֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדֶּךָ,
וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאתָה לָעַם הַזֶּה
מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֵּה", וְשֵׁם נֹאמַר: "וַיֹּאמֶר
יְהוָה סֶלַחְתִּי כַּדְבָרֶךָ".

סֶלַח נָא, מְחַל נָא, כִּפֹּר נָא, עַל כָּל
חַטָּאתֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ
שְׂחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ וְשָׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ
מִנְעֻרָנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, "חַנּוּנֵי אֱלֹהִים
כַּחֲסִדֶּךָ, כָּרַב רַחֲמֶיךָ מְחַה פְּשָׁעֵי. הָרַב
כַּבְּסֵנִי מֵעוֹנֵי, וּמִחַטָּאתֵי טְהַרְנֵי. הַסִּתֵּר
פָּנֶיךָ מִחַטָּאֵי, וְכֹל עוֹנֵתִי מְחַה".

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי הַמְּחִילָה וְהַסְּלִיחָה שֶׁל
יוֹם-הַכְּפוּרִים, לְקַבֵּל עַל-יְדֵי-זֶה
קִדְשַׁת יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַקָּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם חֲנֻכַּת
הַבַּיִת. וְנִזְכָּה לְהַמְּשִׁיךְ עֲלֵינוּ בְּיְמֵי
הַחֲנֻכָּה, קִדְשַׁת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ.

וְתִרְחַם עֲלֵינוּ, וְתִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית
קִדְשֵׁנוּ וְתַפְאַרְתָּנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ, וְשֵׁם נִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶת קַרְבָּנוֹת
חֻבוֹתֵינוּ, לְטַהַרְנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלִסְלַח
חַטָּאתֵינוּ.

וְנִזְכָּה לְהַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
קַרְבָּנוֹת הַתָּמִיד בְּבִקְרָה וּבְעָרֵב.
וּבְזָכוֹת הַתָּמִיד שֶׁל שַׁחַר, תִּמְחַל לָנוּ עַל
כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁל לַיְלָה. וּבְזָכוֹת הַתָּמִיד שֶׁל
בֵּין הָעָרֵבִים, תִּמְחַל לָנוּ עַל כָּל הָעֲוֹנוֹת
שֶׁל הַיּוֹם.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַרְחֻמָּנוֹת שֶׁעַל
יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם נוֹפְלִים בְּעֲוֹנוֹת חֶסֶד-

☪ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ז ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

וְתַעֲזְרֵנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁנִזְכָּה לַפְּעַל
בְּקִשְׁתָּנוּ וּמִשְׁאֲלוֹתֵנוּ לְטוֹבָה
בְּיוֹם-הַכְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ, שְׂתִּמְחַל וְתִסְלַח

ושלום, אשר אין רחמנות בעולם גדול
מזה.

עולם עדי עד, וישוכו כהנים לעבודתם,
ולויים לדוכנם, וישראל למעמדם.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סו, 'הצדיק
הוא מקרח לעשות תשובה בעד ישראל')

כי אתה יודע עצם קדשתנו בשרשנו,
ועצם דקותנו ורוחניותנו, שאנו
רחוקים לגמרי מעון, ואין עון שיך לנו
כלל, ואין אנו יכולין לשא עלינו על
משאוי העונות, אפלו יום אחד.

עשיה למען שמה, וקדש את שמה,
והיה עמנו ועזרנו, שנזכה מהרה
לשוב אליך באמת ולב שלם, ובפרט
בימים הנוראים הקדושים והמאימים
מאד מאד, שהם ימי אלול, וראש-השנה,
ועשרת-ימי-תשובה, ויום-הכפורים,
שהם ארבעים ימי רצון, שבהם נתרצית
למשה רבנו עליו-השלום, ונתת לו את
הלוחות [שניות] האחרונים.

ועקר הרחמנות הגדול מכל מיני
רחמנות, הוא להוציא אותנו
מעונות וחסאים ופגמים, אשר רק זה
הוא עקר הרחמנות האמתי, ואין שום
רחמנות בעולם נחשב כלל כנגד זה
הרחמנות.

על-כן ברחמיה נתת לנו את בית-
המקדש, לכפר על כל עונותינו.
ומעת אשר חרב בית-מקדשנו, חשכו
עינינו, ואין אנו יכולים לנקות עצמנו
מעונות, כי אין מי שיכפר בעדנו, אשר
צרה הזאת גדולה מכל הצרות שבעולם,
כאשר נגלה לפניך אדון כל. וכבר חלפו
ועברו קרוב לאלפים שנה מיום החרבן,
אשר אנו הולכים תועים וחסכים
כיתומים ואין אב.

עד שביום האחרון נתרצית לו
בשלמות, ואמרת לו בשמחה
סלחתי כדברך, ונקבע ליום מחילה
וסליחה לדורות, הוא יום-הכפורים
הקדוש והנורא והנשגב, יום אחד בשנה.
והכל עשית למען שמה הגדול והקדוש
שנקרא עלינו.

אדון, הקל עלנו, ושלח ישע לגאלנו,
חוס וחסל ורחם עלינו, ואמר
לצרותינו די. ותמהר ותחיש לגאלנו
גאלה שלמה, בגשמיות ורוחניות, בגוף
ונפש וממון, ותגאול ותפדה נפשנו מכל
החסאים והעונות והפשעים, ומכל מיני
פגמים שבעולם, ומכל התאות והמדות
רעות. ותבנה לנו את בית-מקדשנו בנין

רחם עלינו, ועזרנו והושיענו, שנזכה
לקבל הימים הקדושים הנוראים
הללו בקדשה ובטהרה גדולה.

ונזכה לשוב בהם בתשובה שלמה
באמת, ולקבל עלינו באמת
ובלב שלם, לילך בדרכיה, ולקיים
מצותיה, ולעסק בתורתך באמת, כל ימי
חיינו, ולהתפלל בכונה שלמה. ונשפך
לבנו כמים נכח פני יהוה, פלגי מים תרד

עינינו, על חטאתינו ועונותינו ופשעינו, ועל רבוי צרותינו.

עד אשר נזכה לרצות ולפייס אותך, שתמחל ותסלח ותכפר לנו, את כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו, שחטאנו ושעונו ושפשענו לפניך, ותעקר ותשבר ותבטל, כל הגזרות שאינם טובות מעלינו, הן אותם שכבר נגזרו, הן אותם שרוצים לגזר חס־ושלום, עד שנזכה שיתגדל ויתקדש שמך הגדול על ידינו תמיד.

ובשם שענית למשה רבנו ואמרת לו ביום־הכפורים בשמחה סלחתי, פן תרצה ותתפייס לעמך ישראל ביום־הכפורים, ותענה ותאמר להם 'סלחתי' בשמחה וחדוה רבה, ויגדל שמך עד עולם.

עד שנזכה במחרת יום־הכפורים - שיהיה ראוי לקרותו "שם השם" באמת לאמתו, על־ידי שיגדל בו שם השם לנצח על־ידי המחילה והסליחה של יום־הכפורים, ועל־ידי בטול כל הגזרות וכל הצרות מעלינו, שאז דיקא שמך הגדול בשלמות, כאשר הודעת לנו על־ידי חכמך הקדושים זכותם יגן עלינו.

ונזכה על־ידי־זה, לקבל ימי חג הספות ושמני־עצרת ושמחת־תורה, בשמחה וחדוה גדולה, בקדשה ובטהרה, ביראה ואהבה, ולקיים כל המצוות הנוראות הנוהגות בימים האלו, בשלמות גדול, ובשמחה עצומה בשמך הגדול

והקדוש, "אשמחה ואעלצה בך, אזמרה שמך עליון. יודו שמך גדול ונורא, קדוש הוא".

☪ [ה] תפלות־הבקר ט ☪

(על־פי 'לקוטי־הלכות' נטילת־ידיים־שחרית ד; הבנויה ע"פ ליקו"מ ח"א סה, 'זיאמר בעז אל רות')

רבנו של עולם, עזרני לקיים לקרא אליך מן המצר והדחק, הינו שדוקא מן המצר והדחק והיסורים שמתגברים עלי מאד, אזכה לקרא אליך, ולהכליל ולהתדבק בך, ולהתבטל אליך בבטול גדול, עד שאזכה להכליל בהתכלית שהוא כלו טוב, עד שאבטל כל היסורים על־ידי־זה.

ואזכה לקבל עלי תקוני עתיק המרמז בפסוק "מן המצר קראתי י־ה", ואזכה לרחמים גמורים וגדולים. שעל־ידי תקוני עתיק, נתהפכין עונות לזכיות, ונתהפך הכל לטובה. ואזכה לקדשת יום־הכפורים, ללשון של צמר שהוא מלבין עונות של כל ישראל, ועל־ידי־זה יהיו נבטלין כל היסורים והצרות.

☪ [ו] תפלות־הבקר י ☪

(על־פי 'לקוטי־הלכות' ציצית א; הבנויה על־פי לקוטי־מנהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

רבנו של עולם, זפני לבגדים לבנים, ובפרט בימים הנוראים הבא עלינו לטובה. ואזכה להלביש את נשמתי בבגדים נקיים וטהורים, ואזכה לעשות תשובה שלמה באמת, ובפרט בימים הקדושים. ואזכה לכבס ולטהר כל

הַכְּתָמִים וְהַלְכוּכִים שְׁלַכְלַכְתִּי אֶת
נִשְׁמָתִי עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים, וְאַכְבֶּה
לְפָנֶיךָ בְּכָל לְבִי בְּכָל יוֹם בְּאַמַּת, עַד
שְׂאֻכְכֶם בְּגֵדֵי נִשְׁמָתִי.

וְאַזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ לְכַנוּנֵית מִקְדָּשְׁתַּי יוֹם-
הַכְּפוּרִים עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָתִי
בְּאַמַּת, וַיִּקְיָם בָּנוּ: "אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם
כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, וְאִם יֵאָדִימוּ כְּתוֹלַע
כְּצֶמֶר יִהְיוּ". וְתִבְנֶה לָנוּ בֵּית-מִקְדָּשְׁנוּ,
"וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ", וְשֵׁם
נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה, וְנִזְכָּה לְקַדְּשֵׁת
לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית שֶׁהוּא מְלַבֵּין אֶת כָּל
עֲוֹנוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְכַּפְּרוּ כָּל הָעֲוֹנוֹת שְׁלִי וְשֶׁל
כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וְנִזְכָּה, שְׂגָם אֶתָּה תִּתְבַּרְךְ, תִּתְעַטֵּף
בְּטָלִית לְבָן, שֶׁהוּא טָלִית שֶׁל
רְצוֹן, וְתִסְדֵּר הַשְּׁלֵשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים עַל-יְדֵי הַצִּיצִית, וְתִמְלֵא עֲלֵינוּ
רַחֲמִים וְרְצוֹן וְסִלִּיחָה וְכַפָּרָה, וְתִכַּפֵּר לָנוּ
עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, "כִּי אֶתָּה סֶלְחָן לְיִשְׂרָאֵל
וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אֶלָּא אַתָּה".
"בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן".

🌀 [ז] תפלות-הבקר יא 🌀

(על-פי 'לקוטי-הלכות' ציצית ב; הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'ואיה השעה לעולה')

וְזִכְנִי לְקַדְּשֵׁת יוֹם-כְּפוּרִים, שְׂאֻכָּה
לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל
מַעֲשֵׂי הָרָעִים, וְאַזְכָּה לְקַבֵּל עָלַי קַדְּשֵׁת
יוֹם-כְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ, בְּקַדְּשָׁה וּבְטָהֳרָה
וּבְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ, תַּעֲזֹר וְתִסְלַח לְכָל
כְּשָׁעֵינוּ, לְקִיָּם מִקְרָא שְׁכָתוֹב:
"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטָהַר אֶתְכֶם
מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ".
וַיְהִיָּה נִרְאָה לְפָנֶיךָ אֶפְרוֹ שֶׁל יִצְחָק אָבִינוּ
שֶׁגָּלָה הָעֵצָה הַקָּדוֹשָׁה: "וְאִיָּה הִשָּׂה
לְעוֹלָה".

וְאַזְכָּה בַּיּוֹם-הַכְּפוּרִים הַקָּדוֹשׁ,
לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית כָּל הַיּוֹם,

🌀 [א] ודוי ביום הכפורים 🌀

🌀 [א] לקוטי-תפלות ח"א פט 🌀

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעה, 'ודוי דברים')

"אֲוֹרָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים
אֶהְלֶנּוּ. כִּי יַעֲמֵד לִימִין אָבִיוֹן
לְהוֹשִׁיעַ מִשׁוֹפְטֵי נַפְשׁוֹ". רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, חַנּוּן הַמְּרַבֶּה לְסִלַּח, הַרוֹצֵה
בְּתְּשׁוּבָה, לְמַדְנִי אֵיךְ לְהוֹדוֹת לְךָ עֲתָה,
וְאֵיךְ לְשַׂמַּח נַפְשִׁי עֲתָה, בְּאִפְּן שְׂאֻכָּה
עַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ, וּלְפָרֵט
אֶת כָּל חַטָּאֵי לְפָנֶיךָ, שֶׁעֲשִׂיתִי מֵעוֹדֵי עַד
הַיּוֹם הַזֶּה, בְּאִפְּן שְׂאֻכָּה לְשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּאַמַּת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָב הַרַחֲמִים, אֶתָּה
יודע כי חֲדוּה תְּקוּעָה בְּלִבִּי
מִסְטָרָא חֲדָא וְעֲצִיבוּ מִסְטָרָא חֲדָא, וְגַדְל

הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֲפֹלוּ אִם עָשָׂה
מֵה שֶׁעָשָׂה, וְגַם עֲתָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא.
אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם, הוּא מְחַיֵּב
לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ בְּכָל הַכַּחוֹת לְהַרְחִיק
הָעֲצָבוֹת וּלְשַׁמַּח אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל-עֵת, עַל
אֲשֶׁר זָכָה עַל-כָּל-פָּנִים לִהְיוֹת מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל.

וְגַם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ
נִקְדוֹת טוֹבוֹת, מְכֹל הַמְצוֹת הַרְבוֹת
שֶׁזָּכָה לַעֲשׂוֹת מֵעוֹדוֹ, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ מְצוֹת רְבוֹת, כִּי אֲפֹלוּ
"פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל, מְלֵאִים מְצוֹת כְּרֵמוֹן".
וּבְזֶה רְאוּי לְשַׁמַּח וּלְשׂוֹשׁ הַרְבֵּה כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ הַפְּחוֹת-שֶׁבְּפָחוֹתֵים
וְהַגְּרוּעֵ-שֶׁבְּגְרוּעֵים.

מָרָא דְּעֵלְמָא כְּלָא, אַדּוֹן הַנְּפִלְאוֹת, אָבִי
אָב הַרְחֻמָּן, אֲשֶׁר עַז וְחֻדוֹה
בְּמִקוּמָךְ. הִיָּה בְּעֲזָרִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזָכָה
לְאַסֵּף וּלְקַבֵּץ כָּל חֻלְקֵי הַשְּׁמִחָה, מְכֹל
הַמְצוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁזָּכִיתִי בְּרַחֲמֶיךָ
מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלַי כָּל
חֻלְקֵי הַשְּׁמִחוֹת הָאֵלוּ יַחַד, וַיִּתְגַּבְּרוּ בְּכָל
עַז עַל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה שֶׁל
עוֹנוֹתֵי-הַרְבִּים.

עַד שְׂאֲזָכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְשַׁמַּח בְּכָל עַז
תְּמִיד. וְאֲזָכָה לְהַתְּגַבֵּר וּלְהַתְּחַזֵּק
בְּשִׁמְחָה וְחֻדוֹה תְּמִיד, בְּכָל מִיָּנִי דְרָכִים
וְעֲצוֹת, אֲשֶׁר לְמַדְתָּנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים.

וְתַעֲזָרְנִי לְהַתְּגַבֵּר בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה כָּל-
כָּף, עַד שְׂאֲזָכָה לְרַקֵּד מִחֲמַת
שְׁמִחָה.

הַשְּׁמִחָה וְהַחֻדוֹה שֶׁיֵּשׁ לִי לְשַׁמַּח עַל
חֻלְקֵי הוּא בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְךָ וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר
זָפִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לִהְיוֹת מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל, עִם הַנְּבַחַר מְכֹל הָעַמִּים
וּמְרַמְמִים מְכֹל הַלְּשׁוֹנוֹת, אֲשֶׁר אִתָּה
מְחַבֵּב אוֹתָנוּ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה,
וְאִתָּה אוֹהֵב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲהַבָה רְבֵה
וְאֲהַבַת עוֹלָם לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצָחִים.

וּמֵאֲהַבְתֶּךָ וּמִחֻמְלַתְךָ אֶת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל, הַרְבִּיתָ לָנוּ תוֹרָה
וּמְצוֹת, אֲשֶׁר אֵין קֶץ לְהַשְּׁמִחָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ
לְשַׁמַּח וּלְשִׂישׁ וּלְגִיל מְאֹד בְּכָל מְצוּהָ
וּמְצוּהָ, הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְשַׁמְחִין אֶת
הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרִים
מְשַׁמְחֵי לֵב".

אָבֵל מְרַבּוּי עוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי הָעַצוּמִים,
נוֹפְלִים עָלַי בְּכָל-עֵת עֲצָבוֹת
וּדְאָגוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, "כִּי עוֹנֵי אֲגִיד
אֲדַאֵג מִחֻטְאֵתִי".

וְאִתָּה יוֹדַע, כִּי זֹאת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-
שְׁחוּרָה מְזִיק מְאֹד לְעִבּוּדְתֶךָ, כִּי
מִחֲמַת הָעֲצָבוֹת נִטְמָטֵם לְבִי וְנִתְבַּלְבַּל
דַּעְתִּי, עַד שֶׁאֵינִי יָכוֹל לְהַתְּעוֹרֵר לְשׂוֹב
אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת. וְאֲפֹלוּ לְהַתּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ
וּלְפָרֵט חֻטְאֵי וּלְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ, קָשָׁה
מְאֹד וְכָבֵד עָלַי, מִחֲמַת שֶׁנִּטְמָטֵם לְבִי עַל-
יְדֵי הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים, אַדּוֹן
הַשְּׁמִחָה וְהַחֻדוֹה, שֶׁתְּרַחֵם עָלַי
וְתַלְמִדְנִי אֵיךְ לְשַׁמַּח נַפְשִׁי בְּכָל-עֵת.

כִּי כָּבֵר לְמַדְתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עַל-יְדֵי
צְדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים: שְׂאֲפֹלוּ אִם

וּתְזַכְּנִי לְשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוֵה תְּמִיד, הֵן
לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת חֲתָנָה שֶׁל
מִצְוֵה לְשִׂמְחַת חֲתָן וְכֻלָּהּ הַכְּשָׁרִים, הֵן
לְשִׂמְחָה בְּשָׂאֵר שִׂמְחוֹת שֶׁל מִצְוֵה.

וְתִהְיֶה בְּעִזְרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי תְּמִיד, לְהִיּוֹת
שִׂמְחָה בְּכָל-עֵת בְּשִׂמְחָה שֶׁל
מִצְוֵה, בְּחֻדוֹה גְּדוּלָּה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה כָּל-
כֶּן, עַד שְׂאֵזְכָּה לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֲמַת
שִׂמְחָה.

וְאֶזְכָּה לְשִׂמְחָה וְלְרַקֵּד כָּל-כֶּן, עַד
שְׂאֵזְכָּה לִילֶךְ וְלַעֲבֹר בְּכָל קוֹמַת
הַשִּׂמְחָה וְהַרְקוּדִין, שְׁפִלוּלָה מִרַמ"ח
אֲבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִין, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא
שֶׁרֶשׁ נִקְדַּת כָּל הַתְּרִי"ג מִצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָיִם
מִשְׂמַחֵי לֵב".

זַכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂיִתְלַהֵב בִּי
הַשִּׂמְחָה שֶׁל כָּל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת
הָאֲמִתִּיּוֹת שְׂבִי, מִכָּל הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר זָכִיתִנִּי
מֵעוֹדִי בַּחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

עַד אֲשֶׁר תֵּאִיר הַשִּׂמְחָה בְּאוֹר גְּדוֹל
וְנִפְלָא, עַד אֲשֶׁר יִתְבַטְּלוּ עַל-יְדֵי-זֶה
הַחֲשֶׁךְ וְהַמְּנִיעָה וְהַדְּאָגָה וְהַעֲצָבוֹת שֶׁל
רַבּוּי הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים
הָעֲצוּמִים שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּתִי וְשִׁפְשָׁעִתִּי
לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וְאִם הֵם רַבִּים וְעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד, עִם
כָּל זֶה מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, וּבִכְחָדְךָ
הַגְּדוֹל אַתָּה יָכֹל לְהוֹסִיף אוֹר גְּדוֹל
בְּהַשִּׂמְחָה שֶׁל הַמִּצְוֹת וְהַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת
שְׂבִי, עַד אֲשֶׁר יִתְגַּבְּרוּ עַל הַחֲשֶׁךְ

וְהַדְּאָגוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁל רַבּוּי הָעוֹנוֹת שְׂלִי,
עַד שְׂיִתְבַטְּלוּ הָרַע לְגַבֵּי הַטּוֹב, שְׂיִתְבַטְּלוּ
עֲצָבוֹת הָעוֹנוֹת כְּנֶגֶד שִׂמְחַת הַמִּצְוֹת.

וְאֶזְכָּה לְשִׂמְחָה וְלְרַקֵּד הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה
שֶׁל מִצְוֵה תְּמִיד, עַד שְׂאֵזְכָּה
לְשִׂמְחָה שְׂלֵמָה בְּאֲמַת, וְלַהֲשִׁילִים כָּל
קוֹמַת הַשִּׂמְחָה וְהַרְקוּדִין בְּשִׂלְמוֹת בְּאֲמַת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּזַכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
לְהַתּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ בְּכָל-עֵת
וּלְפָרֵט אֶת כָּל חֲטָאֵי בְּפִרוּשׁ, בְּפֶה מְלֵא.
וְאֵל יִמְנַעֵנִי מִזֶּה שׁוֹם מוֹנֵעַ וְעֹכֹב, וְאֵל
יַעֲבִירֵנִי הַשִּׂכְחָה לְשִׁכַּח אֵיזָה חֲטָא
מִלְּפָרְטוֹ לְפָנֶיךָ, וְאֵל יִבְלַבֵּל אוֹתִי מִזֶּה
שׁוֹם בְּלָבוֹל, רַק אֶזְכָּה לְהַתּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ
בְּאֲמַת וּלְפָרֵט אֶת הַחֲטָא בְּפִרוּשׁ.

וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים, תִּהְיֶה בְּעִזְרִי,
שְׂאֵזְכָּה עַל-יְדֵי 'וְדוּי-דְּבָרִים',
לְבָנוֹת וְלַהֲשִׁילִים אֶת הַדְּבָרִים בְּתַכְלִית
הַשִּׂלְמוֹת. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעוֹרֵר הַקּוֹל
הָעֲלִיּוֹן וְיִתְיַחַד עִם הַדְּבָרִים בְּיַחּוּד שָׁלֵם,
בְּאֶפֶן שְׂיִתְתַּקְּנוּ עַל-יְדֵי-זֶה כָּל חֲטָאֵי
וְעוֹנֵי וּפְשָׁעֵי שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּתִי
וְשִׁפְשָׁעִתִּי לְפָנֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתִי עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, וְתִמְלֵא כָּל הַשְּׂמוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמְךָ
הַגְּדוֹל.

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִי
יָשׁוּם לִי פֶה לְדַבֵּר עִתָּה, לְפָרֵשׁ
עִתָּה כָּל שְׂיִחַתִּי לְפָנֶיךָ, אֵיךְ לוֹקְחִין כַּחַ
עִתָּה לְשִׁפְךָ לְבִי כַּמִּים נוֹכַח פָּנֶיךָ יְהוָה.

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, "מִלְּכִי
וְאַלְהִי, אֵלֶיךָ אֶתְפַּלֵּל". לְמִדְּנִי

איך לנצח אותך, שתחזירני בתשובה
 שלמה לפניך באמת.
 אבי צורי גואלי ופודי, הצופה להטיב
 אחריתי, עזרני ברחמיך העצומים

ובישועתך הגדולה, ובדרכי עצותיך
 הנפלאות, שאזכה להיות בשמחה תמיד.
 "שמח נפש עבדך, כי אליך יהוה נפשי
 אשא".

